

A 171

A

XXXI PROGRAMĂ

A GIMNASIULUI MARE PUBLIC ROMÂN
DE RELIGIUNEA GR. ORIENTALĂ
DIN BRAȘOV,

A

ȘCOLEI COMERCIALE ȘI REALE
ȘI A ȘCOLELOR
PRIMARE ÎMPREUNATE CU GIMNASIUL

PE

ANUL ȘCOLASTIC

1894—95.

PUBLICATĂ DE

VIRGIL ONIȚIU

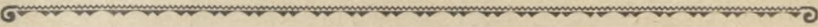
DIRECTORUL ȘCOLELOR MEDII

BRAȘOV,

TIPOGRAFIA A. MUREȘIANU,

1895.

ȘCOLELE MEDII GR. OR. ROMÂNE DIN BRAȘOV.

CONFERENCELE PEDAGOGICE

ALE

CORPULUI PROFESORAL
DELA ȘCOLELE MEDII GR. OR. ROMÂNE
DIN BRAȘOV.

I.

ANUL ȘCOLAR ÎN

1894—95.

PUBLICATE DE
VIRGIL ONIȚIU
DIRECTOR.

BRAȘOV,
TIPOGRAFIA A. MUREȘIANU,
1895.

PREFATĂ.

Literatura noastră pedagogică în ramul special al creșterii și instrucțiunii din **școlile medii** sau **secundare** (gimnasiile, reale și comerciale) este atât de săracă, încât opinia celor mai mulți, cari cred, că ea nici nu există, nu este de loc riscată.

Ca bărbat de școlă, chemat a lucra în aceste institute de învățământ atât de importante, nu se poate să nu resimți acest gol și să cerci a-l împlini în interesul creșterii odorului celui mai scump, ce 'ți-a încredințat némul românesc, a tinerimei școlare.

Aceste au fost considerațiunile, cari au îndemnat corpul profesoral dela școlile medii române din Brașov de-a ține din timp în timp conferințe pedagogice, în cari să discute asupra câte unei cestiuni pedagogice impuse de raporturile deosebite ale învățământului secundar.

Calea urmată era, că se însărcina câte unul dintre membrii corpului profesoral, fiă din propriă inițiativă, fiă la rugarea direcțiunei, să presinte un raport asupra unei cestiuni. Raportul acesta se presinta într'o conferință convocată anumit spre acest scop, se discuta de întreg corpul profesoral și ca rezultat conferința vota sau în formă de *tese* sau de *concluse formale* principiile directive, sau dispozițiunile normative, cari au rezultat din studiarea și discuția cestiunii.

Aceste raporte și discuțiuni principiale ilustrate cu experiența bogată a pedagogilor practici au contribuit a lumina multe probleme din chaosul de datorințe ale profesorului școlilor medii și au desvoltat un interes tot mai viu între membrii corpului didactic

pentru clarificarea cestiunilor de școlă. Astfel încât influința lor binefăcătoare asupra mersului învățământului și a disciplinei școlare nu se poate nega.

Am socotit deci, că nu voi pute întrebuința mai bine aceste pagini ale programei noastre școlare, decât dacă le voiu destina pentru perpetuarea lucrării conferințelor noastre pedagogice, cu gândul de a urma tot așa și în viitor. Ast-fel vom avé cu timpul o mică colecțiune de studii și opinii pedagogice asupra multor cestiuni de interes pentru profesorii școlilor noastre medii.

Că e puțin ceea ce am făcut și că tot puțin va fi ce vom mai face în viitor, este evident. Dar dacă încercarea noastră va îndemna și pe alți colegi dela alte institute a urma tot pe această cale și a ne împărtăși cu finea anului școlar rezultatul muncii lor de peste an în această direcție, atunci în scurt timp golul literaturii noastre pedagogice se va împlini, ér — ceea ce este de importanță — nivelul școlilor noastre secundare se va înălța în mod simțitor.

Brașov, în Aprilie 1895.

Virgil Onițiu,

directorul școlilor medii gr. or. române.

I.

Tratamentul excepțional ca mijloc aspru de disciplinare.*)

Raportor: Dl director *Virgil Onițiu*.

Domnul director își începe raportul constatând, că în scala mijloacelor de disciplinare directă, adică a pedepselor, a trebuit să se simtă de repetite-ori un mare gol: lipsa de tranzițiune delă pedepsele cele mai aspre de închisore și până la pedepsa de „consilium abeundi“, forma cea mai domólă a îndepărtării unui școlar din institut.

De repetite-ori a trebuit să se constate, că pedepsa cu închisore nu mai e suficientă pentru corigerea unor anumiți școlari, ér, că „consilium abeundi“ ar fi încă o pedepsă cu mult prea aspră pentru transgresiunile făcute. Intrașfel de împrejurări nefiind o congruență dréptă între fapta comisă și pedepsa, trebuia să lipséscă efectul moral al pedepsei, și să se știrbéscă disciplina școlară.

D-l raportor crede a puté suplini golul amintit prin întroducerea „tratamentului excepțional“ ca mijloc aspru de pedepsă, ce ar forma tranziția între pedepsele obicînuite în școlă și între „consilium abeundi“.

Sub tratament excepțional înțelege o ținută excepțional de aspră și necruțátore în și afară de școlă față cu acela, care pe baza unei înțelegeri comune a profesorilor s'a făcut nevrednic de iubirea, sprijinul și considerațiunea educatorilor săi.

Se va manifesta acest tratament excepțional cu tóte ocașiunile: în școlă la răspunsuri, pretinđendu-sé o esactitate mai mare și aplicându-sé o clasificare mai rigorósă decât la alți co-

*) Raportul asupra acestui obiect s'a făcut verbal, dăm deci în cele de jos numai estrasul protocolar din esposeul făcut de raportor împreună cu tesele prezentate în scris și permise întocmai de conferența pedagogică din 11 Novembre 1894.

legi ai școlariului, denegându-se ori-ce blândetă sau intimitate a tonului în conversația cu el, lipsindu-se de ori-ce favor sau concesiune, la care ar apela și pe care colegii lui o ar primi, ér *afară de școlă* restringându-i-se libertatea la minimul posibil și dacă se pôte supunându-se și la o isolare între colegii săi de școlă.

Astfel înțeles tratamentul excepțional și aplicat în mod uniform de cătră toți profesorii institutului, este de cea mai mare importanță pedagogică, fiind-că stabilește o *congruență între pedepsă și faptă*, care la alte pedepse în prea puține casuri se pôte ajunge.

Principiul pedagogic, pe care se basază tratamentul excepțional este acela al „*consecuențelor naturale*“ (Herbert Spencer), adecă principiul de-a lipsi drept pedepsă pe elev tocmai de acele bunuri, pe cari el în nesocotința și răutatea sa le-a desconsiderat și călcat în piciore. Școlariul supus tratamentului excepțional a luat în bătaia de joc iubirea și îngrijirea, bună-tatea și indulgența, favorurile și prevenirea educatorilor săi, — drept *consecuență naturală* aceste i-să detrag, pentruca — dacă nu le-a știut apreața mai înainte pe când le avea, acum neavându-le să înțelegă însuși cu regrete și durere puterea lor bine-făcătoare. În chipul acesta tratamentul excepțional aplicat cu tact, uniform și serios în nouă casuri din dece va fi neapărat de efect moralisător, ér dacă într'un cas nu'și va ajunge scopul, faptul acesta va fi cea mai sigură notă pentru un elev, că acela nu se mai pôte îndrepta, că e copt a fi îndepărtat din institut.

Pe basa acestor espuneri d-l director V. Onițiu presintă următoarele *tese principiale*, pe cari conferența le primesce cu unanimitate drept normă de procedură disciplinară pentru viitor:

1. „*Ca pedepsă aspră se privesce față de școlarii mai grav vinovați în călcarea disciplinei școlare: tratamentul excepțional, care se manifestă în ținuta aspră și necrutătoare în și afară de școlă a profesorului față cu elevul.*

2. „*Tratamentul excepțional se decretază pentru acei școlari, la cari alte mijloce mai domole nu au ajutat, dar cari nu au făcut lucruri așa, ca să fie îndepărtați din institut.*

3. „*Tratamentul excepțional, ca dispoziție disciplinară, stă în ordinea pedepselor nemijlocit înaintea consiliului abeundi.*

4. „Tratamentul excepțional se decretază de către conferința profesorală și are să fie exercitat de toți profesorii institutului, în-deosebi de către cei ocupați în clasele respective.

5. „Ca orî ce pedepsă și acesta trebuind să fie individuală și efectul ei depinzînd dela bunul tact al profesorilor, se recomandă, ca gradațiunea asprimei să aibă drept normă semnele de eventuală îndreptare din partea școlarului; cu cât aceste se vor ivi mai clar, cu atât se va lăsa tratamentul și la deplină îndreptare va deveni identic cu tratamentul observat față cu ceilalți școlari.

6. „Se înțelege, că tratamentul excepțional nu va pute fi nici când brutal sau injurios, prin ce s'ar nimici orî-ce germene de bine din inima aceluia, pe care — nu-i permis a se uita — că vrem să'l **corigem**“.

II.

H i g i e n a

ca obiect de învățământ în școlile medii.

Raportor: Dl prof. *Dr. Iosif Blaga.*

Școla are chemarea să pregătească tinerimea astfel, ca ajungând la vrâsta matură să pôta împlini toate datorințele reclamate de viață.

Școla ar trebui deci să aibă în programa sa toate acele studii, cari pot oferi cunoștințe pentru viață — înțelegem viața fizică, morală și intelectuală — conform cerințelor carierei, ce'și ia tinerul. BCŪ Cluj / Central University Library Cluj

Programa școlilor au făcut-o însă ómenii. Și se știe, că ómenii în urma firii lor, sunt conduși în aprecierea lucrurilor mai mult de luciul și spoiala esternă, decât de valoarea internă séu de folosul practic. De aceea se și iau mai mult după lucruri, cari li-sé impun prin înfățișarea însușirilor lor provocătoare, decât prin valoarea lor internă. Tot astfel și ei, la rîndul lor, caută mai mult, ca să se impună prin spoială esternă, decât valorându-sé prin însușiri de preț. Cu acest fel de gândire și aprețiere s'aú făcut și programele de școlă. Ele sunt, sé înțelege, oglinda feliului de gândire al omului. Și de aceea tot nepractice și defectuóse aú eșit.

Cu cât mergem mai înderét în istoria școlilor, cu atât mai nepractice și mai necoréspunđetóre le aflăm. De tot nimerite observațiunii și caracterisării face în privința acésta H. Spencer în scrierea sa despre: Educațiune. Cu cât cultura a înaintat, cu cât spiritul de observațiune, de cercetare și judecare s'a mai agerit, cu atât mai clar au vęđut ómenii lipsele în programele de școlă și natural, le-aú tot completat.

Știința cea mai de valóre pentru viață: *Higiena*, care

dă învățături pentru interesele cele mai vitale ale omului nu s'a introdus în programa școlilor. Un defect acesta, un păcat. Când absolvéză tinerii de astăzi școlile au frumoase cunoștințe din diferitele limbi, geografică, istorică, fizică, matematică, istoria nat. etc., însă despre legile și condițiunile dezvoltării sănătoase ale ființei lor ca trup și ca suflet nu știu decât foarte puțin și mai mult din întâmplare, nu din meritul școlii.

Nu e mirare deci, că mulți tineri petrec în junetea lor o viață neregulată, vătămătoare sănătății, nu e mirare, că dai peste mulți, prea mulți, cari se cred, că fac acte de virtute și bravură, când se arată și se laudă, că știu trăi în desfrânare; și nu e mirare, că auzim generala plângere, că generațiunile tinere din clasa inteligentă de azi sunt mai slăbite ca mai înainte și, fără destulă energie și putere de muncă. Sunt firesci aceste fenomene, fiind-că de o parte nu li-să dă tinerilor învățătura de lipsă, ér de altă parte se știe, că încordările, prin cari trece tinerimea de astăzi sunt mai mari ca mai înainte, ér grija pentru sănătate e tot de felul celei de mai înainte.

Slăbirea fizică provine totdeauna din slăbirea sistemului nervos, și în deosebire din slăbirea nervilor motori și ganglionari. Nervii motori, cari produc mișcările, viața în organele noastre externe, perdându'și din energia lor, fac mișcările, viața organelor, obosește, moleșite, neaptese în mod recerut pentru acțiuni, pentru lucrare.

Nervii ganglionari, pe cari îi aflăm legați cu un cap în mușchii organelor noastre interne, în cari eserciând și descăr-cându'și continuu energia lor, produc în ei mișcarea, pe care se basază întreaga funcționare a organelor noastre interne, și care e egală cu viața noastră fizică internă. Energia esercitată de nervii ganglionari este puterea mecanică a vieții noastre.

Slăbiți fiind acești nervi trebuie, lucru firesc, să fie slabă întreaga noastră viață fizică.

Nervii stau în legătură cu măduva spinării și cu creierul, sediul vieții intelectuale. Creierul din corp își primește energia și e totdeauna la aceleași fluctuațiuni și schimbări supus, ca și nervii ganglionari și nervii motori. E natural, că unde e slăbiciunea fizică, în nervii ganglionari și motori, acolo să se manifesteze și slăbiciunea spirituală: deci oboseală, indispozițiune, nervositate etc., tot atâția dușmani și pedece pentru dezvoltarea intelectuală.

Sciind acésta, noi, cari avem să conducem instrucțiunea și educațiunea tinerimii și cari purtăm în mare parte responsabilitatea pentru felul vieții, ce o desfășurăm tinerii eșiți din școlile noastre, avem tot-de-odată datorința, ca să ne folosim de toate mijlocele, menite să îmbunătățească calificațiunea tinerimii. Și nu e destul să spunem școlarii: „să vă purtați bine, să duceți o viață regulată, căci vă periclitați sănătatea“. Trebuie să le descoperim totă calea, pe care urmează dezvoltarea organismului, cu toate legile, pentru ca să se *convingă*, cum să se poarte și să *înțeleagă*, că purtându-se alt-cum trebuie să și rui-neze sănătatea.

Dacă scie cineva bine legile dezvoltării sănătoase ale organismului și înțelege ce este priincios și ce este stricacios, sigur, că acela și va îndrepta încât numai să poată viața sa după cerințele sănătății, mai ales, că în fie-care individ mai e și îndemnul puterii de a și asigura viața sa.

Prin asta mai câștigă școlarii mult și în privința serioșității în gândire și în privința moralității.

De aceea ținem, că e atât de lipsă să se introducă studiul Higienii în școlile noastre. Și în deosebi împrejurările, între cari trăiesc școlarii noștri, reclamă, că prin studiul Higienii, să le dăm material intelectual, cu ajutorul căruia să și poată îndrepta atențiunea asupra lucrurilor, cari le pot periclita sănătatea și să și scie aprecia sănătatea lor.

Propunem deci, ca să se introducă studiul Higienii în școlile noastre, începând cu anul școlar curent.

În privința esecutării acestei propunerii dăm următoarele instrucțiuni:

Materialul de lipsă pentru studiul Higienii să se propună în două cursuri: în gimnasiul inferior un curs fără profesor de specialitate și în gimnasiul superior alt curs, acesta sistematic de igienă.

În gimnasiul inferior să se împartă igiena după cum se poartă în deosebi la geografă în I cl. gimn. și reală, la gimnastică în cl. II gimn. și reală și la Fizică în cl. III gimn. și reală. Toate cunoștințele la oaltă să compună elementele studiului Higienii, date fiind ocașional și incidental de toți profesorii și la celelalte obiecte de învățământ, de câte-ori se pot aduce în legătură cu materialul propus din aceste. În clasa VI gimn. să se predce studiul Higienii în mod sistematic în câte 2 ore pe săptămână.

Plan și instrucțiuni.

Cunoscințele de Higienă destinate pentru cursul inferior să fie împărțite cam în următorul mod :

A) *La Geografie.*

La tractarea diferitelor chestiuni geografice se pot explica și diferite părți din igienă, întru cât acelea influențează starea sanitară a populațiunii.

Așa d. e. când se vorbește :

I. *Despre ținuturi muntoase se poate explica*: Despre aer ca factor igienic, influența aerului bun sau rău, procesul oxidațiunii în plămâni etc.

II. *Ținuturi băltoase*: Stricarea aerului prin miasme, gazuri, trecerea acestora în sânge, din sânge apoi în organism și în deosebi la creier; efectul asupra sănătății.

III. *Populațiunea*: Feliul cum se nutrește, cum se întâmplă procesul misturii și a asimilațiunii; alimentele-animalice și vegetale, producerea sângelui, organele și procesul circulațiunii sângelui. Pentru-ce se hrănesc omenii cu un fel de mâncări la nord, cu mâncări mai grase, unșurose și cu altele la sud, cu unele mai mult din regnul plantelor și mai puțin unșurose vara și érna. Pentru ce béu popórele dela nord mai mult spirt; influența béuturilor spirtuóse.

IV. *Comerciu și industriă*: Condimentele: zaharul, oțetul, ardeiul, piperul, ciaiul, cafeaua etc., însemnătatea și influența lor asupra organismuii.

V. *Clima*: Influența igienică a climei și a vânturilor.

Aceste, precum și alte chestiuni se pot aduce în legătură cu studiul geografiei, prin care însuși studiul devine mai viu, mai cu interes.

B) *La Gimnastică.*

Aci se va vorbi și despre organism, organe, lucrarea lor, óse, scheletul, mușchii, nervi, lucrarea, întărirea și slăbirea lor. Despre mișcare. Să se explice resonul mișcărilor fie-cărui esercițiu corporal ce fac școlarii.

C) *La Fizică.*

I. *La porozitate* să se vorbească despre porii de pe corpul omului, însemnătatea lor, și în legătură cu acestea curățenia și scăldatul.

II. *La areometru*: Despre falsificarea alimentelor.

III. *La capilaritate*: Despre locuințele umede.

IV. *La presiunea aerului*: Despre respirațiune și fumat.

V. *La căldură*: Despre influința schimbării grabnice a temperaturii asupra sănătății și se vor da unele îndrumări, despre tractarea omenilor înghețați și a membrilor înghețate.

VI. *La termometru*: Despre temperatura omului sănătos și temperatura din odăi.

VII. *La curent*: Influința lui din punct de vedere igienic.

VIII. *La conducătorii buni și răi de căldură*: Despre igiena îmbrăcămintelor.

IX. *La organul vorbirii*: Despre igiena lui.

X. *La ochiu*: Higiena lui, miopie, presbiopie.

In fizică se pot intercala aproape toate cunoștințele igienice necesare pentru elevi. Este însă o greutate, că în clasa III gim. să tracteze fizica numai în semestrul I, ér în semestrul al II se propune geografia matematică și fizică și astfel este greu a lua material de-ajuns din igienă.

In **cursul superior** se va tracta în mod sistematic igiena având a se desluși următoarele chestiuni:

Ca *Introducere* se va da:

Definițiunea igienei. Scopul și mijlocele ei. Scurt resumat despre structura corpului omenesc. Circulațiunea sângelui. Respirațiunea. Sângele.

Se va tracta apoi:

1. *Despre agenții atmosferici din punct de vedere al influințelor asupra sănătății.* Aerul. Electricitatea. Lumina. Căldura. Căldura animală. Aerul uscat și umed. Acțiunea frigului. Vânturile.

2. *Alterațiunile principale ale aerului.* Gazuri și vapori. Materii pulverulente. Despre climă. Aclimatațiune. Eudemii (palustră, tifoidă). Bolele eruptive. Epidemii.

3. *Despre locuințe.* Solul. Esposițiunea locuințelor. Ventilațiune. Incălzitul. Luminatul. Curățenia locuințelor. Cause de insalubritate.

Imbrăcămintea. Modificațiunile ei după vârstă, anotimpuri, climă etc.

Curățenia trupului. Substanțe cosmetice. Băile.

4. *Despre alimente.* Natura și calitatea diverselor alimente. Condițiunile unei bune digestiuni. Alimentele din regnul mineral, vegetal, animal. Regimul alimentar. Conserve alimentare. Preparațiunea și proprietățile nutritive ale alimentelor celor mai principale. Alterațiunea și falsificarea alimentelor.

5. *Apa de beut și caracterele ei.* Alterațiunea apei de beut. Mijloce pentru a preveni alterațiunea apei de beut și de a corege aceste alterațiuni. Alimentațiunea cu apă.

Beuturile alcoolice (vin, bere, rachiu, licoruri), accidente provenite în urma abuzului beuturilor alcoolice.

Beuturi aromatice (cafea, ceaiu).

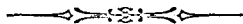
Condimente.

6. *Igiena organelor de senzațiune* (pipăitul, vederea, auzul, gustul și mirosul).

7. *Despre munca intelectuală și manuală.* Structura mușchilor, contractiunea mușchilor; fenomenele chemice și calorifice la contractiunea musculară. Despre somn.

8. *Despre exercițiu și odihnă* (gimnastică, înotat, ecuitațiune, scrima, dansul).

Notă. Corpul profesoral s'a ocupat în două conferințe pedagogice cu cestiunea introducerii higienii în gimnasiu. Resultatul a fost, că s'a primit raportul comisuniî lucrat de Dl *Dr. I. Blaga* și cu încuviințarea Venerabilului Consistoriū archidiececan s'a introdus higiena ca studiu extraordinar obligat în clasa VI gimnas. cu 2 ore pe săptămână începând cu 1 Decemvre 1894.

III.

Cestiunea ocupațiunii private a școlarilor, în deosebi a celor din gimnasiul superior.

Raportor: Dl director *Virgil Onițiu*.

Este un lucru asupra căruia nu p^ote să încapă discuție, că școl^ele medii fiind institute de educație, problema lor nu 'și-o pot rezolva, dacă își mărginesc activitatea numai între cadrele școl^ei, a instrucțiunii în orele de învățământ și a ținutei morale a școlarilor când ei sta^u sub paza directă a profesorilor.

Timpul ce-l petrec școlarii *în* școlă este abia a patra parte a timpului, pe care 'l petrec afară de ea. Er această petrecere afară de școlă p^ote să zădărnicescă t^ote succesele educative ale învățământului, dacă nu se supune și ea unei reguli. De aci datorința neapărată pentru corpul didactic, a fi preocupat serios de aceea ce fac și direg școlarii în timpul lor liber. Și deorece o supraveghiere directă și continuă afară de școlă asupra tuturor școlarilor e pe de-o parte o sarcină enormă pentru corpul didactic, la care nu s'ar put^e supune și deorece această supraveghiere chiar esercitată fiind ar av^e influință stricăci^osă asupra creșterii de caractere independente și stăpâne peste sine, ceea ce cu drept cuv^{en}t se cere dela școlă — urm^eză, că corpul profesoral trebuie să aducă prin dispozițiuni potrivite pe școlarii acolo, ca viața și ocupațiunile lor private să fiă de natură a sprijini succesul educativ al învățământului școlar nu a' l zădărnici.

Lucrul acesta se p^ote ajunge pe dou^e căi, cari nu se eschid, ci pe cari trebuie a se urma paralel.

Una este, că corpul didactic trebuie să stea în raport cu părinții sau îngrijitorii școlărilor, cari înțelegând intenția nobilă a educatorilor să poarte aceeași supraveghiere directă afară de școală asupra școlărilor, pe care o poartă profesorii în școală.

Mă mărginesc a aminti numai aici această cestiune de atâta importanță, fără de-a intra mai de-aproape în aprețierea ei.

Calea cealaltă — și aici ajung la obiectul conferinței noastre de azi — este, că *corpul didactic are să se îngrijescă de ocupațiunea spirituală corespunzătoare a școlarului afară de școală*, ca el și singur să muncască bucuros, căci plăcerea de-a munci este mama moralității, o notă esențială a caracterelor firme.

Elevii școlărilor medii sunt ocupați peste zi în școală în terminii de mijloc cu câte 5—6 ore. În restul de 18—19 ore ale zilei ei nu stau sub directă supraveghiere a profesorului. Prima cestiune, care trebuie s'o clarificăm deci ar fi să ne întrebăm, în ce chip acest timp liber se întrebuintează de școlari și în ce chip trebuie să fie întrebuintat?

Dacă luăm 18—19 ore libere pe zi, din aceste 7 ore pentru școlarii mai mari și 8 pentru cei mai mici e normalul ce se poate pune pentru recreațiunea prin somn a puterilor fizice și psihice. Rămân 11 ore. Din aceste 11 ore luând ca maximal 2 ore pentru dejun, prânz și cină, împreună cu repausul de digestiune, școlarul mai dispune de 9 ore libere și dacă scădem încă și din aceste 1 oră pentru îmbrăcare, spălare și calea la școală vor mai prisosi 8 ore timp disponibil pe fiecare zi. Pentru preparațiunea la lecții de pe o zi pe alta, putem pune éraș ca maximal 3—4 ore, din prisosul de 5—4 ore luând 3—2 ore pentru distracție (jocuri, patinat, scaldat, plimbare) ne rămân încă cel puțin 1 oră, normal 2 ore libere pe zi. Acest timp de 2 ore pe zi este acela, pentru a cărui folositoare și plăcută ocupare trebuie corpul didactic în deosebire să îngrijescă, presupunând, că controla restului de timp să face prin îngrijitorii casnici ai școlărilor și prin esaminarea zilnică a lor în școală.

Timpul acesta în calcul mediu de 2 ore pe zi este, despre a cărui potrivită ocupare voi să vă întreb de astă-dată, Dilor colegi.

Dacă aruncăm o privire asupra programei normale de viață a școlărilor nostri, ea să prezentă în chipul următor:

Óre pe i:

- 1) *Viata vegetală i recreaia fizică* $\left\{ \begin{array}{l} \text{Somn. Hrnire. Varia. Distr. fizică} \\ 7-8, \quad 2, \quad 1, \quad 3-2 = 13-14 \text{ re.} \end{array} \right.$

Lecii în școlă. Preparaie. Ocup. spirit. lib.

- 2) *Viata psihică*: 5-6, 3-4, 1-2 = 11-10 re.

Că de-o îngreunare psihică peste măsură a școlarilor nu pte să fie vorba result din împrejurarea, că în acest conspect timpul ocupațiunii psihice e dat în cifre maxime, r cel al vieții fizice vegetale în cifre minime i că nu sunt considerate cele 2 după ami libere pe săptămână, nici Duminecile i sărbătorile. i într'adevăr experiena de tte ilele ne arată, că școlarii noștri dispun de fapt de prea mult timp liber, pe care neavnd cu ce'l ocupa, sunt espus la tentaiunile imorale ale trndviei i ale unei viei puțin promittoare pentru viitorii brbai.

Ast-fel dar ni-să impune necesitatea de-a îngriji, ca școlarii să foloséscă plusul lor de timp liber aa, cum interesle educaiunii o cer, de sine înțeles, fără negligarea exigenelor fizice.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

E cred, că scopul acesta să pte ajunge prin avisarea la o ocupaiune spirituală liberă, folositóre i plăcută totodată. r o astfel de ocupaiune să oferă în *lectura privată* corspunttoare. Părerea mea este, că lectura privată, ca cel mai bun mijloc de creștere în viața privată a școlarilor trebuie să formeze obiectul deosebitei notre ngrijiri.

După ce am arătat, că fizicesce lucrul e cu putin, rmne să analizăm marea importan *educativă* a acestei cestiuni.

Dacă ne cugetăm asupra felului cum cola angagez la muncă psihică pe școlarii, trebuie să mărturisim, că acst muncă este de natură dependentă. Ea are caracterul de ceva impus, de ceva ce *trebuie* a să face anume aa cum o cere profesorul, în termenul dat de profesor, în msura impusă de el. colarul obicĭnuit cu mna de fer a disciplinei școlare, pe lângă marile ei avantagii, este espus i la primejdia de a'i pierde tt independena personală, tt libera dispunere asupra pensului său de muncă psihică. r acsta devine primejdi cu deosebire în clasele superioare i să manifestă grav după terminarea gimnasiului, la întrarea în cursurile universitare cu „libertatea lor academică” netermur.

Ore este cineva, Dlor colegi, între noi, care să nu cunoscă serii de exemple din viață, cum absolvenți distinși de gimnasiu ajungând la universitate s'au prăpădit cu desevășire. Gimnastul diligent de odinioară a devenit la universitate un perdevară, ér în viața practică un om stricat, fără plăcere de a munci, cu o viață neregulată, — un balast al societății.

Vor fi diverse cauzele acestui surprindător de dureros fenomen, dar imi pare că nu mă înșel, dacă din acel complex de motive relevez, ca pe unul dintre cele mai însemnate, sistemul învechit al învățământului nostru, care nu face nimic întru *a obicinui pe școlari la muncă spirituală liberă și independentă*. Deși nimic mai firesc, decât tendința acésta după libertatea de a dispune asuprași nețermurit, după independența voinții, în inima omului tînér, în deosebii în vrêsta școlarilor din cursurile superiôre. Tendința acésta este un bold firesc, care în nețermurita sa manifestare ar fi sigur fôrte primejdios, pe care însă *a'l extirpa cu totul este o încercare nebună și deastrôsă în consecuențe*.

Peste tot — și aci să'mi permiteți a face o mică digresiune — sistemul de creștere obicinuit la Germanii și după modelul lor la noi, mi-să pare a nu ține cont în sistemul instrucțiunii publice de exigențele psihicului la școlarii de 15—18 ani. Ei sunt supuși aceluiași sistem, ca și colegii lor de 9—14 ani din cursurile inferiôre, măcarcă firea lor este atât de dispartă, ceea ce însamnă, că natura lor este siluită, că sunt oprii în desvoltarea lor firească, în loc de-a fi mânați înainte. Învățământul potrivit firii lor ar trebui să devină treptat tot mai liber, ca universitatea să le pară o naturală continuare a studiilor gimnasiale, ér nu un minunat eldorado de ne mai gustată libertate, față cu silnicia sclavagiului spiritual dela școlele medii. Nu o libertate fără marginii, nu asta ar sana rêu, dar o firească gradațiune în sistemul învățământului în spre libertate, gradațiune, care să mERGă pas cu aplecarea spre independență înăscută tînérului din cursurile superiôre ale școlelor medii. Ei, dar astfel de modificări nu se pot face decât de legislativa statului și de bună samă după multe și serioșe cumpeniri. Noué nu ne rămâne, decât în cadrul sistemului actual, observând defectele lui, să tindem pe tôte căile posibile, pentru ca să le facem mai puțin păgubitôre.

Și un mijloc puternic în această direcție este regularea lecturii private a școlarilor.

Prin aceea, că i se dă voie școlarului într'un cadru potrivit a lucra liber, a își agonisi cunoștințe mai largi, muncind după un program propriu, școla ține samă de aplecarea lui fi-răscă la independență și 'l crește întru caracter independent.

Căci școlarul dispunând de libertatea a își alege între marginile destul de largi, ce i se vor indica, lectura — se va obișnui a își valida independența în acțiunile sale și ca bărbat în mod salutar. Ajuns la universitate, el a făcut deja școlă în muncirea liberă, și libertatea academică nu numai că nu 'l va zăpăci, ci îi va da un teren și mai larg pentru validitatea boldului său spre independență. Țr în viața practică va fi un caracter, care va sci apreția binefacerile libertății și va sci înfrunța pe aceia, cari o calcă 'n picioare. sau fac abus de ea.

* * *

Un alt moment educativ nu mai puțin important, ce 'l are lectura privată a școlarilor este, că prin ea se cultivă în inima școlarului *dragostea de muncă, impulsul de-a cerceta și a se osteni mult, pentru de-a ajunge la rezultatele căutate.*

Natura învățământului școlar este astfel, că numai o mână pedagogică bine rutinată poate să desvölte în școlari dragostea de-a munci, eū socotesc, că abia 5% dintre profesori aū o astfel de rutină pedagogică. Școla de fapt crește o mulțime de spirite passive, cari primesc rezultatele muncii altora din gura profesorului, fără ca ei înșiși să fi fost activi, pentru de-a cunoșce osteneța ce reclamă acele rezultate de cunoștințe. Astfel de ómeni nu devin nici-când puteri productive în lume, ci ajung niște spirite receptive, cari nici în sfera specialității lor, nu vor sevărși munca de-a controla rezultatele de sciință ale altora, ci le vor primi totdeauna fără critică, fără controlă.

Lectura liberă e chemată a contribui și aci de a îndrepta defectele învățământului școlar. Ea 'l va obișnui pe școlar a munci pentru de-a ajunge la rezultate. Școlariul va urmări cu atențiune o seriă de gândiri depuse într'un volum pentru susținerea poate a unei singure tese. Școla poate îi dă numai tesa, lectura îl silește a munci însuși până a ajunge la tesa. Și câtă plăcere îi va face acum rezultatul agonisit, cum va sci el apreția acum munca, ce

l'a condus la rezultat. Spiritul lui devine scrutător și critic, el însuși vrea să cerce, să caute, să se convingă despre adevărul unei cestiuni. Țr acesta este școla spiritului activ, a celui, ce e chemat a contribui la înaintarea generală a omenimii.

* * *

Ocupațiunea cu lectura potrivită *contribue mai departe și la obicnuirea cu o viață regulată, în care residăză totdeauna moralitatea.*

Școlarul însuși prin faptul, că are într'un restimp mai mare să facă un anumit pens de lectură privată, e ținut a se cugeta, cum să-și împartă timpul, pentru ca acesta să fiă cu putință. Iși va regula deci el însuși viața, pentru ca să-și pótă împlini chemarea. Țr o deprindere în acesta direcțiã are drept consecuență aceeași regularitate și în viața lui ca bărbat. Cã acesta este o putere enormă, care-l reține dela o consumare imorală a timpului, este evident.

* * *

Pentru de-a se puté însé realiza ocuparea resonabilă a școlarilor prin potrivita lectură privată se cere și *reforma sistemului nostru de bibliotecă*. Biblioteca școlarilor noștri conține material atât de diferit în același cadru, încât școlarii nu pot urma o lectură concentrată, nici chiar din cauza, că de cele mai multe ori cărțile neapérate nu le stau la dispoziție, fiind în mâna altora. De aceea cestiunea ocupațiunii private stă în strînsă legătură cu decentralisarea bibliotecii pentru școlarii, despărțindu-se cărțile în *bibliotecă de clasă*, unde lectura să fiă adecuată vrștei și studiilor clasei, Țr cărțile principale, a căror lectură se impune mai imperios să se găsească în cât de multe exemplare. Principiul va fi: considerăm cărțile după valórea lor educativă și instructivă, nu după varietatea și numărul lor, vom preferi deci puține cărți bune în multe exemplare, decât prea multe cărți în câte un exemplar.

* * *

Aceste considerațiuni sunt de natură de-a ne da inviațiune asupra modului, cum trebuie să realizăm cestiunea ocupațiunii cu lectura privată a școlarilor.

Țtã câteva tесе în privința acesta :

1. Pe lângă o lectură minimală impusă tuturor școlarilor din clasă, să se dea școlarilor libertate absolută în alegerea lecturii private, între marginile bibliotecii de clasă.

2. Profesorii să nu exerciteze o controlă severă (d. e. cu pedepse și nesuficienți) asupra ocupațiilor private, ci să-i dea numai o binevoitoare atențiune, supunând-o la o prietinescă controlă, intrând în discuții, conversațiuni din timp în timp cu școlarii asupra materialului citit. Peste tot profesorul să se mărginească a da sfaturi nu a dispune, a încuraja la muncă de bunăvoie, nu a sili la muncă de poruncelă. Astfel se va naște o nobilă emulațiune între cei aleși mai întâi, care va atrage cu încetul și pe școlarii mai leneși, ridicându-i prin gustarea rodelor libertății de muncă.

3. Școlarii să aibă un caet, în care să însemne când și ce au citit, în care să facă escripte mici sau notițe scurte, să și noteze eventualele observațiuni, impresii, precum și partiile, cari ar cere a fi deslușite mai de aproape. Tote acestea pentru sine, nu în vederea revisiunii profesionale.

4. Cu mijlocul lunilor Novembre, Februar și Mai să se ceară caetele de lectură privată de către profesorul de l. română, pentru de-a se vedea ce, cum și cât au citit școlarii. Ținându-se la sfârșitul numitelor luni să se țină ore de conversație, discuțiune și deslușiri asupra materialului citit. Orele le va ține profesorul de l. română, putând să fie asistat de acela dintre profesori, în specialitatea cărui din caetele de notiță s'a observat, că au citit mai mult școlarii. Aci se va griji prin îndrumări potrivite pentru directiva salutară în modul de a citi.

Notă. Observăm că tesa nr. 4 s'a modificat de corpul profesoral în conferența pedagogică din 30 Ian. v. 1895. În privința acésta estragem din procesul verbal al citatei conferințe profesionale următoarele:

„La tesa nr. 4 se desvóltă o discuțiune mai îndelungată indeoseby asupra cestuini, dacă e consult a se pune termine *fice* pentru controlarea ocupațiilor private a școlarilor și dacă nu ar trebui ușurată sarcina profesorului de limba română prin o controlă săvêrșită după specialități de profesorii competenți. Conferența nu crede a fi de trebuință să se susțină „*terminul fice*“, dar din resónele de concentrațiune pedagogică aprobă pãrea raportorului, că anume profesorul de limba română să săvêrșescă controla generală asupra lecturii private a școlarilor unei clase. Astfel tesa nr. 4 se primesce în următórea redacțiune:

„4. La ocasiuni potrivite, mai ales la repetițiunile obiçnuite, profesorul de limba română se va informa despre lectura privată a școlarilor și va discuta cu școlarii materialul citit, luând despre acésta act și în țiarul de clasă“.

5. Pentru de-a face peste tot cu puțință potrivita lectură privată a școlărilor să institue **bibliotecile de clasă**, cari să vor pune sub controla profesorului de clasă și în îngrijirea unuia dintre școlarii cei mai buni ai clasei.

6. Intocmirea bibliotecelor de clasă, precum și aprovizionarea lor cu cărți să va face din încasările tacselor pentru bibliotecă, ce se plătesc la înscriere.

* * *

Un conspect aprocsimativ al cărților românești pentru bibliotecile celor 4 clase superioare ale gimnasiului, făcut mare parte pe baza și în vederea cărților, ce avem în biblioteca școlară, am compus în cele următoare.

Observ, că s'a reflectat aci aproape esclusiv la completarea învățământului *limbei române* prin lectură privată și încâtva și la lectura de distracțiune. Opurile pentru celelalte studii să vor pute consemna ulterior.

Clasa VIII gimnasială.

Gaster: Crestomatia română.

Lambrior: Carte de cetire.

I. Bogdan: Vechile cronicе moldovenesci până la Urechia.

Hașdeu: Cuvinte din bătrâni.

" Magnum etymologicum.

I. Negruzzi: Convorbiri literare.

I. E. Rădulescu: Opere.

Olănescu: V. Alecsandri.

I. Gherea: Critice.

Ar. Densușeanu: Istoria literaturii române.

V. A. Urechia: Miron Costin.

A. D. Xenopol: Istoria Românilor.

T. Maiorescu: Critice.

V. Onișu: Limba română.

T. Cipariu: Principia.

V. Alecsandri: Opere complete.

M. Eminescu: Poesii.

C. Negruzzi: Opere complete.

D. Bolintineanu: Opere complete.

G. D. Teodorescu: Poesii populare.

V. Alecsandri: " "

E. Hodos: " "

Jarnik-Bârseanu: " "

P. Ispirescu: Opere.

I. Gréngă: Novele.

Gaster: Literatura populară română.

Mih. Cogălniceanu: Cronicile Românilor.

O mică colecție de cărți populare.

A. D. Xenopol: Teoria lui Rössler.

I. Bogdan: Importanța studiilor slave pentru Români.

G. Adamescu: Istoria literaturii române.

V. A. Urechia: Schițe din istoria limbei și literaturii române.

G. Barișu: Istoria Transilvaniei.

- A. Vlahuță : Poesii și Novele.
 Delavrancea : Opere.
 N. Popea : Viața lui Șaguna.
 I. Slavici : Șaguna.
 I. Ghica : Scrisori și Amintiri.
 Olănescu : Horațiu. (trad.)
 G. Șincal : Cronica Românilor.
 Ar. Densușianu : Cercetări literare.
 G. Coșbuc : Balade și Idile.
 Revista „*Vatra*“.
 G. Misail : C. Negri.
 L. Șăinean : Basmele române.
 II. Papiu : Viața, operele și ideile
 lui G. Șincal.
 Gherea : Știință și literatură.
 Dr. Olariu : Introducere în cărțile
 testamentului vechi și nou.
 Mândrescu : Doina, conferență.
 L. Șăinean : Istoria filologiei rom.
 I. Bianu : Despre cultura și litera-
 tura română în secol. XIX.
- N. Ionescu : Despre împărăția ro-
 mâno-bulgară.
 I. Sbierea : Vocă asupra vieții și în-
 semnătății lui A. Pumnul.
 G. B. Dnică : Petru Maior.
 L. Șăinean : Ielele.
 Țichindeal : Fabule.
 Cost. Conachi : Poesii.
 L. Șăinean : Semasiologia română.
 Gaster : Apocrifele în literatura
 română.
 Lanrian : Tentamen criticum.
 C. Boliac : Colecție de poesii.
 I. Vacărescu : Colecție de poesii.
 G. Alecsandrescu : Meditații, elegii etc.
 A. Pann : Opere.
 I. Măiorescu : Itinerariu în Istria.
 S. Bodnărescu : Scrieri.
 G. Ionescu : Elementul pitoresc în
 cronicile rom.

Clasa VII gimnazială.

- Tote piesele dramatice ale lui
 Shakespeare, Schiller și Molière, cari să
 află traduse românesce.
 V. Alecsandri : Taatru, Despot vodă,
 Ovidiu, Fântâna Blandusiei.
 Caragiali : Teatru.
 „ Năpasta.
 Inl. Roșca : Fata dela Cozia ; Lă-
 pușneanul.
 Bengescu : Pigmalion.
 O colecție de „*Convorbiri liter*“.
 Xenopol : Discursul la aniversarea
 dela Putna.
Discursuri academice (ed. acad.
 rom).
- B. P. Hașdeu : Răsvan și Vidra,
 poemă dramatică.
 C. Negruzzi : Teatru.
 C. Djuvara : Superstițiuni la Ro-
 mâni.
 I. Ghica : Scrisori și Amintiri.
 Filimon : Ciocoi vechi și noi (ro-
 man).
 Xenopol : Brași și putrigai (roman).
 B. Jenkova-Jarnick : Bunica „
 Zamfirescu : Novele.
 Racine : Phaedra.
 Corneille : Horațiu.
 Bengescu : Radu III cel frumos
 (dramă).

Morțun: Stefan Hudici (dramă).
 Sevastes: Nunta la Români.
 S. Fl. Marian: Inmormântarea la
 Români.
 Vlăduța: Din góna vieții.
 Delavrancea: Intre vis și viață.

Kotzebue: Schițe din Moldova.
 „ Lascar Viorescu.
 Gherea: Știință și literatură.
 „ Critice.
 Ioan gură de aur: Omili.
 Z. Boiu: Cuvântări funebreale.

Clasa VI gimnazială.

I. Eliad: Crucea de argint (roman).
 Ebers: Homo sum (roman).
 Fundescu: Basme, Orații și Păcălituri.
 S. Fl. Marian: Tradițiuni populare române.
 Hintescu: Proverbele Românilor.
 N. Bălcescu: Cântarea României.
 Ar. Densușeanu: Negriada.
 Gr. Alecsandrescu: Meditații, elegii etc.
 N. Gane: Novele.
 I. Slavici: „
 Gherea: Critice,
 T. Maiorescu: Critice.
 V. Alecsandri: Poesii populare.
 Dante: Divina comedia (traducere)

Fillimon: Ciocoi vechi și noi.
Almanachurile societății „România Jună.”
 M. Pompiliu: Balade pop. rom.
 E. Hodoș: Poesii populare.
 P. Ispirescu: Basme.
 I. Paul: Nu'î nimic (novelă).
 Cervantes: Don Quixotte.
 Carmen Sylva: Durch die Jahrhunderte.
 I. Slavici: Pădurenea.
 V. Alecsandri: Prosă, Poesii lirice și epice.
 I. Negruzzi: Copii de pe natură.
 M. Eminescu: Poesii.
 G. Coșbuc: Balade și Idile.
 D. Bolintineanu: Poesii.
 P. Dulfu: Păcală.

Clasa V gimnazială.

D. Bolintineanu: Viața lui V. Tepeș și Mircea cel bătrân.
 N. Gane: Novele.
 I. Slavici: Novele din popor.
 T. Văcărescu: Luptele Românilor în 1877/8.
 St. Georgescu: Amintiri din luptele din 1877/8.
 I. Nețescu: Pur de lei.

I. Crângă: Opere.
 A. Odobescu: Dómna Chiajua și Mihnea Vodă cel rău (novele).
 V. Alecsandri: Poesii populare.
 P. Ispirescu: Basme.
 I. Ghica: Scrisori.
 P. Poenariu: G. Lazar și școla română.

V. Alessandri : Poesii.	Teodor Speranța : Anecdote populare.
G. Coșbuc : Balade și Idile.	I. Ghica : Omul și pământul.
S. Fl. Marian : Ornitologia populară română.	<i>Almanachurile societății „România Jună”.</i>
N. Popea : Șaguna.	C. Negruzzi : Păcatele tineretelor.
O. Jäger : Istoria Romanilor.	A. Paun : Povestea vorbirii.
Stanley : Intunecimile Africii.	Gr. Alecsandrescu : Poesii.
Jephson și Stanley : Emin Pașa.	

IV.

Plan de învățământ pentru limba latină la gimnasiul gr. or român din Brașov*).

Lucrat de Dl profesor V. Goldiș.

I Scopul.

a) Școlarul să înțeleagă și să poată traduce precis scriitorii clasici aleși; spre acest scop să aibă cunoștința temeinică despre *gramatica latină*; să fie în stare a traduce corect din limba română în cea latină orî-ce text luat din cercul cunoștințelor sale clasice.

b) Cunoștința *vieții materiale și spirituale a Romanilor*, întru cât această cunoștință poate contribui la înțelegerea mai perfectă a opurilor literare tractate în gimnasiu.

c) Cunoșterea în liniiamente generale a *desvoltării literaturii latine*.

*) Programă noastră de învățământ în genere corăspunde planului de învățământ aplicat în școlile de stat. Cu tóte aceste deja de mai nainte s'a constatat imposibilitatea aplicării necondiționate a programei statului la școlile noastre, cu deosebire la limbă și astfel s'a început la noi o lucrare, de-a întocmi o programă de învățământ specială pentru limbă, care ținând samă de prescripțiile statului să corăspundă relațiunilor noastre deosebite. Inceputul s'a făcut cu planul de învățământ pentru limba română lucrat la 1893 de Dl. V. Onițiu. Planul de față pentru limba latină este continuarea acelei lucrări. Corpul profesoral a primit acest plan în conferența pedagogică V.; ținută în 24 Martie v. 1895 și îndată ce va fi aprobat de Venerabilul Consistoriū archidieceșan, s'e va și pune în aplicare, probabil încă în anul școlar viitor. — N. direct.

II. Impărțirea materialului de învățământ.

Clasa I.

6 ore pe săptămână.

Pe temeiul unei lecturi potrivite *eserciarea formelor regulate ale etimologiei*, mai ales declinarea și conjugarea. *Invățarea vocabulelor* din piesele cetite și *eserciarea lor prin traduceri verbale*.

Tot la două săptămâni câte o lucrare scripturistică.

Clasa II.

6 ore pe săptămână.

Pe temeiul lecturii potrivite școlarul să scie deosebi după *conjucțiunii propoziția principală și cea secundară*. *Completarea și terminarea etimologiei*, mai ales regulile de gen și conjugarea completă. Elemente despre *derivarea cuvintelor*. Lărgirea *cunoscințelor lexicale în legătură cu piesele de cetire*.

Tot la două săptămâni câte o lucrare scripturistică.

Clasa III.

6 ore pe săptămână.

Pe baza unei lecturi istorice mai dezvoltate, școlarul să-și însușescă *cunoscințe practice despre construcțiunile participiale și cu infinitive*. *Completarea derivațiunii cuvintelor*. Din sintacsă *tractarea sistematică a propozițiunii simple*. (Subiect, predicat, obiect direct, determinațiunile adverbiale, atributul.) *Invățarea cuvintelor din piesele cetite*.

Tot la două săptămâni câte o lucrare scripturistică pentru eserciarea regulilor sintactice și a cuvintelor învățate.

Clasa IV.

5 ore pe săptămână.

Pe baza unei lecturi istorice mai dezvoltate *cunoscința practică a construcțiunilor mai compuse, oratio obliqua, periodul latin*. Din sintacsă *tractarea sistematică a propozițiunilor secundare*. Folosirea *modurilor și a timpurilor în propozițiunile secundare (consecutio*

temporum). Câte-va *piese poetice* din Ovidius și din Phaedrus și în legătură cu acestea *elementele versificației latine*. Gruparea la un loc a *anticităților romane* luate în decursul lecturii de până aci; cu deosebire *anticitățile de resbel*.

Tot la două săptămâni câte o lucrare scripturistică.

Clasa V.

5 ore pe săptămână.

a) Lectură în *proză*: Livius, anume partii, cari în sine formeză un întreg bine închiegat. Sunt de preferit acele partii, unde se tractează despre dezvoltarea magistraturii romane. Pe lângă explicarea realităților și a conținutului trebuie relevate cu îngrijire *particularitățile stilistice* ale autorului.

b) Lectură *poetică*: partii alese din poezii lirice latine; în legătură cu acestea lărgirea cunoștințelor de *poetică latină*.

c) *Populațiunea Romei și a imperiului roman*. Clasele. Factorii puterii publice la Romani: *populus, senatus, magistratus*.

d) *Pe fiă-care lună câte o lucrare scripturistică* (din româna în latina) pentru exercitarea stilului latin și pentru repetiția regulilor gramaticale.

Clasa VI.

5 ore pe săptămână.

a) Lectură *poetică*: Vergilius, Aeneis. Cel puțin o carte întregă și alte partii, care formeză un întreg ore-care. Particularități stilistice la Vergilius.

b) Lectură în *proză*: Continuarea cu Livius sau vre-o monografie de Sallustius. Afară de această o vorbire mai ușoară de a lui Cicero. Particularități stilistice la autorii citați.

c) *Mythologia Romanilor*. Anticitățile religioase latine.

d) *Literatura romană până la Cicero* în liniamente generale.

e) *Pe lună câte o lucrare scripturistică* ca și în cl. V.

Clasa VII.

5 ore pe săptămână.

a) Lectură în *prosă*: Cicero. Câteva vorbiri judecătorești și politice de ale lui Cicero; unele epistole ale aceluiași autor, care caracterizează timpul din cestiune. Intru cât permite nivelul intelectual al clasei se vor citi și unele părți de sine stătătoare din scrierile filosofice ale lui Cicero (De officiis, De finibus bonorum et malorum). Să va accentua *clasicitatea stilului lui Cicero*.

b) Lectură *poetică*: Continuare cu Vergilius, sau în clase mai bune citirea vre-unei comedii din Plautus sau Terentius. Particularitățile stilistice ale autorilor citiți.

c) Elemente din *dreptul roman*.

d) *Literatura romană pe timpul lui Cicero*.

e) *Pe lună câte o lucrare scripturistică*, ca în clasa VI și V.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Clasa VIII.

5 ore pe săptămână.

a) Lectură *poetică*: Horatius, câteva satire, epode, ode, epistole mai caracteristice (mai ales Ars poetică). În legătură cu poeziile lui Horatius se va tracta mai amănunțit despre *metrica latină*. Particularitățile stilistice la Horatius.

b) Lectură în *prosă*: Tacitus, Annales ori Historiae, sau se vor citi părți complete din scrierile filosofice ale lui Cicero. Particularitățile stilistice ale autorilor citiți.

c) *Anticitățile private romane*.

d) *Literatura romană după Cicero*.

e) *Pe lună câte o lucrare scripturistică*, ca în clasele VII, VI și V. Clasele mai înaintate în cunoștințe vor face și lucrări libere în l. latină.

III. Instrucțiuni.

Răzimându-se pe limba națională ca temei, scopul instrucțiunii gimnasiale între mijlocele sale, are în prima liniă limba latină. Nu fără cuvânt. Căci scopul instrucțiunii gimnasiale este de a da abiturienților gimnasiale acea cultură generală omenescă, care îi va face, ca înțelegând dezvoltarea culturală a omenimii, să aibă interes *conscient* și îndemn spre conlucrare la idealele culturale ale ei. Și astfel, fiind lumea cea vechiă baza dezvoltării culturale de azi, mai ales viața mărețului popor roman ni-se prezentă ca cel mai bogat izvor de învățatură pentru înțelegerea dezvoltării omenesci. Acesta este mai ales cuvântul, pentru care limba latină *iși mai susține* încă locul său de onoare în instrucțiunea gimnasiale. Dar nu numai acesta. Țelina, în care se aruncă sămânțele instrucțiunii, este intelectul. Afară de sămânțele, din care așteptăm să răsară caracterul bun și nobil, pedagogul cultivator va trebui să îngrijescă în mod deosebit chiar de țelina, pe care o cultivă, de intelectul școlărilor. Și lumea competentă susține până astăzi, că nici o disciplină școlară nu este mai rodnică întru dezvoltarea proprie a intelectului, decât admirabila logică a limbii latine.

Însemnătatea limbii latine.

Aceste idei conducătoare la înțelegerea instrucțiunii latine în gimnasiale indică tot-odată și împărțirea frâsca a acestei instrucțiuni în două părți, în două cursuri, unul *gramatical*, altul *literar*, și procedura metodică a mănuirii materialului recerut, care totdeauna va trebui să aibă în vedere întărirea intelectului prin logica limbii, și cunoșcerea vieții și a istoriei romane prin materialul cetit. Dacă aceste două considerații nu se vor despărți nici-odată de oaltă; instrucțiunea latină și-a ajuns scopul.

Curs inferior, curs superior.

Și chiar afară de aceste considerații, constatările pedagogiei științifice cer, ca *învățarea gramaticii să fie întemeiată pe lectură*. Astfel prin lectura educătoare și interesantă, parte vom deștepta interesul

Metodul în cursul inferior (gramatical).

școlarilor, parte prin abstragerea regulilor din exemple vom desvolta energia cugetării lor. Se înțelege, că posibilitatea succesului în direcțiunea indicată condiționează manuale potrivite, cari firește vor trebui, să-și ia materialul din viața și istoria Romanilor, ca astfel școlarii de cu vreme să scie limba, de care se ocupă, în legătură cu poporul, pentru a cărui însemnătate o învață. Materialul acesta va trebui grupat în piese mici de cetit, care pentru fiecare an să presinte un period mai rotunzit din istoria romană. Astfel acest material va pregăti lectura lui Livius în clasa a cincia.

În privința gramaticală aceste cărți de cetire vor ține pas cu înțelegerea sintactică progresivă a școlarilor. În anul prim ele vor folosi numai construcțiunea de propozițiuni coordinate, propozițiuni subordonate numai de acelea, a căror întrebunțare în l. română se potrivește cu l. latină; în anul al doilea se pot folosi toate propozițiunile secundare; în anul al treilea piesele de cetit vor presenta mai ales construcțiunii cu participii și cu infinitiv, érá în clasa a patra se vor ceti și periode latine.

Clasa I.

La începutul instrucțiunii latine profesorul va fi cu cea mai mare atențiune la cetirea corectă a limbii. Spre scopul acesta pôte în anul prim întreg, dar la tot casul în semestrul prim, profesorul va ceti mai întâiu el însuși or-ice tect, ce are să fiă tractat cu școlarii si nu ar fi rău, dacă cu considerație la rezultatul de-a puté ceti instinctiv corect, cărțile de cetire pentru clasa I și II ar indica vocalele lungi. După cetirea corectă a propozițiunii urmază traducerea ei. La început această traducere nu pôte să fie decât verbală. În curënd însă, îndată ce școlarii vor fi în stare să recunoscă notele caracteristice ale categoriilor sintactice mai principale, traducerea verbală va fi înlocuită prin cea analizătoare. Sosind la sfârșitul unei bucăți cetite, profesorul va reasuma înțelesul întregului și va face pe școlarii să povestescă românesce conținutul piesei cetite. După acesta va urma cetirea și traducerea fără intrerupere a piesei întregi.

Instrucțiunea gramaticală va merge pas de pas cu traducerea analizătoare a celor citite. Prin gruparea fenomenelor analoge, prin abstragerea regulilor evidente în exemplele traduse și prin exerciarea scrupuloasă a acestor reguli va zidi profesorul în conștiința școlarilor săi sistemul gramaticii latine.

Acastă procedură, deși foarte simplă, totuși condiționează muncă neobosită, vioiciune și deosebită precauțiune din partea profesorului. Și mai ales în această cestiune profesorul să nu uite nici pentru un moment, că valoarea teoriei atârnă dela bogăția experienței și astfel mai vârtos trebuie să fie cu mare băgare de seamă, ca nu cumva să grăbescă abstracțiunea pe contul exerciării.

Nici-odată profesorul să nu trecă cu vederea accentuarea analogiei acolo, unde ea se învederează în exemple, dar' analogiile acestea numai atunci să le cuprindă în regulă, când mulțimea datelor experimentate de sine în mod imperios ne silește oarecum la generalizarea reasumătoare.

Acastă procedură didactică, — bine înțeles — eschide o pășire sistematică în instrucțiunea gramaticală. Etimologie și sintacșă vor progresa paralel și chipul celor 4 clase inferioare se va deosebi numai prin felul lecturii și prin accentuarea și exerciarea deosebită a materialului impus pentru fiecare clasă.

Este de sine înțeles, că și în acest curs al instrucțiunii gramaticale profesorul va da atențiunea cuvenită învățării cuvintelor și va insista mai ales, ca școlarii să-și însușescă perfect acelea vocabule, cari se vor întâlni mai des în piesele de citit.

În privința declinărilor și a conjugărilor nu putem trece cu vederea acea experiență a profesorilor filologi, că învățarea acestor categorii gramaticale mai ușor se face pe baza unor modele tipice, și nici decât împărțind declinațiunile și conjugările după număr sau după trupine.

În clasa a doua pe lângă aceeași procedură ca *Clasa II.* și în clasa primă profesorul se va folosi spre imbo-

gătirea cunoștințelor lexicale și de ajutorul derivațiunii cuvintelor. Gruparea derivatelor și a sinonimelor va da bogat material pentru înțelegerea tot mai intensivă a limbii latinesci. Cu măsură și la ocazii potrivite aceste grupe de cuvinte școlarii vor trebui să le memorizeze.

Clasa III.

Fiind-că în clasa a treia planul nostru prescrie învățarea sistematică a gramaticii române, este lucru firesc, ca în legătură cu această gramatică în această clasă profesorul l. latine să repeteze în mod sistematic etimologia l. latine și numai după aceea să procedă la învățarea sistematică a sintacsei latine, din care pentru această clasă în legătură cu lectura se va tracta propoziția simplă. Tot în legătură cu limba română în această clasă profesorul va face bine să dea școlarilor și cunoștințele elementare din prosodia latină.

Tot în această clasă profesorul va iniția pregătirea privată a școlarilor pentru traducere. Această pregătire să nu se restrângă numai la căutarea cuvintelor necunoscute, ci trebuie să pretindem, ca școlarii la pregătirea lor privată să-și dea samă mai ales de analiza sistematică a textului.

Clasa IV.

Cu clasa a patra se termină cursul gramatical. În această clasă deja lectura ocupă tot mai mult teren. Pe lângă repetiția ocazională a cunoștințelor gramaticale câștigate până aci, munca gramaticală propriei acestei clase este sintacsa propozițiunii compuse și mai ales folosirea modurilor și a timpurilor în propozițiunile secundare (*consecutio temporum*).

Pregătirea privată pentru traducere se face ca și în clasa precedentă. Profesorul va da totdeauna mai întâiu înțelesul propriu al cuvântului nou și numai după aceea va statori prin conlucrarea clasei acel înțeles, care mai bine va exprima nuansa cuvântului respectiv în propozițiunea de tradus. În legătură cu această procedură profesorul va insista, ca școlarii să se deprindă a deosebi nuansele diferite ale cuvintelor mai marcante din piesa cetită și această considerațiune

va putea provoca chiar teme speciale în direcțiunea indicată. Astfel profesorul va iniția pe școlarii săi la dexteritatea de a afla din multele cuvinte ale dicționarului, pe acela, care mai bine se potrivește cu înțelesul cuvântului latin în textul dat. La pretinderea unei astfel de pregătiri a școlarilor însă profesorul va fi cu băgare de seamă, ca dinainte să delăture din calea școlarilor orice greutate materială, ca nu cumva prin nesuccesul pregătirii școlarii să pierdă dragul muncii private. Cunoștințele despre oratio obliqua și despre periodul latin școlarii le vor câștiga pe temeiul lecturii și numai la finea anului va avea loc tractarea sistematică a acestor construcțiuni.

Pe baza lecturii poetice din această clasă și în legătură cu cunoștințele școlarilor din limba română profesorul va face pe școlarii cunoscuți cu elementele versificației latine. Să va desluși cu deosebire diferența dintre versificația tonică modernă și cea metrică a clasicității.

Lucrările scripturistice în cursul inferior vor servi parte pentru de a examina rezultatul instrucțiunii gramaticale, parte pentru de a întări și asigura acel rezultat. În clasa I și II în legătură cu cele citite și în legătură cu generalisările analogiilor gramaticale aproape în fie-care oră se vor face exerciții în scris. Din vremuri vechi acestui feliu de examinare și de repetiție i s-a dat numele de „extemporale“. Pentru aceste exerciții, care vor urma de altfel în întreg cursul inferior al instrucțiunii latine, școlarii să aibă un caet deosebit, pe care din când în când profesorul îl va revisui. La acest fel de exerciții profesorul dictează unele cuvinte latine, pe care școlarii vor trebui să le determine din punct de vedere gramatical, sau mici propozițiuni latinesci, pe care le vor analiza și traduce; altă-dată se vor dicta propozițiuni românești, pe care școlarii le vor traduce în latinesce. Corectura acestor mici lucrări se va face după fie-care propozițiune prin conlucrarea viii a clasei întregi. După instrucțiune de două săptămâni

*Lucrările
scripturistice
în cursul in-
ferior.*

însă profesorul va reasuma materialul gramatical parcurs în acel restimp în mai multe propozițiuni potrivite, pe cari școlarii le vor traduce în latinesce în decursul unei ore întregi. Aceste vor fi așa numitele *compozițiuni* și pe sama lor școlarii vor avea caete deosebite. Ceiind apoi lucrările acestea profesorul va nota greșelile din ele, va clasifica lucrarea făcânduia și într'o oră viitoare va discuta erorile mai generale, lăsând pe școlari să-și îndrepte greșelile indicate și controlând la altă ocasiune această corectură a lor.

Pregătirea acestor lucrări va trebui să fie obiect de deosebită atențiune pentru profesor, căci efectuarea lor fără plan și gradațiune sistematică nu numai va stingheri instrucțiunea furând zadarnic timpul, dar va și desconcentra pe școlari micșorându-le astfel interesul pentru munca școlară.

Cursul superior (literar.)

Instrucțiunea literară clasică în gimnasiu nu are alt scop, decât cetirea cât mai intensivă și cât mai extensivă a opurilor clasice alese. Trebuie deci hotărît să ne ferim de validitatea altor considerațiuni, care ar îngreuna sau chiar ar împedeca ajungerea scopului menționat. Și înainte de toate nu este permis, să considerăm opul clasic ca și un magazin de exemple gramaticale, care ofere ocazia la repețirea gramaticii și la esercierea stilisticii latine. Căci instrucțiunea clasică în gimnasiu astăzi nu mai are ca scop principal învățarea limbii latine, ci mai ales cunoșcerea conținutului opurilor clasice și a formei lor literare. În altă greșală cad aceia, care ved în opul clasic un magazin de anticități, cu care ne ocupăm din plăcere polihistorică și care ofere profesorului ocașiuni de a se fâli cu cunoscințele sale uimitoare pentru școlari. Scopul nostru trebuie să fie, ca școlarii să se adâncescă în fondul de idei al autorului și să scie apreția construcțiunea literară a opurilor clasice. Numai în est chip instrucțiunea literară clasică va deveni pentru școlari izvorul înțelegerii istorice și școlă aprețării estetice.

Pentru aceste cuvinte o organizare cât se poate

de concentrată a lecturii clasice este indispensabilă. Și tot pentru aceste considerațiuni cetirea mai multor autori deodată nu se poate admite de loc. Deci autorii prescriși pentru o clasă nu trebuiesc cetiți paralel, ci unul după altul. Dar nu numai această ordine a lecturii isvoresce din considerațiunile expuse, ci și acel postulat, ca părțile alese să formeze un întreg bine încheșat și potrivit cu cerința, ca școlarii să poată înțelege pe deplin lumea de idei a autorului și locul, ce aceste idei ocupă în dezvoltarea generală a poporului roman. Această înțelegere a scopului lecturii clasice în gimnasiu conduce la constatarea datorinței, ca prin inițiarea potrivită a lecturii private școlarii să fie îndemnați la cunoșcerea tot mai intensivă a muncii culturale din evul vechi. Tot aceste considerațiuni ficséză și ordinea, după care autorii clasici vor fi cetiți în gimnasiu, deoarece această ordine trebuie să infățișeze un progres paralel cu dezvoltarea istorică a poporului roman.

În cât privește metodica lecturii, scopul principal va fi, ca școlarii să primescă plăcerea și facultatea de a se ocupa ei înșiși cu lectura clasică. Această considerațiune va îndemna pe profesor, ca să inițieze pe școlarii la muncă liberă și independentă, rezervând activității sale numai acel rol, ca prin explicări lingvistice și materiale să presinte elevilor săi neconținut nou material de gândire și îndemnuri de interesare. În acest înțeles accentuăm trebuința dicționariilor bune și necesitatea edițiilor cu explicările de lipsă. Numai prin aceste ajutóre bine construite vom feri pe școlarii de traducerile dezastróse pentru munca propriă atât de roditoare. Tot pentru motivul de a desvolta în școlarii interes pentru clasicii profesorul va face un lucru bun, dacá din când în când va presenta școlarii opuri ronânesce, sau și streine, care au ca fond lumea de idei a anticității.

La începutul fiă-cărui an al cursului literar profesorul va lumina înainte de toate viața, activitatea și epoca autorului respectiv și după aceea va iniția

*Metodul în
cursul li-
terar.*

pe școlarii cu modul cum vor face mai corect pregătirile de acasă pentru munca școlară. E foarte de dorit, ca această activitate preparatorie a școlarilor să nu se mărginească numai la pregătirea traducerii, ci mai vârtos să aibă în vedere anumite cestiuni ale instrucțiunii. Astfel în consonanță cu starea generală a clasei și cu felul lecturii, profesorul va cere uneori explicarea unor expresiuni, altădată analizarea sintactică sau aprețierea stilistică a textului. Numai în acest chip se vor deprinde școlarii, ca înțelegând autorul din toate punctele de vedere, să fiă în stare a reda di-sele lui în limba românească precis și frumos. Traducerea proprieă a textului se va face în clasă prin conlucrarea tuturor. După ce profesorul s'a convins, că școlarii au făcut preparațiunile impuse, numai atunci va procedea la traducerea textului.

Școlarul provocat va traduce o partiă mai rotundă fără întreruperea profesorului. Această traducere a elevului se va face obiect de discuție cu clasa întrăgă, și drept rezultat al acestei discuții profesorul însuși va ceti încă odată textul și-l va traduce corect și neos românesce. Traducerea acesta va fi perfectă, dacă ea nu va reoglinda numai ideile autorului, ci și nuansele stilare ale textului.

De altfel greutatea unei traduceri bune nu zace atât în alegerea cuvintelor, cât mai ales în construirea sintactică a propozițiunilor astfel, ca ele în deplină potrivire cu firea limbei românesce să exprime cât de fidel înțelesul propoziției latinesce. Din această considerațiune profesorul de cūrând va obișnui pe școlarii săi, ca totdeauna să se nisuiască a înțelege mai mult ideea exprimată în di-sele autorului, decât partea lexică a textului. O deprindere consecuentă în această direcțiune va produce și rezultat îmbucurător pentru școlă și interes viu în sufletul școlarilor pentru literatura clasică. Trebuie să-i deprindem pe școlarii să se deslipască de litera mōrtă, și să străbată cu ochii lor sufletesci în țesătura de idei a opului cetit, căci atunci multe cuvinte și construcțiuni gramaticale, pe cari nici din vocabular nici

din sintaxă nu le înțeleg, vor deveni pentru ei clare și pline de înțeles. Și în vederea acestui scop profesorul înainte de toate trebuie să fie cumpătat și chibzuit în explicațiile sale. Nimic să nu le spună școlărilor săi, ce ar pute să afle ei înșiși. Escursele științifice ale vanitoșilor strică în această chestiune mai mult chiar decât lipsa pregătirilor indispensabile ale celor îndiferenți.

După terminarea unei partii mai unitare se vor tine pauze de reprivire. Atunci se va discuta fondul de idei al celor cetite până-aci, se vor reasuma cunoștințele de tot felul câștigate în decursul lecturii, pe baza experiențelor făcute se va lumina forma literară a opului citit și profesorul mai ales va releva acele momente, care pot servi de îndemn pentru continuarea muncii. Partii mai însemnate din opurile retorice și poetice se vor memorisa și se vor declama în clasă. Astfel instrucțiunea literară va deveni plăcută și folositoare.

Nu putem îndestul accentua, că scopul instrucțiunii gimnaziale este de a dezvolta în școlari interes pricepător și *îndemn* spre conlucrare la idealurile culturale ale omenirii. Și pentru acest scop inițierea activității proprii la școlari nici profesorul literaturii latine nu o va scăpa din vedere. Pas de pas cu progresul în lectura școlară trebuie să le dăm școlărilor tot mai multă ocaziune să-și încerce puterile prin muncă privată. Deja din clasa a V la Livius se poate face începutul. Câte-va capitole mai ușoare profesorul le va da ca ocupațiune privată școlărilor pentru un timp anumit. La termenul fixat școlarii vor prezenta lucrările lor, care comparându-se în clasă, ne vor da cel mai bun material pentru de a deștepta în școlari acea emulațiune sănătoasă, care se naște din aprecierea publică a lucrărilor noastre. Astfel această lucrare privată condusă cu variațiunea de lipsă, va potența rezultatul instrucțiunii literare latine într-o măsură foarte îmbucurătoare. Școlarii mai buni în acest chip vor ajunge deja în gimnasiu să afle plăcere în

lectura privată a autorilor clasici mai ușori. Cornelius Nepos, Caesar, Curtius, Quintilianus, Ovidius vor fi autorii cei mai potriviți pentru acest fel de lectură.

*Lucrările
scripturistice
în cursul li-
terar.*

Lucrările scripturistice în cursul superior vor avea de scop și reîmprospătarea cunoștințelor gramaticale câștigate în cursul gramatical și deprinderea stilului clasic latin. Stilistica latină în planul nostru nu formeză obiect de ocupațiune deosebită, ci ea se va desvêli școlarilor în legătură cu cetirea clasicilor. Ar fi de dorit, ca școlarii să aibă un caet propriu pentru însemnările stilistice făcute în decursul órelor de lectură. În legătură cu aprețierea stilistică a texturilor cetite, profesorul la ocaziuni potrivite, cel puțin odată pe săptămână, va face cu școlarii săi exerciții de traducere din l. română în cea latină saă și întors.

Pentru acest fel de exerciții, școlarii asemenea vor avea un caet deosebit. Pe la sfêrșitul fie-cărei luni apoi avênd în vedere repetirea gramaticii latine și exercitarea cestiunilor stilistice discutate în decursul unei în legătură cu textul lecturii din clasă, profesorul va întocmi câte un text românesc, pe care școlarii vor avea să-l traducă în latinesce sub inspecțiunea profesorului. Aceste lucrări vor fi „composițiunile“ cursului superior. Pentru ca lucrările aceste să-și ajungă scopul, va trebui să lăsăm școlarilor pentru lucrare timp de două ore. Atât acéstă considerațiune, cât și multe alte motive pedagogice vor pretinde întocmirea planului de ore astfel, ca în cursul superior din l. latină odată pe săptămână 2 ore să urmeze fără întrerupere. Corectura acestor lucrări se face ca și în cursul inferior și discutarea trebuie aranjată astfel, ca la fiecare ocaziune să considerăm câte o anumită parte a gramaticii latine.

Anticitățile.

Fără cunoșcerea mai amănunțită a anticităților romane lectura clasicilor va fi mancă. Cunoștința acestor anticități după spiritul întreg al planului nostru se va câștiga pas de pas în legătură cu lectura și pe baza ei. Dar ordinea pedagogică și posibilitatea unei intensități dorite în cestiunea anti-

cităților va cere, ca începând cu clasa a IV, în fiecare clasă profesorul să pună pondul mai ales pe un ram al anticităților, pe care reasumându-le pe la sfârșitul anului, ele să formeze un întreg încheșat. Astfel în decursul anului III și IV în legătură cu luptele Romanilor, despre care se va ceti, profesorul să lumineze organizația militară și felul de a se lupta al Romanilor. Astfel la sfârșitul anului al 4-lea școlarii să fie în curat cu anticitățile de rășbel. Cetind în clasa a V pe Livius în legătură cu acesta va fi potrivit a discuta dezvoltarea statului roman, populațiunea Romei și a imperiului, factorii puterii publice: *populus*, *senatus*, *magistratus*, ără în clasa a VI pe baza lecturii lui Vergilius folosindu-ne și de materialul câștigat la lectura poetică din clasa a V, vom reasuma mai ales mitologia romană și cultul religios al Romanilor. În clasa a VII cetind vorbirile lui Cicerō se ofere de sine ocașiunea de a releva mai ales anticitățile de drept roman (*Isvórele de drept*, *ius*, *iudicium*, *iudicia publica et privata*, *procesul roman*, *dreptul familiar etc.*). Anticitățile private romane vor fi tratate în clasa a VIII, deórece aici cetirea lui Horatius ofere cea mai bună ocașie a ne interesa de viața privată a Romanilor.

Modul prevăduț de aceste instrucțiuni la procedura cetirii clasicilor condiționează o schițare ocașională a împrejurărilor literare, care stau în legătură cu autorul clasic respectiv. Dar opurile clasice numai atunci vor apare școlarilor noștri într'o lumină clară, când ei vor cunoșce dezvoltarea generală a literaturii latine, din care opul cetit face parte întregitoare. Mai ales acest motiv, dar și convingerea, că nici o parte a instrucțiunii gimnasiale nu este permis să rămână numai accidentală și neorganizată, ne face să cerem, ca școlarii noștri să cunoșcă în liniamente generale dezvoltarea istorică a literaturii latine. Dar nici această istorie a literaturii latine nu se va preda în curs deosebit, ci în legătură cu lectura clasei. Pentru aceea mai firesc este, dacă materialul acesta se va împărți pe 3 clase.

Istoria literaturii latine.

Și anume în clasa a VI pe temeiul cunoștințelor de până aci se va lua istoria literaturii latine până la Cicero ; în clasa a VII fiind și așa aici autorul principal Cicero, se va preda istoria literaturii romane pe timpul lui Cicero ; în clasa a VIII mai ales în legătură cu biografia lui Tacitus se va preda istoria literaturii latine după Cicero. Dimensiunile acestor comunicări de istorie literară vor atârna dela gradul cunoștințelor clasice ale fiă-cărei clase.

Atât instrucțiunea anticităților, cât și cea a istoriei literaturii romane va trebui înlesnită prin construirea manualelor potrivite cu spiritul espunerilor din aceste instrucțiuni ale noastre.

*Esamenul
de maturi-
tate.*

Esamenul de maturitate, iconă credincioasă a rezultatului instrucțiunii gimnasiale, va trebui potrivit și din limba latină astfel, ca el să reoglindeze chipul, cum noi în cele espuse înțelegem rostul instrucțiunii latine în gimnasiul nostru.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DATE ȘCOLARE.

I. Personalul didactic.

A) La gimnasiu.

1. **Virgil Onițiu**, profesor gimn. ord. definitiv și director al școlilor medii, a propus: Limba română în cl. VIII și VII gimn. cu câte 3 ore și Latina în cl. V. gimn. cu 5 ore; cu totul: 11 ore pe săptămână. Anii de funcțiune: 5.

2. **Ioan Popca**, profesor gimn. ord. def., a propus: Româna în cl. I. gimn. cu 5 ore, V. gimn. cu 3 ore. Religiunea în cl. I. II. și III. gimn. cu câte 2 ore; Germâna în clasa V. gimn. 2 ore și a suplinit Germâna în cl. III. gimn. 2 ore; la olaltă 18 ore pe săptămână. A ținut exortațiunea cu școlarii din gimnasiul inferior și din școla reală. Anii de funcțiune: 30.

3. **Panteleimon Dima**, profesor gimn. ord. def., a propus: Matematica în cl. VIII. gimn. cu 2 ore, în cl. VI gimn. cu 3 ore, în cl. IV. gimn. cu 3 ore; Aritmetica în cl. III. și II. gimn. cu câte 3 ore și Geometria în cl. III gimn. cu 2 ore; la olaltă 16 ore pe săptămână. Anii de funcțiune: 29.

4. **Ipolit Ilasievici**, profesor gimn. ord. def., a propus: Istoria naturală în cl. IV. gimn. cu 3 ore, în cl. V. gimn. cu 2 ore, în cl. VI. gimn. cu 2 ore; Geografia în cl. II. gimn. cu 4 ore; Germâna în cl. IV. gimn. 2 ore; Aritmetica în cl. I. gimn. 3 ore; la olaltă 16 ore pe săptămână. Anii de funcțiune: 26.

5. **Lazar Nastasi**, profesor gimn. ord. def., a propus: Fisica în cl. VIII. gimn. cu 4 ore și în cl. VII. gimn. cu 4 ore; Matematica în cl. VII. gimn. cu 3 ore; Matematica în cl. V. gimn. cu 4 ore; Geometria în cl. I. gimn. cu 3 ore; la olaltă 18 ore pe săptămână. Este custode al museului fizical. Anii de funcțiune: 24.

6. **Nicolae Pilția**, profesor gimnas. ord. def., a propus: Latina în cl. VI. gimn. cu 5 ore și în cl. III. gimn. cu 6 ore;

Elina în cl. VI. gimn. cu 4 ore și Germăna în cl. VII. și VIII. gimn. cu câte 2 ore; cu totul 19 ore pe săptămână. Anii de funcțiune: 17.

7. **Paul Budiu**, profesor gimn. ord. def., a propus: Elina în cl. V. gimn. cu 4 ore și în cl. VII. gimn. cu 4 ore, ér în cl. VIII. gimn. cu 3 ore pe săptămână; Latina în cl. VIII. gimn. cu 5 ore pe săptămână; Maghiara în cl. I. gimn. cu 2 ore; a suplinit Franceza în gimnasiul superior cu 2 ore; la olaltă 20 ore pe săptămână. Anii de funcțiune: 15.

8. **Dionisie Făgărășianu**, profesor de religii def., a propus: Religiiunea în cl. IV. V. VI. VII. și VIII gimn. cu câte 2 ore; Geografia în cl. III. gimn. cu 3 ore; Geometria în cl. IV. gimn. cu 2 ore, în cl. II. gimn. cu 3 ore. A ținut exortatiuni în zilele de Duminecă și de sêrbători cu elevii din gimnasiul superior și școla comercială. Cu totul 18 ore pe săptămână, afară de exortatiuni. Anii de funcțiune: 11.

9. **Vasilie Goldiș**, profesor gimn. ord. def., a propus: Latina în cl. II. gimn. cu 6 ore și în cl. VII. gimn. cu 5 ore; Maghiara în cl. VIII. gimn. cu 3 ore; Istoria în cl. V. gimn. și în cl. VIII. gimn. cu câte 3 ore; la olaltă 20 ore pe săptămână. Anii de funcțiune 9 (dintre cari 3 la inst. ped. teol. din Caransebeș).

10. Dr. **Iosif Blaga**, prof. gimn. ord. def., a propus: Latina în cl. IV gimn. cu 5 ore; Maghiara în cl. III. cu 3 ore, Geografia în cl. I. gimn. cu 4 ore și Geografia politică în cl. VII. gimn. cu 2 ore; Istoria în cl. VI. gimn. cu 3 ore și Psihologia și Logica în cl. VIII gimn. cu 3 ore; la olaltă 20 ore. Este custode al colecțiunii numismatice. Anii de funcțiune: 4.

11. Dr. **Ioan Bunea**, profesor provisor, a propus: Limba maghiară în cl. II. IV. V. VI și VII cu câte 3 ore; Istoria în cl. III. cu 3 ore și Germăna în cl. VI. cu 2 ore; cu totul 20 ore pe săptămână. Anii de funcțiune: 1.

12. **Pompiliu Dan**, profesor suplent, a propus: Limba latină în cl. I. gimn. cu 6 ore, Romăna în cl. II. cu 4 ore, în cl. III și IV. gimn. cu câte 3 ore și Istoria în cl. IV. gimn. cu 3 ore pe săptămână; a suplinit Geografia în cl. I reală cu 3 ore și Istoria în cl. IV. reală cu 2 ore; cu totul 24 ore pe săptămână. Anii de funcțiune: 2.

B) La școala comercială și reală.

1. *Bartolomeiu Baiulescu*, paroch și catechet, a propus: Religiunea în cl. I.—IV. reală cu câte 2 ore; în cl. I—III com. cu 5 ora; la olaltă 13 ore pe săptămână. Anii de funcțiune: 28.

2. *Iosif Maxim*, profesor ord. def. la școala reală, a propus: Geometria desemnativă în cl. I. și II. reală cu câte 4 ore, în cl. III. și IV. reală cu câte 2 ore; Fizica în cl. III. reală cu 4 ore, în cl. I. com. cu 2 ore; a supliniit Aritmetica în cl. II. reală cu 4 ore și Geometria descriptivă în cl. VII și VIII gim. cu 2 ore; la olaltă 24 ore pe săptămână. A administrat fondul pentru ajutorarea studenților bolnavi. Anii de funcțiune: 26.

3. Dr. *Ioan Bozocan*, profesor ord. def., a propus: Matematica în cl. III. com. cu 1 oră, în cl. II. com. cu 2 ore, în cl. I. com. cu 3 ore; Franceza în cl. III. și IV. reală cu câte 3 ore; Aritmetica în cl. III. reală cu 3 ore și în cl. IV. reală cu 3 ore; a supliniit Franceza în cl. I. com. cu 2 ore, în. cl. II. com. cu 2 ore; Maghiara în cl. III. reală cu 3 ore; la olaltă 25 ore pe săptămână. Anii de funcțiune: 21½.

4. *Ioan Socaciu*, profesor ord. def. și dirigent de studii la școala comercială, a propus: Economia națională în cl. III. com. cu 3 ore, în cl. II. com. cu 2 ore. Legea comercială în cl. III. com. cu 2 ore. Dreptul cambial în cl. II. com. cu 2 ore, Geografia în cl. II. și IV. reală cu câte 3 ore; la olaltă 15 ore pe săptămână. Anii de funcțiune: 15.

5. *George Chelariu*, prof. ord. def. și dirigent de studii la școala reală, a propus: Istoria naturală în cl. I. și II. reală cu câte 2 ore, Aritmetica în cl. I. reală cu 3 ore, Germăna în cl. IV. reală cu 3 ore, ér în cl. II. și III. com. cu câte 3 ore; la olaltă 16 ore pe săptămână. Funcționează ca bibliotecar al școlelor medii. Anii de funcțiune 15.

6. *Andrei Bârseanu*, prof. ord. def., a propus: Istoria în cl. I. II. și III com. cu câte 2 ore; Geografia în cl. I. și II. com. cu câte 2 ore; Romăna în cl. III reală cu 2 ore, în cl. I. com. cu 2 ore și în III. com. cu 2 ore; la olaltă 16 ore pe săptămână. Anii de funcțiune 14.

7. *Ioan C. Panțu*, profesor ord. def., a propus: Principii

comerc. și Coresp. în cl. I. com. cu 4 ore, Contabilitatea în cl. III. com. cu 3 ore, Aritmetica în cl. III. com. cu 3 ore, în cl. I. com. cu 4 ore, Coresp. com. în cl. III. com. cu 2 ore, Româna în cl. II. com. cu 2 ore; a suplinit Româna în cl. IV. reală cu 2 ore și caligrafia în cl. I. com. cu 1 oră; la olaltă 20 ore pe săptămână. Anii de funcțiune: 13.

8. *Arseniu Vlaicu*, profesor ord. def., a propus: Merceologia și Technologia în cl. II. și III. com. cu câte 3 ore; Aritmetica com. în cl. II. com. cu 3 ore; Chimia în cl. I. com. cu 3 ore, în cl. IV. reală cu 2 ore; Contabilitatea și corespondența în cl. II. com. cu 5 ore; la olaltă 19 ore; a suplinit Franceza în cl. III. com. cu 3 ore, Germâna în cl. II. com. cu 2 ore. Este custodeal museului merceologic. Anii de funcțiune: 9.

9) *Nicolae Bogdan*, profesor suplent, a propus: Maghiara în cl. II. și IV. reală și I., II., III. com. cu câte 3 ore; Româna în cl. II reală cu 4 ore, a suplinit Româna în cl. VI. gimn. cu 3 ore; la olaltă 22 ore pe săptămână. Anii de funcțiune: 2.

10. *Ioan Baptist Botu*, prof. suplent, a propus: Româna și Germâna în cl. I. reală cu câte 4 ore; Germâna în cl. II. și III. reală cu câte 3 ore; Maghiara în cl. I. reală cu 3 ore și Istoria în cl. III. reală cu 3 ore; la olaltă 20 ore pe săptămână. A condus societatea de lectură „Ioan Popasu“ a studenților dela școlile noastre medii. Anii de funcțiune: 1.

11. *Catedra de l. francesă*, fiind vacantă, s'a suplinit.

Profesori secundari.

1. *Nicolae Popovič*, absolvent de conservatoriu, prof. def., a propus cântările în toate clasele școlilor medii cu 12 ore pe săptămână. Anii de funcțiune: 8.

2. *Petru Roșca*, profesor supl. de gimnastică, a condus exercițiile gimnastice în toate clasele școlilor medii cu 20 ore pe săptămână și a suplinit Caligrafia în cl. I. și II. gimn. cu 2 ore și în cl. I. și II. reală cu 2 ore pe săptămână. Anii de funcțiune: 3.

3. *Catedra de desen*, fiind vacantă, s'a suplinit prin d-nii Carol Kootz și Ernst Kühlbrand.

Profesorii estraordinari.

1. Dr. med. *George Baiulescu*, medicul școlilor, a propus în cl. VI. gimnas. Higiena cu 2 ore pe săptămână.

2. La școlarii de confesiunea gr. cat. a propus studiul religiunii Păr. capelan din Tohanul vechiu *George Thomas* în localul institutului cu câte 2 ore pe săptămână.

Pedeli școlii.

Drăgan Lacea servește de 26 ani.

Ioan Iordache „ „ 9¹/₂ ani.

Constantin Pitiș, ajutor de pedel.

2. Schimbări în corpul didactic.

A) La gimnasiu.

a) Înaintându-și D-l director provisor *Ipolit Ilasievici* demisiunea din postul său și primindu-i-se demisiunea de către forurile competente, în locul dânsului a fost ales de forurile administrative și întărit de V. Consistoriu D-l prof. ord. def. *Virgil Onițiu* ca director provisor pe 3 ani de zile, care funcționează în această calitate dela începutul anului școl. curent.

b) Profesorul *Dr. Vasiliu Glodariu* împlinind 31 ani de serviciu a fost pensionat cu finea anului trecut; în locul lui s'a angajat:

c) ca profesor suplent la gimnasiu D-l *Pomp. Dan*, aplicat în aceeași calitate anul trecut la școla noastră reală infer.

d) În decursul anului școlar a depus profesorul provisor D-l *Dr. Ios. Blaga* examenul pedagogic la Budapesta și a fost numit profesor ordinar definitiv la gimnasiu.

e) Catedra vacantă de limba și literatura maghiară a fost ocupată cu începerea anului școl. curent prin D-l profesor *Dr. Ioan Bunca*, care funcționează ca profesor provisor, având examenul special pentru maghiara și germăna, lipsindu-și încă numai examenul pedagogic.

B) La școala reală.

a) De-odată cu D-l Ip. Iliasievici dându-și dimisia din postul de dirigent al școlii reale inferioare și D-l *Ios. Maxim*, On. Eforiă școlară a ales în locul lui pe 3 ani pe D-l *Gheorghe Chelariu*, prof. ord. def., care funcționează în această calitate din 1 Ianuariu v. a. c.

b) Catedra vacantă de *germână și română* a fost ocupată cu începerea anului școl. curent de D-l *Ioan B. Boiu*, profesor suplent, având esamenul fundamental, făcut la Budapesta din aceste obiecte de învățământ.

c) Profesorul suplent. *Pomp. Dan* a trecut în aceeași calitate la gimnasiu.

3. Materialul propus în anul școl. 1894—5.

Clasa I. gimnasială.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Prof. de cl. *P. Dan*.

Religiunea, 2 ore. Istoria biblică, testamentul vechiu. Manual: Istoria biblică pentru școlile medii. — Prof. *I. Popea*.

Latina, 6 ore. Pe baza manualului: „Carte de citire latină” pentru cl. I. gimn. de Perthes-Budiu: declinațiunile, conjugările regulate, regulile generale de gen, comparațiunea adiectivelor, formarea adverbilor din adiective, numeralele cardinale și ordinale, adiectivele pronominale, pronumele, prepozițiunile. Pe lună câte 2 compozițiuni. — Prof. *P. Dan*.

Româna, 5 ore. Din partea sintactică a gramaticii s’au tratat toate părțile propozițiunii simple dezvoltate și în legătură cu acestea toate părțile cuvântării, adică partea analitică a gramaticii. S’au învățat mai multe poezii de rost. Pe lună câte 2 compozițiuni. Manuale: „Gramatica” de Pilția și „Cartea de citire” de *I. Popea*. — Prof. *I. Popea*.

Maghiara, 2 ore. Despre litere, sunete, suficsarea și întonarea cuvintelor. Forma nedefinită și cea definită a verbelor regulate în prezente, perfect și futurul din indicativ. Suficsul acusativilui. Formarea pluralului. Copula „van”, „vannak”. Numele

materiale. Verbele cu trupina terminată în *s*, *sz*, *z*. Suficsul dativului. Adiectivul atributiv. *Ez az, ez-a, ezen*. Suficsul posesiv *-é*; *v* înaintea suficsului acus. sing. Cavintele, cari scurtéază și cele cari lapédă vocala din ultima silabă a trupinei în acus. sing. Topica numelor de familiă și de botez. Compararea adiectivelor. Adverbele. Numeralele. Pronumele. Substantive cu sufices posesive. Manualul este „Cartea de cetire“ de Töpler-Budiu. În fiă-care lună câte o compozițiune. — Prof. *P. Budiu*.

Geografia, 4 ore. Noțiunile geografice fundamentale și cetirea hartei. Ungaria, Austria și celelalte state din Europa. Manualul de D. Făgărășianu și A. Bârseanu. — Prof. *Dr. Ios. Blaga*.

Geometria și desemnul geometric, 3 ore. Puncte, linii, poziția lor reciprocă. Măsurarea distanțelor și operațiunile fundamentale cu distanțe. Unghiuri, arc, sistem radial. Măsurarea și clasificarea unghiurilor și sistemelor radiale; operațiuni cu unghiuri. Descrierea și clasificarea triunghiurilor și poligónelor. Despre cerc. Calcularea suprafeții figurilor plane dreptliniare, a cercului, sectorului și a corónei. Teorema lui Pitagora. Aplicațiuni practice. Manual „Geometria“ de I. Hossu. — Prof. *I. Nastasi*.

Aritmetica, 3 ore. Sistemul decadic, scrierea și cetirea numerilor romaní; cele 4 operațiuni cu numerí întregi și decimali, divisibilitatea numerilor, fracțiuni vulgare: adițiunea și subtracțiunea lor. Pe fiă-care lună o compozițiune saú un pens. Manualul de Mocnik-Isopescul. — Prof. *Ip. Ilasievici*.

Gimnastica, 2 ore.

Caligrafia, 1 órá, relativ oblig.

Cântări, 1 órá.

Suma órelor oblig. 28 pe săptămână.

Clasa II. gimnasială.

Prof. de cl. *Ip. Ilasievici*.

Religiunea, 2 ore. Istoria biblică, testamentul nou. — Prof. *I. Popca*.

Latina, 6 ore. Repetiția formelor regulate; formele și verbele neregulate în legătură cu lectura necesară, memorisarea

unor istorioare și fabule, precum și de *versuri hexametrice și pentametrice* după manualul de *Perthes-Budiu*. Câte 2 lucrări pe lună. — Prof. *V. Goldiș*.

Româna, 4 ore. S'au repetat conjuncțiunile, apoi s'au tractat din sintaxă toate propozițiunile coordinate și subordonate. Cuvintele derivate și sinonime. — S'au cetit și analizat în conținut și formă diferite poezii și bucăți de prosă. Poesiile s'au și memorisat. — Lucrări scripturistice: 2 compozițiuni pe lună. Manual: Cartea de cetire de I. Popea. — Prof. *P. Dan*.

Maghiara, 3 ore. Din Manualul lui P. Budiu, prelucrat după Töpler: Raportul între posesor și posesiune. Conjugațiunea întregă. S'au luat piesele de cetire: A béka és az ökör. Nem ugy verik a cigányt. Az orozslán és az egér. Egyszer volt Budán kutyavásár. A pacsirta. Az egerek gyűlése. A gonosz-ságot a fa is elárúlja. Jó tett helyébe jót várj. Az orozslán és az ember. Farkaskaland. A koldusgyermek. Hunor és Magyar. În fiecare lună câte-o compozițiune. — Prof. *Dr. I. Bunca*.

Geografia, 4 ore. Asia, Africa, America și Australia din punct de vedere fizic, topografic, etnografic și politic. Manualul de D. Făgărășianu și A. Bârseanu. — Prof. *Ip. Iliasievič*.

Aritmetica, 3 ore. Repetiția fracțiilor comune și decimale, multiplicațiunea și divisiunea prescurtată. Raporturi și proporțiuni. Aplicarea proporțiilor la regula de trei simplă și la calculul intereselor. Practica italiană. Agio. Calculul procentelor. Ridicarea la pătrat și la cub a numerilor decadic și scoterea rădăcinii pătrate și cubice. În fiecare lună o compozițiune. Manual de Mocnik. — Prof. *P. Dima*.

Geometria și desemnul geometric, 3 ore. Repetiția materialului parcurs în clasa precedentă. Figuri simetrice, congruente și similare; principiul lui Pitagora; suprafața poligonelor. Despre cerc, periferia și suprafața coronei și a sectorului. Descrierea și desemnarea corpurilor stereometrice, construcțiunea rețelei corpurilor, suprafața și volumul corpurilor. Construcțiuni geometrice. Manual de I. Hossu. — Prof. *D. Făgărășianu*.

Gimnastica, 2 ore.

Caligrafia, 1 oră.

Cântări, 1 oră, relat. obl.

Suma orelor oblig. 28 pe săptămână.

Clasa III. gimnazială.

Prof. de cl. *Nic. Pilția*.

Religiunea, 2 ore. Mărturisirea ortodoxă, Partea I. — Prof. *I. Popca*.

Latina, 6 ore. 1) Gramatică: Repetiția formelor neregulate cu exerciții corespunzătoare din cartea de citire II. Perthes-Budiu și memorisarea unor versuri hexametrice. 2) Lectură: Cornelii Nepotis Miltiades, Themistocles, Aristides et Epaminondas și 3) Sintacsa: Congruența, acuzativul, dativul și genitivul, construcțiunea participială atributivă, apositivă și absolută și noțiuni din metrică. La 14 zile o lucrare. — Prof. *Nic. Pilția*.

Româna, 3 ore. Lectură: S'a citit mai multe poezii, dintre cari s'a analizat și memorisat: Peneș Curcanul, Frații Jderi, Groza, Pira mojićescă și Hodja Murad; — prosă: Călugărenii de Bălcescu. — Teoriă: Gramatica sistematică a limbii române: Fonetica, morfologia și sintacsa. — Versificațiunea ritmică în poezia română. — Manuale: Gramatica limbii române de N. Pilția și Carte de citire de V. Onițiu. — Lucrări scripturistice: una pe lună și analizarea în scris a poeziilor. — Prof. *Pomp. Dan*.

Maghiara, 3 ore. Continuarea materialului din anul precedent. Verbele neregulate, impersonale și defective. Postpozițiunile simple și compuse. S'a repetat întreaga gramatică. Traducere din maghiară în română și viceversa și pe baza acestora s'a propus sintacsa. S'a citit și povestit în limba ungarăscă piese din cartea de citire maghiară. S'a memorisat mai multe poezii. Manual: Curs de limba maghiară de P. Budiu și Magy. olvasó könyv de Tomor F. és Váradi A. În fiecare lună o lucrare în clasă. — Prof. *Dr. I. Blaga*.

Germăna, 2 ore. Verbele tari, așa-numite „neregulate“. Adverbele, prepozițiunile și conjuncțiunile. Manual: de S. Nestor N. Popescu. S'a tradus exercițiile ref. din această gramatică. Pe lună o compozițiune. — Prof. *Ioan Popca*.

Istoria, 3 ore. Istoria Ungariei dela ivirea Hunilor până la 1867. Geografia politică a Ungariei, starea culturală și materială și constituțiunea actuală a Ungariei. Raportul cu Austria. Manual: Istoria Ungariei de Mangold-Goldiș. — Prof. *Dr. I. Bunca*.

Geografia, 3 ore. Legile fizicale principale. Principiile de geografia matematică și fizică. Manual: Fizica de D. Făgărășianu și Geografia de Silvestru Nestor. — Prof. D. Făgărășianu.

Aritmetica, 3 ore. Raporturi și proporții compuse. Regula de trei compusă; calculul intereselor simplu și compus și aplicarea lui practică. Practica italiană. Calculul termenului mediu, calculul asociațiunii și calculul catenar, despre discount. În fie-care lună o compozițiune. Despre bani. Manual: Mocnik. — Prof. P. Dima.

Geometria, 2 ore. Planimetria constructivă: construirea liniilor paralele și normale. Operațiunile fundamentale cu linii și unghiuri. Figurile plane dreptuniare; construirea lor pe baza congruenței, similității și simetriei; aplicări practice. Decopiarea, calcularea perimetrului și a suprafeței figurilor plane dreptuniare. Transformarea figurilor plane dreptuniare; construcțiunile și operațiunile. Manual de I. Hossu. — Prof. P. Dima.

Gimnastica, 2 ore.

Rel. obl.	{	Cântări , 1 oră.
		Desemnul lib. , 2 ore.
		Franceza , 3 ore.

Suma orelor obl. 29 pe săptămână.

Clasa IV. gimnasiază.

Prof. de cl. Dr. Ios. Blaga.

Religiunea, 2 ore. Confesiunea ortodocsă a bisericii răsăritului, trad. de Dr. Barbu Constantinescu. Partea II. Despre speranță, rugăciune, rugăciunea Domnului, fericiri și faptele milosteniei trupesci și duhovnicesci. Partea III: Despre iubirea creștină, virtuțile creștine, păcate și poruncile lui Dumnezeu. — Prof. D. Făgărășianu.

Latina, 5 ore. 1) Gramatica: Repetiția etimologiei din cl. I. și II.; repetiția sintaxei din cl. III.; determinațiunile de timp, loc și alte împrejurări. Atributul adjectival și substantival. Aposițiunea. Proposițiunea compusă. Feliurile proposițiunii secundare. Folosirea modurilor și timpurilor în proposițiunile secundare. Proposițiunile secundare cu conjuncțiunile lor. 2) Traducere: G. Iulius

Caesar, De bello Gallico, cartea primă întregă cap. 1—54. 3) Antichități militare în legătură cu Caesar și din antichități private: casa romană, deii casei, ai grădinelor și câmpiilor, sclavagiul. — Italia antiqua, topografia Romei. — Manual: Șăinean: Caesar lib. I. și Perthes-Budiu: Cartea II. de cetire. — Prof. *Dr. I. Blaga*.

Româna, 3 ore. Lectură: S'au cetit mai multe poezii și piese prosaice; dintre poezii s'au analizat în conținut și formă și s'au memorizat: Garda Saraiului, Oprișanul, Mama lui Ștefan, Calul Țiganului, Fulger, Vlad Țepeș și Stejarul, și Orfanii; — din prosă s'a analizat: Troia, Babilonul și Niniva, și Piramidele de Slavici. — Teoriă: Limba română. Ființa, originea, rudețiile și istoria ei. Observări stilistice. — Lucrări scripturistice: una pe lună. — Manuale: Carte de cetire de V. Onițiu și Limba română de V. Onițiu. — Prof. *P. Dan*.

Maghiara, 3 ore. Elementele sintacsei maghiare. Proposițiunea și suficsarea. Proposițiunea compusă, contrasă, coordonată și subordinată. Interpunctiunea. Traduceri din maghiara în româna și vice-versa. Convorbire și enararea conținutului în limba maghiară. S'a cetit, analizat și povestit: „A tatârjâras” și mai multe povești populare maghiare. S'au memorizat mai multe poezii. Manual: Crișan-Putnoky: „Carte de cetire, p. II.” Pe lună o compozițiune. — Prof. *Dr. I. Bunea*.

Germâna, 2 ore. Repetiția formelor regulate, conjugățiunea întregă, verbele tari, reflexive, nepersonale și neregulate, verbele compuse cu particule separabile și neseperabile, adverbele, prepozițiunile și conjuncțiunile pe baza lecturei. Manual de S. Nestor și N. Popescu. — Pe lună o lucrare acasă séu în școlă. — Prof. *Ip. Ilasievici*.

Istoria, 3 ore. Istoria evului vechi până la înființarea imperiului roman prin Augustus. Manual de Vasile Goldiș. — Prof. *P. Dan*.

Algebra, 3 ore. Cele 4 operațiuni fundamentale cu numeri algebraici întregi și fracționari. Polinomii sistematiți și sistemul decadec. Ridicarea la pătrat și la cub a binomilor, trinomilor și în genere a polinomilor. Divisibilitatea numerilor. Descompunerea în factori și aplicarea ei la aflarea celei mai mari măsuri comune și a celui mai mic multiplu comun; ecuațiuni de gradul I cu o necunoscută. Manual: Mocnik. — Prof. *P. Dima*.

Geometria, 2 ore. Repetiția materialului din anii precedente. Despre cerc. Liniile conice, cycloidele, liniile spirale, cardioidele, conchoidele, liniile șerpuitoare, undulătoare, evolvente. Partea formală din stereometriă, suprafața și volumul corpurilor. Construcțiunile geometrice. Manual de Mocnik și I. Hossu. — Prof. *D. Făgărășianu*.

Istoria naturală, 3 ore. Cunoștințe elementare din Chimiă; descrierea celor mai însemnate minerale după însușirile morfologice, fizice și chimice și împărțirea lor în 5 grupe; elemente de petrografie și geologie. Manual de Ales. Uilăcanu. — Prof. *Ip. Ilasievič*.

Gimnastica, 2 ore.

Rel. obl.	{	Cântări , 1 oră.
		Desemnul lib. , 2 ore.
		Franceza , 3 ore.

Suma orelor obl. pe săptămână 28.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Clasa V. gimnasială.

Prof. de cl. *P. Budiu*.

Religiunea, 2 ore. Istoria bisericească universală. Noțiunea, împărțirea și isvorele istoriei bisericesci. Starea religioasă morală a popoarelor înainte de Is. Hs. și pe timpul lui Is. Hs. Grecii, Români, Iudei; factorii, cari au pregătit calea creștinismului la aceste popoare: religiunea, moravurile și statul. Istoria primitivă a bisericii creștine. Is. Hs., mântuitorul lumii. Intemeierea bisericii. Activitatea misionară a apostolilor. Creștinismul între Iudei și păgânii. Organizațiunea bisericii în sec. apost. Viața creștină și disciplina bis. Cultul creștin în sec. apost. Istoria bisericii până la finea evului mediu după perioade. Manual: Ist. bis. de Dr. Harion Pușcariu. — Prof. *D. Făgărășianu*.

Latina, 5 ore. Lectură: a) Titus Livius: Ab urbe condita lib. XXII cap. 40—61: Lupta dela Cannae, impresia ei la Roma și urmările ei. b) P. Ovidius, Metamorphoses: Quatuor aetates mundi, Gigantes (I. v. 88—162), Lykaon, Diluvium, Deucalion et Pyrrha, De origine animalium (I. v. 163—437). Memorisare din Ovidius: Quatuor aetates și partii alese din celelalte piese.

c) Anticități romane: mitologia elino-romană, politeismul celor vechi, zei și zeițele principale; anticitățile militare în mod sistematic. d) Sintacsa: Determinațiunile adverbiale și sintacsa propozițiunei compuse totă. d) Biografia și aprețiarea literară a lui T. Livius și P. Ovidius Naso. La 2 săptămâni o lucrare scripturistică în clasă. — Prof. V. Onițiu.

Elina, 4 ore. Articolul, substantivul, adiectivul, adverbul, pronumele, numeralul și verbele în ω , după Esercițiile de Schenkli-Iosif și după Gramaticile de Curtius-Iosif și Curtius-Hartel. Pe lună câte 2 compozițiuni. — Prof. P. Budiu.

Româna, 3 ore. Regulele generale de compozițiune: tema, invențiunea, noțiunea, judecata, definițiunea, dispozițiunea. Stilul: puritatea limbii, limba literară, corectitatea, lămurirea și esactitatea, precisiunea, eleganța, originalitatea, naturaleta, sensibilizarea ideilor. Figurile și tropii. Felurile stilului. Descripțiunea: a) tabloul b) portretul c) caracteristica d) contemplațiunea e) paralela. Narațiunea. Disertațiunea. Lectură: bucăți alese din autorii români. Manual: I. Manliu „Retorica și stilistica“. Pe lună o lucrare. — Prof. I. Popea.

Maghiara, 3 ore. S'a tradus și analizat întreg „Toldi“ de I. Arany. S'au memorisat patru cânturi. Teoria: Versificațiunea maghiară. Poesia epică la Maghiari. Biografia poetului. Manual: Toldi de Arany János, edat și comentat de Lehr Albert. Pe basa piesei cetite s'a propus teoria eposului: conținutul, compozițiunea, caracterisarea, însușirile predării epice etc. S'au cetit, tradus, analizat și povestit 8 cânturi din „Buda halála“ de I. Arany. Conversațiunii ușore în limba maghiară. Pe lună o lucrare. — Prof. Dr. I. Bunea.

Germâna, 2 ore. S'au tradus mai multe bucăți din germâna în româna și din româna în germâna. Unele bucăți germâne s'au memorisat. Manuale de Heinrich și de I. Popea. Pe lună o lucrare. — Prof. Ioan Popea.

Istoria, 3 ore. Istoria evului vechi delă August până la apunerea imperiului roman și istoria evului mediu. Manual de Vasile Goldiș. — Prof. Vasile Goldiș.

Algebra, 2 ore. Repetiunea fracțiunilor cu numerii algebrăic, potențele și rădăcinele cu exponenți întregi pozitiv; ecuațiunile de gradul prim cu una și mai multe necunoscute;

progresiunile aritmetice. În fie-care lună o compozițiune. Manualul lui Moenik. — Prof. *L. Nastasi*.

Geometria, 2 ore. Planimetria. Manualul lui Moenik. — Prof. *L. Nastasi*.

Istoria naturală, 2 ore. Morfologia plantelor fanerogame; cunoscințe elementare din biologie, anatomie și fisiologie; sistemul lui Linné în liniamente generale: descrierea fanerogamelor și criptogamelor cu folosirea esemplarelor vii, gruparea lor naturală, distribuțiunea geografică. Manual de Ales. Uilăcanu. — Prof. *Ip. Iliasievici*.

Gimnastica, 2 ore.

Rel. obl.	{	Cântări , 2 ore.
		Desemnul lib. , 2 ore.
		Franceza , 1 oră.

Suma orelor oblig. 30 pe săptămână.

BCU **Clasa VI. gimnasială.** Cluj

Prof. de cl. *Dr. I. Bunea*.

Religiunea, 2 ore. Istoria bisericească mediă dela 1054 până la 1453 și istoria nouă dela 1453 până în zilele noastre: Activitatea misionară a bis. ort. Persecutarea bis. ort. Organizarea bisericii ortodoxe. Cultul, disciplina și viața religioasă-morală. Literatura bis. Incercări de reunire pe timpul cruciatelor, sub Michail al VIII. Paleologul și în secolul XIV-lea între biserica orientală și occidentală. Unirea făcută la conciliul din Florența. Căderea imperiului bizantin. Starea bis. în Occident. Crescerea puterii papale; incușițiunea. Invătătură nouă introduse în bis. occidentală. Incercări de a reforma biserica, încercări reformative particulare. Despre reformațiune: reformațiunea germână, punctele principale din confesiunea lutherană; cauzele răspândirei grabnice a reformațiunei; reformațiunea helvetică, Zwingli, Calvin, biserica anglicană. Fanaticii și ultraiști reformațiunei; anabapțiști, antitrinitarii, etc. Răspândirea reformațiunei prin statele din Europa. Biserica apusenă. Biserica răsăritenă: atingerea cu reformații și protestanții. Biserica din Rusia, din Turcia, regatul Greciei, din Bucovina etc. Istoria bisericească

specială a Românilor din Ungaria și Transilvania. Man.: Istoria bis. de Dr. Ilarion Pușcariu. — Prof. *D. Făgărășianu*.

Latina, 5 ore. 1) Gramatica: Sintaxa modurilor; 2) Lectura: Viața lui Sallustius Crispus și a lui P. Vergilius și operele lor. Din Sallustius: *Bellum Catilinarium*, din Vergilius *Aeneidos* lib. I. și memorisarea unei părți din această carte. — Viața lui M. T. Cicero și operele lui și cuvântarea I. în contra lui Catilina. Apoi părți alese din antichitățile romane. La 14 zile o lucrare. — Prof. *Nicolaă Pilția*.

Elina, 4 ore. 1) Gramatica: Formele neregulate. Viața lui Xenophon și a lui Herodotus și operele lor. Din Xenophon cartea I. și două capete din cartea II. — Din Herodotus 34 de capete din cartea I și dialectul ionic vechiu. La 14 zile o lucrare. — Prof. *Nicolaă Pilția*.

Româna, 3 ore. Poetica. Partea formală. Din genurile poetice: lirica și epica. S'a tractat special poezia poporană română. S'a citit și analizat poezii epice și lirice, de V. Alecsandri, A. Mureșianu, M. Eminescu, A. Naum, G. Coșbuc, balade și doine populare din colecțiunea V. Alecsandri și Teodorescu; proză de N. Gane și A. Vlăduță. Declamațiuni. Pe lună o lucrare acasă. — Prof. *N. Bogdan*.

Maghiara, 3 ore. S'a tradus toate baladele din manualul de Greguss-Beöthy: *Magyar balladák* și s'a analizat cu privire la subiect, idea de fond, compozițiune, limbă și versificațiune. Pe baza acestora s'a propus teoria baladei și a romanței. S'a memorizat 8 bucăți. Pe lună 1 compozițiune. — Prof. *Dr. I. Bunca*.

Germâna, 2 ore. S'a citit și s'a tradus mai multe piese din cartea de cetire „*Heinrich, I.*“, de asemenea s'a tradus din româna în germâna după cartea de cetire a lui Popea. S'a citit, tradus, analizat și povestit 3 acte din „*Räuber*“ de F. Schiller. Eserciii sintactice; în fiecare lună s'a lucrat câte o compoziție. — Prof. *Dr. I. Bunca*.

Istoria, 3 ore. Istoria nouă dela descoperiri până după revoluțiunea francesă. Manual de T. Ionescu. — Prof. *Dr. I. Blaga*.

Matematica, 3 ore. Raționalizarea fracțiunilor: potențe și rădăcinii cu exponenți negativi și fracționari; numeri imaginari,

ecuațiunile cuadractice; ecuațiuni exponențiale; logaritmele. Periferiile și suprafața cercurilor. Trigonometria. Man. Mocnik. — Prof. *P. Dima*.

Istoria naturală, 2 ore. Anatomia și fiziologia animalelor. Zoologia descriptivă. Manual de S. Ștefănescu. — Prof. *I. I. Iasievici*.

Higiena, 2 ore. Introducere în Higienă. Agenții atmosferici și influința lor asupra sănătății. Despre locuințe, îmbrăcăminte, curățenia. Despre alimente, apă și alte beuturi. Higiena organelor de senzațiune. Despre munca intelectuală și fizică. Despre exercițiu și odihnă. Manual de Dr. V. Urechiă. — Prof. *Dr. G. Baiulescu*.

Gimnastica, 2 ore.

Rel. obl. { **Cântări**, 2 ore.
Desemnul lib., 2 ore.
Franceza, 1 oră.

Suma orelor obl. 31 pe săptămână.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Clasa VII. gimnasială.

Prof. de cl. *L. Nastasi*.

Religiunea, 2 ore. a) Cunoștințe dogmatice: Despre religione în genere cu privire și la sistemele filosofice. Despre credință. Despre Dumnezeu. Argumentele filosofice despre existența lui. Ființa și însușirile lui Dumnezeu. Sf. Treime. b) Cunoștințe etice: Partea generală din morală creștină. Etica creștină și filosofică. Etica plăcerii, interesului și simțământului. Destinațiunea omului. Lucrările morale. Despre legi, datoriă etc. Manual de teologie morală creștină de retipărit, de Andreiu baron de Șaguna. — Prof. *D. Făgărășianu*.

Latina, 5 ore. 1) Lectură: Cicero: Oratio pro Milone (întregă); De officiis Lib. I. c. 1—37. — Vergilius: Aeneis Lib. VI. (întreg). 2) Viața și activitatea literară a lui Cicero. Analiza vorbirii „pro Milone” din punct de vedere al retorice. 3) Dreptul roman. Isovorele dreptului roman. Ius publicum, ius privatum. Ius și iudiciu. Judecătoria. Procesul roman. Dreptul familiar. Magistratura romană. Pe lună câte două lucrări scripturistice. — Prof. *V. Goldiș*.

Româna, 3 ore. Din poetică: drama, tragedia, comedia și speciile lor. — Rhetorica (i. e. Teoria discursurilor). — Lectură: Macbeth de Shakespeare trad. de Carp. Conul Leonida, de Caragiale; Români și poezia lor de V. Alecsandri; discursul academic al lui P. Poenariu: Despre G. Lazar și școala română; Din poeziile epice și lirice ale lui V. Alecsandri s'a cetit o parte însemnată. Pe lună o lucrare acasă. — Prof. *V. Onițiu*.

Elina, 4 ore. 1) Lectură: *a)* Herodot. lib. VII. c. 138—239 (fine) și *b)* Homer. Odys. XV. și XVI. 2) Anticități publice grecesci: I. Pelasgi. II. Epoca eroilor. III. Sparta. IV. Atena. — In fie-care lună câte o compozițiune. — Prof. *P. Budiu*.

Maghiara, 3 ore. Inceputurile literaturii maghiare. Istoria literaturii maghiare pân' la Kisfaludy Károly. Cetirea și comentarea specimenelor din toți scriitorii propuși. Pe lună o temă. — Prof. *Dr. I. Bunca*.

Germâna, 2 ore. S'a repetat pe scurt sintacsa, s'a tradus din germâna în româna mai multe piese prosaice și poetice din lecturarul lui Heinrich tom. II., apoi din româna în germâna din cartea de cetire de I. Popea. Câte 1 lucrare pe lună. — Prof. *N. Pilția*.

Geografia politică, 2 ore. Statul, națiunea, popor, naționalitate. Puterea statului. Drept. Lege. Lege fundamentală. Cetățeni. Drepturile cetățenesci în statul modern. Constituționalism. Sistemul reprezentativ. Parlamentarism. Aristocratism. Plutocratism. Democratism. Monarchia. Republica. Stat suveran. Suveranitate. Uniune reală și personală. Stat federativ. Confederațiune. Conservatism. Radicalism. Liberalism. Locuitorii Europei. Venirea popórelor în Europa. Gruparea și dezvoltarea popórelor. Momentele istorice de căpeteniă, cari au contribuit la schimbarea și dezvoltarea referințelor statelor și la făurirea stărilor de astăzi; topografia; produsele; industria și comerțul; etnografia; starea culturală și forma de guvernare și administrațiune a tuturor statelor din Europa, a statelor libere din America și a celor independente din Asia. Posesiunile esterne ale statelor europene. (Manual de A. Deac). — Prof. *Dr. Ios. Blaga*.

Matematica, 3 ore. a) Algebra: Ecuatiuni de gradul al II.; progresiuni aritmetice și geometrice și aplicarea acestora la calculul intereselor și al anuităților; însemnătatea grafică a mărimilor imaginare, ecuațiunii diophantice. Ecuatiuni de graduri mai înalte, cari se pot reduce la ecuațiunii cuadractice. b) Geometria: Stereometria și elemente din geometria analitică plană. Manualul lui Mocnik. — Prof. *Lazar Nastasi*.

Fisica, 4 ore. Introducere în fizică; mecanica, hidrostatica, aerostatica și o parte din optică. Manual: Abt-Hosu-Viciu. — Prof. *Lazar Nastasi*.

Geometria descriptivă, 2 ore rel. obl. Proiecțiunea ortogonală a punctului și a liniei drepte. Trasele planurilor. Teoria liniilor conice. — Prof. *Ios. Maxim*.

Gimnastica, 2 ore.

Rel. obl.	{	Cântări , 2 ore.
		Desemnul lib. , 2 ore.
		Franceza , 1 oră.

Suma orelor obligate 30 pe săptămână. *Cluj*

Clasa VIII. gimnasiafă.

Prof. de cl. *V. Goldiș*.

Religiunea, 2 ore. Continuarea dreptului canonic după compendiul de drept canonic de Andreiü baron de Șaguna. Monachismul, mirenii, cântăreții, clericii, catechumenii. Elementele sociale în organismul bisericii. Beneficiile persónelor bisericesci. Patronatul. Administrarea averilor bisericesci. Raportul dintre biserică și stat. Principiul fundamental al raportului dintre biserică și stat. Deosebirea între biserică și stat după origine, scop și mijloce. Posiția bis. față de stat și vice-versa. Reciprocitatea dintre bis. și stat. Sfera de activitate a bis. și a statului. Raportul dintre bis. și stat în imperiul roman-bizantin. Drepturile concese bisericii. Raportul dintre biserică și stat în statele europene apusene; sistemul evului mediu; reacțiunea provocată prin literatură și reformațiune; galicanismul, teritorialismul, iosefinismul; sistemul nordamerican; principiul separării statului de biserică al lui Frideric cel Mare; statul necon-

fesional. Poziția papei în regatul italian. Statul modern și biserică. Raportul dintre diferitele confesiuni în Ungaria, legea din 1868. Statutul organic. — Prof. *D. Făgărășianu*.

Latina, 5 ore. 1) Lectură: a) Horatius: Epistulae I. 1, 2. Satirae I. 4, 6. II. 3. Carmina I. 1, 3, 4, 12, 20, 22–24, 28, 32. II. 1–4, 6, 7, 9–14, 20. III. 1–6, 9, 30. Epod. 2, 7, 13, 15. Carmen saeculare. b) Tacitus: Annales I. 2) Istoria literaturii latine după manualul lui Kopp. 3) Antichități publice după manualul lui Kopp: V. Constituțiunea statului roman pe timpul regilor. VI. Constituțiunea statului roman pe timpul republicei. În fiecare lună câte 2 compozițiuni. — Prof. *P. Budiu*.

Româna, 3 ore. Istoria literaturii române întregă. Epoca substratului roman, epoca stratului slav, epoca feluritelor influențe străine, epoca literaturii naționale. Citire de piese din autorii români din diferite epoci. Pe lună o lucrare acasă. Manual pentru literatura sec. XIX.: E. Hodoș, Istoria literaturii române. — Prof. *V. Onițiu*.

Elina, 3 ore. 1) Lectură: Homeri Odys. XIV. și Platonis Apologia Socratis. 2) Istoria literaturii grecesci, după manualul de Kopp-Hubert. 3) Antichități publice, după manualul lui Kopp: IV. Atena (continuare), V. Confederațiunile Elinilor. VI. Coloniile. VII. Instituțiunile internaționale. — În fiecare lună câte o compozițiune. — Prof. *P. Budiu*.

Maghiara, 3 ore. Istoria literaturii maghiare dela anul 1820 până în zilele noastre; citirea și analizarea literară a pieselor corespunzătoare. Manual: A magyar nemzeti irodalom története, de Dr. Boros Gábor. În fiecare lună câte o lucrare scripturistică. — Prof. *V. Goldiș*.

Germâna, 2 ore. Istoria literaturii până la reformațiune. Citirea mai multor piese relative la această parte a istoriei literaturii. Recitarea câtorva poezii după lectura lui Heinrich tom. III. Drama Wilhelm Tell și traducerea mai multor piese din româna în germâna după Popea, Carte de citire. Pe lună o lucrare. — Prof. *N. Pilția*.

Istoria, 3 ore. Istoria pragmatică a Ungariei. Manual: A magyarok oknyomozó története de Mangold Lajos. — Prof. *V. Goldiș*.

Matematica, 2 ore. Repetiția materialului propus în gimnasiu. Elementele sintacticei, combinațiunii, permutațiunii, principiul binomic. În fiș-care lună o compozițiune. — Prof. *P. Dima*.

Fisica, 4 ore. Încheierea opticeii, magnetismul, electricitatea, căldura. Manual: Hossu-Viciu-Abt. — Prof. *L. Nastasi*.

Psichologia și Logica, 3 ore. **Psichologia**: Introducere în știința psihologiei. Obiectul, numele și felurile ps. Problema, importanța și folosul ei. Metodele și mijlocele în cercetarea fenomenelor psihice. Clasificarea fenomenelor sufletești după cele 3 stadii, în care se presintă. Date fiziologice mai importante pentru psihologie. Sistemul nervos cu creierul. Raportul dintre spirit și creier. Influența organismului și a naturii externe asupra vieții psihice — starea sistemului nervos, temperamentele, generațiunea, etatea, seculul, somnul, amețelile, morburile sufletești, clima, nutrirea etc. — Mișcarea cu condițiunile și feliurile ei — mișcarea voluntară invol., reflexă și reprezentativă, dezvoltarea graiului omenesc, somnambulismul. — Sensațiunile, intensitatea, calitatea și tonul lor. Lucrarea sensurilor. — Ideile, producerea, feliul și importanța lor. Asocierea, reproducerea, apărcepsiunea. Memoria și formele ei. Ilusiunile și alucinațiunile. Inteligența și formele ei. Ideea eului și conștiința de sine. Originea sentimentelor și divisiunea lor. Fisiologia sentimentelor. Sentimentele morale. Sentimentele conștiinței de sine. Sentimentele simpatice. Sentimentele religioase. Nisuițele. Boldurile și instinctul. Poftele. Aplecările. Pasiunile. Caracterul. Voința. Libertatea voinței. Caracterul. Manual de Ión Popescu.

Logică: Judecata — dezvoltarea, ființa, feliul, părțile și formele. Noțiunile, încopciarea ideilor. I. Asocierea psihică 1) în modul simultan, cu formele a) sintesa asociativă, b) asimilația și c) complicația, și 2) în mod succesiv: șiruri de idei. II. Asocierea logică: 1) în modul simultan: a) aglutinația, b) sintesa apărcepsiivă și c) formarea de noțiuni; 2) în mod succesiv: șiruri de cugetări. Raționamentul. Sillogismul. Inducțiunea. Definițiunea. Clasificarea. Argumentarea. — Știința. Impărțirea științelor după feliul lor: deductive și inductive. Metoda de cercetare inductivă și deductivă. Științele abstracte și concrete. Clasificarea științelor după Aug. Comte și Herb. Spencer. — Prof. *Dr. Ios. Blaga*.

Geometria descriptivă, 2 ore rel. obl. împreună cu cl. VII gimn. (v. pag. 58). — Prof. *Ios. Maxim*.

Gimnastica, 2 ore.

Rel. obl. { **Cântări**, 2 ore.
Desemnul lib., 2 ore.
Franceza, 1 oră.

Suma orelor oblig. 31 pe săptămăuă.

Clasa I. reală.

Prof. de cl. *I. B. Boiu.*

Religiunea, 2 ore. Istoria biblică: testamentul vechiū de Dr. Ilarion Pușcariu: despre crearea lumii; despre Patriarhiū Avram, Isac, Iacob; despre Moise și mântuirea Israiltenilor din robia Egiptenilor, despre trecerea lor în Canaan; despre Regi; despre Proroci și despre robia Israiltenilor sub Babilonienī. — Prof. *B. Baiulescu.*

Romāna, 4 ore. Din gramatică: articolul, substantivul, adiectivul, pronumele, număralul, verbul, adverbul, prepozițiunea, conjunțiunea și interjecțiunea. Propozițiunea simplă. Deosebirea între propozițiunea simplă și compusă. Cetirea corectă a unor piese alese și reproducerea celor cetite oral și în scris. S'ău memorisat câte-va piese poetice și s'ău învățat mai multe mituri grecesci. Manual: Gramatica lui N. Pilția și Cartea de cetire de I. Popea. La 14 zile o lucrare în clasă. — Prof. *I. B. Boiu.*

Maghiara, 3 ore. S'a luat din gramatica limbei maghiare de Töpler (tradusă romănesce de P. Budiu) până la § 75. S'a tractat cu deosebire cetirea și pronunțarea corectă a cuvintelor. O compozițiune în clasă pe fie-care lună. — Prof. *I. B. Boiu.*

Germāna, 4 ore. Pe basa manualului Ahn-Rudinescu: Noua metodă practică de a învăța limba germănă. Scrierea și cetirea. Declinarea articolului hotărit și nehotărit a substantivelor de declinațiunea aspră, a celor terminate în *n*, a adiectivului cu substantiv și articol, a pronumelor posesive, demonstrative, relative, interogative și personale. Comparațiunea adiectivului. Numerele cardinale și ordinale. Conjugarea verbelor auxiliare și regulate în Indicativul prezente, imperfect, perfect și viitor. S'au tradus 100 de deprinderi din germ. în rom. și din rom.

în germ. și s'aă făcut exerciții practice de conversațiune. În fiecare lună o compozițiune. — Prof. *I. B. Boiu*.

Geografia, 3 ore. Noțiuni generale. Geografia Ungariei și a celorlalte țeri din Europa, după manualul de D. Făgărășianu și A. Bârseanu, și după Brozik. — Prof. *P. Dan*.

Aritmetica, 3 ore. Sistemul decadic. Cele patru operațiuni cu numeri întregi și fracțiuni vulgare și decimale și vice-versa. Sistemul metric și împărțirea timpului. Manual: Mocnik-Isopescul. — Prof. *G. Chelariu*.

Geometria și desemnul geometric, 4 ore. Puncte, linii, unghiuri, triunghiuri, patru-unghiuri și poligóne, suprafața poligónelor, construcțiuni grafice. — Prof. *Iosif Maxim*.

Istoria naturală, 2 ore. Descrierea intuitivă a celor mai însemnate forme de fructe. Descrierea animalelor sugătoare de casă. Coniferele cele mai comune ale pădurilor noastre. Sugătoarele, ce trăesc împrejurul locuințelor noastre și pe câmp. Animalele de pădure. Descrierea celor mai cunoscute plante din diferite ordini. — Prof. *G. Chelariu*.

Gimnastica, 2 ore.

Caligrafia, 1 oră.

Cântări, 1 oră, rel. obl.

Suma órelor oblig. 28 pe săptămână.

Clasa II. reală.

Prof. de cl. *N. Bogdan*.

Religiunea, 2 ore. Istoria biblică: testamentul nou de Dr. Ilarion Pușcariu; despre nascerea d-lui Christos; despre botez; despre ispitirea lui Isus; despre alegerea Apostolilor; despre predicarea Evangheliei; despre minunile făcute de d-l Christos; despre parabolele: Samarineanul, bogatul și Lazar, despre lucrătorii viei și alte; despre patimile, mórtea și învierea D-lui Christos. — Prof. *B. Baiulescu*.

Româna, 4 ore. Repetițiunea părții formale a gramaticei. Din sintacsă: Propozițiunea simplă pură, simplă desvoltată, contrasă și compusă prin coordinațiune și prin subordinațiune; felurile propozițiunilor coordonate și subordonate. Cetire de piese

alese în versuri și prosă. Reproducerea verbală seú în scris a celor cetite. Memorisarea și declamarea mai multor poezii. S'a cetit și explicat Arghir și Elena. Manuale: Gramatica lui N. Pilția și Cartea de cetire de I. Popea. În fiă-care lună două compoziții în clasă. — Prof. *Nic. Bogdan*.

Maghiara, 3 ore. După gramatica Töpler-Budiu s'a repetat materialul din cl. I. S'a tractat: nekem van, verbele potențiale, factitive și forma în lak—lek, apoi întreaga conjugățiune a verbelor aucsiliare vagyon, leszen și a verbelor regulate și a celor în -ik. S'aú tradus mai multe deprinderi din rom. în magh. și viceversa. Din cartea de cetire: Putnoky-Crișan s'aú cetit, reprodus și memorisat mai multe piese ca: Krisztus, a ló és a szamár. A kis malacz és a farkasok, Ki csinálta a hegedút etc. Pe basa bucăților cetite conversațiunii ușore în l. maghiară. S'a cetit, reprodus și memorisat poesia: A világ árvái. În fiă-care lună câte o compozițiune. — Prof. *Nic. Bogdan*.

Germâna, 3 ore. După gramatica de Nestor și Popescu s'aú luat declinațiunile (aspră, môle și mestecată), numele proprii, substantive străine, defective, genul substantivelor, declinaț. și comparațiunea adiectivului, pronumele, numeralele. Din conjugățiune s'aú luat verbele auxiliare și regulate. S'aú tradus 64 de deprinderi din germ. în rom. și rom. în germ. S'a memorisat: „Die grüne Stadt“. Eserciți de conversațiune. În fiă-care lună câte o compozițiune. — Prof. *I. B. Boiu*.

Geografia, 3 ore. Repetiția pe scurt a materialului parcurs în cl. I. Geografia Asiei, Africei, Americi și Australiei. Manual de A. Bârseanu și D. Făgărășianu. — Prof. *I. Socaciu*.

Aritmetica, 4 ore. Repetiția materialului din clasa precedentă, înlesniri îndatinate la cele 4 operațiuni. Transformarea fracțiunilor vulgare în fracțiuni decimale și viceversa. Practica velșică (italiană). Multiplicațiunea și divisiunea prescurtată. Regula de trei simplă și calculul intereselor. Manual: Mocnik-Isopeșcul. — Prof. *Ios. Maxim*.

Geometria și desennul geometric, 4 ore. Principiul lui Pitagora, suprafața poligónelor, periferia și suprafața cercului. Din stereometrie: Corpuri regulate, prisme, piramide, cilindre, conuri și glob. Suprafața și volumul corpurilor. Construcțiunii geometrice. — Prof. *Ios. Maxim*.

Istoria naturală, 2 ore. In semestrul I: Zoologia. Paserile, reptilele, amfibiile, pescii, moluscele, artropodele și vermi. In semestrul II: Botanica. Compararea de specii de aceeași ordine și caracterizarea ordinelor. Manualul de Dr. D. P. Barcianu. — Prof. G. Chelariu.

Gimnastica, 2 ore.

Caligrafia, 1 oră.

Desemnul lib., 2 ore rel obl.

Cântări, 1 oră, rel. obl.

Suma orelor oblig. 28 pe săptămână.

Clasa III. reală.

Prof. de cl. *Ios. Maxim.*

Religiunea, 2 ore. Confesiunea ortodoxă partea I-a, despre credință, din manualul de Dr. Constantinescu. — Prof. B. Bănuțescu.

Româna, 2 ore. Repetiția sistematică a gramaticii. Propozițiuni mai complicate și interpunctiunea. S'aŭ cetit piese în prosă și versuri din cartea de cetire de V. Onițiu; s'aŭ memorizat și s'aŭ analizat mai multe poezii. În fiă-care lună o compozițiune seŭ un pens liber. — Prof. A. Bârscanu.

Maghiara, 3 ore: După gramatica Töpler-Budiu s'a repetat materialul din anul precedent. S'aŭ tratat verbele factitive, potențiale, forma în -lak -lek, verbele aucsiliare vagyon și leszen, verbele regulate, în -ik și neregulate, suficsele și postpozițiunile. S'aŭ tradus toate deprinderile din maghiara în româna și vice-versa. S'aŭ cetit și tradus toate bucățile libere din gramatica lui Töpler. Cetire din cartea de lectură: Tomor și Dr. Văradi. S'a făcut un pens pe fiă-care lună. — Prof. Dr. Ioan Bozocanu.

Germâna. 3 ore. După repetiția materialului din clasa precedentă s'aŭ luat verbele neregulate. Sintacsa frasei germâne și traduceri corăspundătoare. Pe lună o compozițiune. Manual de Nestor și Popescu. — Prof. I. B. Boiu.

Franceza, 3 ore. Articolul, substantivul, adiectivul, numărul, pronumele. Verbele aucsiliare. Verbele regulate și verbele

reflexive de conjugarea I-a, II-a, III-a și IV-a. Cetine de număröse piese libere și traduse în limba română; pe urmă aplicate la conversațiune în limba francesă. Manual I. Fetter. Pe lună un pens. — Prof. Dr. *I. Bozocanu*.

Istoria, 3 ore. Istoria Ungariei din timpurile cele mai vechi până astăzi. Manual Mangold-Goldiș. — Prof. *I. B. Boiu*.

Aritmetica, 3 ore: După repetiția materialului din clasa precedentă s'a parcurs teoria raporturilor compuse și a proporțiilor compuse. Aplicarea acestora la calculul regulei de trei compuse și la determinarea formelor relative la calculul intereselor simple. Impărțirea proporțională. Aplicațiunea acesteia la calculul societății simplu și compus și la calculul de amestec și aliagiu (allegațiune). Calculul catenar. Usanțe și termeni întrebuințați în afaceri de comerț. Calculul de escompt. — Prof. *Dr. Ioan Bozocanu*.

Geometria și desennul geometric, 3 ore. Repetiția stereometriei, triunghiuri congruente și simile. Planimetria constructivă cu privire la figurile mărginite de linii drepte. — Prof. *I. Maxim*.

Fisica, 4 ore. Acele capitule din fisică, cari sunt de trebuință pentru a înțelege geografia fisică și matematică. Gravițațiunea, cohesiunea și adheziunea. Proprietățile corpurilor solide, fluide și gazöse. Fenomenele căldurei. Refleksiunea și refracțiunea luminei. Fenomenele magnetismului și ale electricității. Cunoscințe elementare din geografia matematică și fisică. Manual de C. Cosovic. — Prof. *I. Maxim*.

Gimnastica, 2 ore.

Desennul lib., 2 ore.

Cântări, 1 oră, rel. obl.

Suma orelor ordin. oblig. 29 pe săptămână.

Clasa IV. reală.

Prof. de cl. *G. Chelariu*.

Religiunea, 2 ore. Confesiunea ortodocsă, despre nădejde și dragoste. — Prof. *B. Baiulescu*.

Româna, 2 ore. Din stilistică: Regulele generale stilistice. Narațiunea, descrițiunea, genul epistolar și diferite acte private și publice. S'au citit și explicat diferite piese poetice și prosaice din cartea de citire de Virgil Onițiu și din V. Alexandri: Dumbrova roșie și Grui Sânger. S'au memorizat 5 poezii. Pe lună un pens. — Prof. *I. C. Pantu*.

Maghiara, 3 ore. Repetiția generală a formelor gramaticale; s'a pus deosebit pond pe întrebuintarea determinațiilor. Traducerea bucăților de citire din cartea lui Crișan-Putnoky și reproducerea liberă a aceluia în l. maghiară. S'au citit și reprodus mai multe povești. Pe lună o lucrare script. în clasă. — Prof. *N. Bogdan*.

Germâna, 3 ore. Repetiția pronumelor, numeralelor și a verbelor regulate; verbele neregulate. Traducerea pieselor corespunzătoare din manualul de S. Nestor și N. Popescu, s'au tradus și s'au povestit cele mai ușore istorioare din „Schatzkästlein des rheinischen Hausfreundes“ de Hebel. În fiecare lună câte o compoziție. — Prof. *G. Chelariu*.

Franceza, 3 ore. S'a parcurs partea II-a și III-a din Manualul Fetter. Verbele neregulate. Sintaxa propoziției simple și compuse. Citire de numeroase piese, traducerea și reproducerea lor pe din afară (poezii) și prin conversațiune. În fiecare lună câte un pens. — Prof. *Dr. I. Bozocanu*.

Istoria, 2 ore. Evul vechiu până la moartea lui Iuliu Caesar. Manual: V. Goldiș. — Prof. *P. Dan*.

Geografia, 3 ore. Geografia politică a Europei. — Prof. *I. Socaciu*.

Matematica, 3 ore. Aritmetica și Algebra. După o scurtă repetiție a materialului parcurs în clasa precedentă s'au luat din calculul algebric cele 4 operațiuni fundamentale cu numeri algebrici întregi și fracționari. Ridicarea la pătrat și la cub a unui binom. Descompunerea în factori a expresiunilor algebrice și aplicațiunea ei la aflarea celui mai mic numitor comun. Ecuațiunile de gradul I cu o necunoscută. — Prof. *Dr. I. Bozocanu*.

Geometria și desemnul geometric, 2 ore. Suprafața și volumul corpurilor. Construcțiunea liniilor curbe. Elemente din geometria descriptivă. — Prof. *Ios. Maxim*.

Chemia, 2 ore. Noțiunii generale. Cele mai însemnate corpuri din chimia anorganică. Combinațiunile din partea anorganică. Chimia organică cu felurite combinațiuni. Formule empirice și raționale, isomeria, formarea combinațiunilor organice. S'a folosit manualul de A. Vlaicu. — Prof. *Ars. Vlaicu*.

Gimnastica, 2 ore.

Desemnul lib., 2 ore.

Cântări, 1 oră, rel. obl.

Suma orelor obl. 29 pe săptămână.

Clasa I comercială.

Prof. de cl. *Dr. I. Bozocanu*. Cluj

Religiunea, 2 ore. Istoria bisericească de Dr. Ilarion Pușcariu: despre începutul bisericii creștinesc; despre viața și instituțiile creștinilor celor dintâi; despre lățirea creștinătății; despre popoarele, cari au primit creștinismul și despre desbi-narea între biserica de apus și răsărit. — Prof. *B. Baiulescu*.

Româna, 2 ore. Stilistica: reguli generale stilistice; descrițiunea, narațiunea și disertațiunea. În legătură cu teoria s'a cetit părți alese din autorii români. În fiă-care lună o lucrare acasă. — Prof. *A. Bârseanu*, supl. prin *I. Popea*.

Maghiara, 3 ore. S'a cetit Toldi de Arany János întreg și s'a comentat. Cele trei cântece dintâi au fost învățate de rost, celelalte reproduse liber în limba maghiară. S'a cetit eposul lui Vörösmarty: Zalán futása și comentat. S'a cetit mai multe bucăți interesante și povești, cari s'a reprodus tot în limba maghiară. Din cartea de cetire de Ión Popea s'a tradus mai multe bucăți. Pe baza acestora s'a făcut sintacsă și topică maghiară. Manual: Toldi, scris de Arany János, comentat și explicat de Lehr Albert. — Prof. *N. Bogdan*.

Germâna, 3 ore. Repetiția formelor gramaticale; cele mai însemnate particularități stilistice, împreunate cu exerciții practice; traducerea unor piese alese din cartea de lectură Schack Béla. S'au memorizat mai multe poezii. S'au făcut deprinderi de conversație și povestire în limba germână după Hebel: „Schatzkästlein des rheinischen Hausfreundes“. S'au tradus mai multe bucăți din cartea de citire de I. Popea. În fîă-care lună o lucrare în clasă seîu acasă. — Prof. *Ars. Vlaicu*.

Franceza, 2 ore. S'au parcurs regulile și verbele neregulate din Grammaire française de Fetter. Exerciții din lecturarea frances al lui Fetter, partea III. Corespondință. — Prof. *Dr. Ioan Bozocanu*.

Matematica, 3 ore. După o amînunțită repetiție și completare a materialului propus în cl. IV. reală, s'a parcurs teoria completă a ecuațiilor de gradul I. cu una și mai multe necunoscute. Ecuațiile de gradul al II-lea. Teoria logaritmilor. Progresiunile aritmetice și geometrice. Regula falsi. S'au făcut numîroase aplicațiuni la calculi propuși. — Prof. *Dr. Ioan Bozocanu*.

Aritmetica com., 4 ore. Repetiția celor patru operațiuni cu frîngerî decimale și comune. Prescurtări la aceste operațiuni. Raporturile și proporțiile. Regula de trei simplă și compusă, calculul catenar, calculul societății simplu și compus, calculul alegațiunii simplu și compus. Mîsura și banii din diferite state, calcularea după curs, calcule simple de mîrfuri. Procent la sută, în sută și peste sută. Socotela intereselor. Prescurtări. Aplicarea acestora la escontări și la cont-corent. (Numere). — Prof. *I. C. Panțu*.

Istoria, 2 ore. Noțiunii din Istoria comercială vechiă și mediă. Istoria evului nou pîna la pacea Vestfalică, cu deosebită privire la istoria comercială. — Prof. *A. Bîrscanu*, supl. prin *Jos. Blaga*.

Geografia, 2 ore. Prospect general despre uscat și apă cu privire la întregul pîmînt. Geografia oro- și hidrografică a celor 5 continente. Căile de comunicațiune maritime, fluviale și continentale. Porturile mai însemnate. Estinderea geografică a produselor mai însemnate și piețele principale. Statele unite și

relațiunile lor comerciale. Manual: Geografia de P. Drăgălina și unele partiți din cartea de Dr. Carl Zehden. — Prof. *A. Bârseanu*, supl. prin *D. Făgărășianu*.

Principiile com. și corespondință, 4 ore. Introducere în principiile com. Ce e comerțul? Muncă, bunuri, lucruri, drept ca obiect și subiect, legi și legislațiune, proprietate, ereditate, valoare, producțiune, consumațiune, capital, industria, schimb, bani, credit, comerț și comerșanți, afaceri com., firmă, asociațiunii și societăți, acțiuni, contracte, tribunale com., mărfuri și măsururi, monede, valută, curs,agio, bani de hârtie, concurs, cambii, hârtii de valoare, datorii de stat, usanțe, bănci și transacțiunii de bănci. Asigurări. Diverse documente: cont, facturi, bordoururi, contracte, procuri etc. Corespondință: circular, ofertă, informațiunii etc., după manualul: Introducere în științele comerciale de Panțu-Vlaicu. — Prof. *I. C. Panțu*.

Fisica, 2 ore. Cele mai însemnate părți din mecanică, căldură, electricitate, magnetism, acustică și optică. Elemente de cosmologie. Manualul lui P. Poni. — Prof. *Ios. Maxim*.

Chemia com., 3 ore. O scurtă privire asupra celor percurse în anul trecut, precum și asupra celor mai însemnate elemente și combinațiunii, cu deosebită privire la aplicarea lor în comerț și industrie. Noțiuni generale ca introducere în Merceologie și Tehnologie. Chemia comercială și industrială; analize comerciale ilustrate prin dese experimente; Natriul și compusele sale; Kaliul și compusele sale; Alcalimetria și acidimetria; Sarea comună; Fabricațiunea sticlei; Mărfurile de porcelan și de lut; Fabricațiunea hârtiei; Productele alimentare; Pânea și surogatele ei; Petrile scumpe și semiprețioase; Varul și arderea lui; Ghipsul; Cemente; Petri cu diferite întrebuințări. — Prof. *A. Vlaicu*.

Gimnastica, 2 ore.

Caligrafia, 1 oră.

Rel. obl.	}	Desemnul lib , 2 ore.
		Cântări , 2 ore.

Suma orelor oblig. 35 pe săptămână.

Clasa II. comercială.

Prof. de cl. *Ars. Vlaicu.*

Religiunea, 2 ore. Istoria bisericească de Dr. Ilarion Pușcariu: despre creștinarea Românilor; despre biserica română gr. or. din Ungaria dela 1000—1526; despre asuprairea creștinilor gr. or. dela 1526—1700; despre unirea cu biserica Romei; despre biserica română gr. or. din Transilvania dela 1700—1848; despre biserica gr. or. sub Episcopii Novacovici, Adamovici, V. Moga și A. Șaguna; despre renascerea Metropoliei române gr. ort. și despre biserica dieceselor Aradului, Caransebeșului, Bucovinei și a României. — Prof. *B. Baiulescu.*

Româna, 2 ore. Poetica: figurile și tropii, versificațiunea. Poesia lirică, motivul, subiectul, compoziția, stilul și împărțirea poeziilor lirice cu diferite exemple din poezii noștri. Poesia epică și felurile ei, eposul, balada, romanța, novela și romanul cu exemple din literatura noastră și străină. Poesia dramatică. In fine poesia didactică. Manual: Poetica lui Manliu-Viciu. In fiă-care lună o lucrare acasă. — Prof. *I. C. Panțu.*

Maghiara, 3 ore. Traducerea și reproducerea mai multor piese din cartea de lectură de I. Popea. Deprindere în corespondențe maghiare în clasă pe tablă. S'aũ cetit și comentat din cartea lui Gregus Ágost și Beöty Zsolt mai multe balade. Cele pöporale aũ fost învățate pe de rost, din cele artistice încă cele mai importante. Conversație în limba maghiară. S'aũ luat din literatură: noțiunii de literatură și a pogány kor költészete. S'aũ cetit și reprodus piese de lectură mai interesante, precum și poești. In fiecare lună odată o lucrare scripturistică. — Prof. *N. Bogdan.*

Germâna, 3 ore. Cetire de piese alese din „Schatzkästlein“ de P. Hebel și din cartea de cetire de Schack Béla II. S'aũ tradus unele piese din româna în germâna și s'aũ lucrat epistole comerciale după manualul lui Langer. In fiă-care lună câte o compozițiune. — Prof. *G. Chelariu.*

Franceza, 2 ore. Sintacsa. Eserciții de conversațiune. Corespondință. S'aũ tradus numëroșe piese din Fetter partea IV. — Prof. *Dr. I. Bozocanu.*

Matematica, 2 ore. După o repetire a materialului percurs

în clasa precedentă, s'a luat calculul intereselor dela interese, al rentelor și acela al amortisațiunilor. Numérose aplicațiuni — Prof. Dr. *I. Bozocanu.*

Aritmetica com., 3 ore. Repetiția pe scurt a materialului din anul trecut. Calcularea facturilor indigene și străine cu folosirea cursului și a usanțelor. Calcularea aurului și argintului în diferite state. Calcularea monedelor de aur și argint în diferite state. Paritatea monedelor cu privire la valoarea întrinsecă și după curs. Arbitragiul la monede. Calcularea efectelor la bursele de Viena și Budapesta; calcularea de efecte la bursele principale din Europa. Manual: R. Kathrein. — Prof. *A. Vlaicu.*

Contabilitatea, 3 ore. Despre contabilitate în genere. Registrele principale și auxiliare și întocmirea lor. Trei casuri de contabilitate de mai multe luni trecute în registre după „Dupla“ și încheiate prin inventar. Un cas trecut după „Simpla“ și încheiat prin inventar și în măestru. Teoria contabilității. — Prof. *A. Vlaicu.*

Istoria, 2 ore. Istoria nouă dela Ludovic XIV până la revoluțiunea francesă (sec. XVIII) și Istoria Ungariei până la lupta dela Mohács, cu deosebită considerare la fazele culturale și la relațiunile comerciale. Manual: Istoria pragmatică a Ungariei de Dr. Fr. Ribáry. — Prof. *A. Bârseanu*, supl. prin *P. Dan.*

Geografia, 2 ore. Statele europene împreună cu colóniile și posesiunile lor. Manual: Geografia comercială de Dr. Carol Zehden. — Prof. *A. Bârseanu.*

Principii com. și corespondință, 2 ore. Privire generală asupra corespondinței. Forma și stilul epistolei etc. Epistolele în afaceri de mărfuri și raporte com.: oferte, însărcinări și comande, vânzare în comisiune, afaceri à meta, agenți și agenturi. Epistole de admonițiune și reclame. Epistole de expedițiune și în afaceri vamale. Epistole în afaceri de conto-curent și informațiune. Epistole în afaceri cu cambi: oferte, cerere și refuzare de credit cambial, restrângerea și retragerea creditului cambial. Trasări și remiteri. Devise. Avisuri. Acceptări, îndosare, domiciliu, protest, copii și duplicate, intervențiune, conturi de întorcere și ritrate, polițe defecte și perdate. Eserciii practice. Cu-

noscințe generale cambiale, asigurările și organizarea societăților de asigurare, târgurile și bursele. Vămile, manipulațiunea vamală (la afaceri cu marfă și la expedițiune). — Prof. *A. Vlaicu*.

Dreptul cambial, 2 ore. Dreptul cambial ung. cu referință la principiile dreptului camb. germân și român, după manualul de *I. Socaciu*. — Prof. *I. Socaciu*.

Economia națională, 2 ore. Noțiuni fundamentale, economiă, desvoltarea vieții economice, felul economiilor, știința economiei naționale și însemnătatea ei, trebuințe, bunuri, utilitate, valoare și preț, avere, drepturi de avere. Producțiunea, circulațiunea, venitul și împărțirea lui; consumațiunea. În legătură cu acestea: Factorii producțiunei: natura, munca, capitalul și instituțiile sociale. Întreprinderile și formele lor singulare și societare, producțiunea primă, industria și comerțul; sistemele economice, concurența liberă, bani, credit, comunicațiune și transport. — Prof. *I. Socaciu*.

Merceologia și tehnologia, 3 ore. Noțiuni generale: cele mai însemnate mărfuri din regnul vegetal: cartofii, sfecele, cioria, ghimberul, curcuma, orcaneta, garanța, alizarina, scorțișora, quercitronul, scórțele pentru argăsitoria, argăsitoria, pluta și fabricarea dopurilor, inul, cânepa, bumbacul și alte fibre textile vegetale, lemnele de vâpsitoria roșii și galbine, sumacul (scumpia) ciaiul negru și verde. Rădăcini și frunze medicinale. Flori și fructe. Analise de mărfuri. Manual de *A. Vlaicu*. — Prof. *A. Vlaicu*.

Gimnastica, 2 ore.

Rel. obl.

}	Desemnul lib. , 2 ore.
	Cântări , 2 ore.

Suma orelor oblig. 35 pe săptămână.

Clasa III. comercială.

Prof. de cl. *I. C. Panțu*.

Religiunea, 1 oră. S'aŭ predat elementele dreptului canonic: despre biserică; despre jurisdicțiune; despre sinódele ecumenice; despre sinódele locale; despre codicele canónelor; scriitorii canonici; despre fețele bisericesci; despre odórele bi-

sericcesă; despre pedepse și statutul organic în toate părțile lui.
— Prof. *B. Baiulescu*.

Româna, 2 ore. Noțiunii de istoria limbii și literaturii române din timpurile cele mai vechi până în ziua de astăzi. S'a citit din diferiți autori vechi și noi. Manual: Ist. lit. române de E. Hodoș. În fișă-care lună o lucrare scripturistică. — Prof. *A. Bârscanu*, supl. prin *I. C. Panțu*.

Maghiara, 3 ore. Deprinderi practice în corespondența maghiară. S'a citit și analizat poezii și bucăți mai însemnate din: Arany, Petőfi, Jókai, Eötvös, Kisfaludi Károly etc. S'a făcut o scurtă privire asupra literaturii din timpurile cele mai vechi până la 1772; dela 1772 încolo viața și scrierile celor mai însemnați literați până azi. Manual: Istoria literaturii de Dr. Szántó Kálmán. Pe fiecare lună o lucrare scripturistică. — Prof. *N. Bogdan*.

Germâna, 3 ore. Esercitiu în compunerea epistolelor comerciale după manualul lui Langner și citire de piese alese din clasicii germani. S'a citit comedia „Minna von Barnhelm“ de Lessing. Istoria literaturii germane. În fiecare lună câte o compozițiune. — Prof. *G. Chelariu*.

Franceza, 3 ore. S'a propus cu deosebire corespondența comercială; traduceri din româna în franceza. Literatura după Demogeot. — Prof. *A. Vlaicu*.

Aritmetica com., 3 ore. Repetiția materialului din clasa precedentă. Calcularea efectelor la bursele principale din Europa. Stabilirea cursului și cotele principalelor burse. Arbitrajul la efecte și monede; calculul deviselor la diferite burse. Trageri și remiteri. Netto appoint și arbitrage. Interese compuse, amortisări și rente. Manual: Kathrein și Spitzer. — Prof. *I. C. Panțu*.

Contabilitatea și corespondența com., 5 ore. a) Teoria contabilității, Dopia italiană, Dopia franceză, contabilitatea în afaceri de bancă; noțiunii de contabilitatea industrială și agricolă; contabilitatea de stat: Budget, cartea rubricilor, cassa și încheerea. Teoria inventarului. Un cas de 2 luni, afacerea de mărfuri en gros și comisiune, trecut după Dopia italiană, început și încheiat cu inventariu; un cas de 5 luni de contabilitate de bancă, purtat după dopia franceză, mai multe casuri

singuratică, trecute după celelalte nuanțe de contabilitate.
 b) **Corespondință:** S'aă făcut tot felul de epistole aplicate la casurile de Aritmetică și contabilitate lucrate în decursul anului. S'aă făcut de asemenea diferite documente referitoare la Contabilitate și Aritmetică. — Prof. *I. C. Punteu*.

Merceologia și Technologia. 3 ore. O scurtă privire asupra materiei pertractate în anul trecut; zacharul de napă și de trestia, candelul, berea și vinurile; inul, cânepa și alte fibre vegetale și textile; bumbacul; lâna, mătasa; cochenila; kermesul; córnelile și ósele; cleiul și gelatina; cele mai însemnate mărfuri din regnul mineral: carbonul, diamantul, petrele scumpe, grafitul, cerusele, anthracitul, cărbuni de pãtrã, cockul, brichetele, lignitul și torfa, cărbuni de lemn, cărbunele animal (spodiul), bituminósele solide și moi, asfaltul, petroleul cu tóte derivatele lui, ferul și extracțiunea lui, fabricațiunea oțelului și a fontei. Analise de mărfuri. Manualul de A. Vlaicu. — Prof. *A. Vlaicu*.

Matematica, 1 órã. După repetirea materialului parcurs în clasele precedente, s'aă mai parcurs calculii relativi la amortisațiunea de împrumuturi emise în obligațiuni și losuri, la amortisațiunea de împrumuturi prin anuități variind în progresiuni geometrice și aritmetice. — Prof. *Dr. I. Bozocanu*.

Istoria, 2 óre. Istoria revoluției franceze și istoria mai nouă a Ungariei în legătură cu evenimentele principale din celelalte state până în zilele noastre. — Prof. *A. Barseanu*.

Legea com., 2 óre. Legea comercială ung. din 1875 în paralelă cu dreptul com. germân și român. Legea pentru meserii din 1884. — Prof. *I. Socaciu*.

Economia națională și sciința financiară, 3 óre. După repetirea materialului parcurs în clasa II. com. s'a propus: imposite vamale, protecționism și liber schimb, convențiuni comerciale internaționale și tarife vamale, convențiuni consulare, camere comerciale și industriale. Despre bănci. Desvoltarea istorică a băncilor: băncile moderne, felul lor și al operațiunilor lor, băncile de emisiune în Britania, Austro-Ungaria, Germania, Francia și America nordică. Despre asigurațiuni. Din sciința financiară: Ființa și scopul sciinței financiare, istoricul ei pe

scurt, economia de stat, despre venitele și cheltuelile statului, despre dare și competențe, despre datoria de stat, în special datoria de stat austro-ungară, datoria de stat proprie a Ungariei. — Prof. I. Socaciu.

Gimnastica, 2 ore.

Rel. obl. } **Cântări**, 2 ore.
 } **Desemnul lib.**, 2 ore.

Suma orelor oblig. 33 pe săptămână.

N o t ă .

a) *Limba franceză* este studiu facultativ pentru școlarii din clasele III—VIII. gimn., érá pentru școlarii din clasele III—IV reală și I—III comercială este studiu obligat.

b) *Higiena* este studiu extraordinar obligat pentru cl. VI. gimnasială.

c) *Desemnul liber* este obligat în școla reală, érá în gimnasiu și în școla comercială este facultativ.

d) *Cântările* se propun la toți școlarii din cl. I—IV gimn. și I—IV reală, érá școlarii din gimnasiul superior și din școla comercială sunt obligați a lua parte la corul școlastic.

e) *Gimnastica* este obiect ordinar obligat pentru tóte clasele gimnasiale, reale și comerciale.

4. Lucrări scripturistice din limba română.

Clasa V gimnasială.

1. „Cănele soldatului“, poesiă de Gr. Alecsandrescu (analisă literară). 2. „Tăranul persian și pómele“, poesiă de Andreiú Mureșianu (reprod. liberă în prosă). 3. „Tatul lui Nécșu“, poesiă de I. Nenișescu (analisă literară). 4. Cum pot școlarii folosi mai bine timpul feriiilor? (disertațiune). 5. In ce chip vor puté contribui și școlarii la renumele institutului lor? (disertațiune).

6. „Belsazar“, poesiă de H. Heine, trad. de Scheletti (analisă literară). 7. Incendiul (tablou). 8. Persónele principale din scrierea lui Const. Negruzzi: Mórtea lui Alecsandru Lăpuşneanu (caracteristică).

Clasa VI gimnasială.

1. „Mama lui Ştefan cel mare“, pe basa poeziei lui D. Bolintinean (caracter). 2. „Gruî-Sânger“, analiză literară: conţinut şi forma internă. 3. Explicarea sentinţei: „Quidquid agis prudenter agas et respice finem“. 4. Reformaţiunea şi urmările ei (disertaţiune). 5. „Incendiul“, descriere poetică. 6. „Groza“ analiză literară. 7. „Din obiceiurile Românilor la Paşti“ (schiţă locală). 8. „Doina“, ca expresiune a individualităţii poporului român. (disertaţiune).

Clasa VII gimnasială.

1. „Despot-Vodă“, naraţiune istorică. 2. Conştiinţa cea bună şi boldul spre rău în sufletul lui Macbeth (analisă). 3. Care sunt momentele cele mai hotărîtore în acţiunea tragediei Macbeth? (analisă literară). 4. Dare de sémă asupra pieselor dramatice cetite pe cale privată de fiecare şcolar. 5. Este C. I. Caesar caracter tragic? (disertaţiune). 6. „Nunta Zamferei“, poesiă de G. Coşbuc (analisă literară). 7. „Mai bine primul în satul acesta, decât al doilea la Roma“ (meditaţiune despre ambiţiune şi hotarele ei). 8. Discurs comemorativ asupra lui V. Alecsandri (dispoziţiune oratorică).

Clasa VIII gimnasială.

1. Dă din mâni, dacă vrei să ieşi la liman (meditaţiune). 2. Producţiunea literară a unui popor e influenţată de raporturile climatice şi topografice (disertaţiune). 3. Insemnătatea apei în economia naturei (disertaţiune). 4. a) Ideile politice, b) ideile religióse, c) aplecările subiective ale lui Grigorie Urechia, cum ne apar în cronică lui (studiu literar). 5) Bulla de aur şi magna charta libertatum (paralelă istorică). 6. De ce este „Arghir şi Elena“ şi ađi lectura de predilecţie a poporului român? (studiu literar). 7. „Vine dela munte érna la câmpia“, poesiă de V. Alecsandri (analisă literară).

Clasa I comercială.

1. Cum am petrecut feriile cele mari? (în formă de epistolă). 2. „Sentinela română“, povestire alegorică după V. Alecsandri. 3. Pentru ce învățăm limba franceză și germană? 4. Dunărea (descriere). 5. Descrierea unui târg de țară. 6. Ținutul transilvan și Elveția (paralelă). 7. Insemnătatea cărbunilor de pătră și a ferului pentru viața omenescă (disertațiune). 8. Insemnătatea cunoștințelor geografice pentru un comerciant (lucrare în clasă).

Clasa II comercială.

1. Insemnătatea riurilor pentru industrie și comerț. 2. Petru cel mare (caracterizare). 3. Importanța laudei. 4. „Luț Eminescu“ de Vlăduță (analiză literară). 5. Mergi încet, c'ajungi departe (disertație). 6. Balada albaneză de Coșbuc (analiză lit.). 7. Insemnătatea țărilor pentru comerț. 8. Configurațiunea pământului și influința ei asupra dezvoltării industriei (disertațiune.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Clasa III comercială.

1. Avantajele țărilor așezate în apropierea mării. 2. Insemnătatea studiului literaturii populare. 3. Timpul e bani. 4. Importanța asociațiilor în viața economică. 5) Producțiunea naturală și industrială a Franței și a Angliei (paralelă). 6. Importanța coloniilor pentru o țară. 7. Activitatea literară a lui Vasile Alecsandri și influința lui Alecsandri asupra dezvoltării literaturii noastre naționale (lucrare în clasă).

5. Temele lucrate la examenul scripturistic de maturitate din Mai 1895.

A) La gimnasiu.

1. *Româna*: a) „Pastelele lui Vasile Alecsandri“ (studiu literar-istoric). b) „Paralelă între cronică și istoriografia modernă (studiu literar). c) „Mohi și Mohács“ (paralelă istorică).

Tema a) aŭ lucrat-o 18 inși, b) 3 inși și c) 8 inși.

2. *Latina*: „Caesar sfârșese războiul contra legaților lui Pompeius și cucerește Massilia“ (trad. din română în latină; basa: C. I. Caesar, De bello civili, Lib. II. c. 21).

3. *Elina*: „*Λόγος ἐπιτάφιος*“ (trad. din elină în română, după Thukydides).

4. *Germâna*: „Îmbrăcămintea Romanilor“ (trad. din română în germână).

5. *Maghiara*: „A reformáció Magyarországon“ (lucrare liberă în limba maghiară).

6. *Matematica*: a) Doi curieri plecă din 2 cetăți A și B, cel dintâiu spre B, al doilea spre A; la întâlnire primul a făcut cu 12 miluri mai mult, ca B. Dacă percurg tot drumul cu aceeași iuteală, ce aŭ avut-o la întâlnire, atunci cel dintâiu va ajunge în B în 9 zile, al doilea va ajunge în A în 16 zile după întâlnire. Cât de departe este A de B?

b) Într'un triunghiū dreptunghiular este dată diferența dintre hipotenusă și un catet și unghiul format de ele: $d = a - b = 204.28$ m. și $C = 50^{\circ} 8' 12''$. Cât de mare este a, b, și c?

B) *La școla comercială.*

1) *Contabilitatea*: Un cas de o lună trecut după dubla francesă în Jurnal, Maestru și încheiat prin Bilanț, Profit și Perdere. Inventar. Casul este acesta:

Iunie 1.	Un comerciant din loc începe o afacere cu un capital de	fl. 25,000.—
„ 2.	Plătesce chirie pe o lună.	„ 50.—
„ 3.	Cumpără un mobilier etc.	„ 855.67
„ 3.	Cumpără $\frac{1}{2}$ pe credit deschis, $\frac{1}{4}$ per cassa cu 3% discount și $\frac{1}{4}$ pe poliță per 3 August dela M. Fekete, Budap. marfă de	„ 4000.—
	Plătesce fracht și spese	„ 135.28
„ 4.	Cumpără per cassa 50 bucăți: Rentă hârtie scadența Mai — Novembre à 84; Cour-tage $\frac{1}{2}^0/00$.	

Iunie 6.	Vinde $\frac{1}{2}$ pe credit, $\frac{1}{4}$ cassa cu 1% discount, $\frac{1}{4}$ poliță per 6 August lui G. Stoian, Sighișoara marfă de	fl. 3287.68
" 7.	Trimite un à conto lui Fekete.	" 655.72
" 9.	Cumpără $\frac{1}{2}$ credit, $\frac{1}{2}$ cassa cu 3% discount dela B. Bálinth, Budapesta, marfă de	" 5000.—
	fracht și spese	" 244.73
" 11.	Stoian G. ne trimite un à conto	" 758.69
" 13.	Vinde $\frac{1}{2}$ credit, $\frac{1}{2}$ cassa cu $1\frac{1}{2}\%$ discount lui M. Langa, loco marfă de	" 3327.88
" 15.	Vinde per cassa cu $\frac{1}{2}\%$ Courtage 25 bucăți Rentă hârtie: Mai — Nov. à 88	"
" 17.	Plătesce diverse spese	" 13.49
" 19.	Trimite un à conto lui Bálinth	" 2060.—
" 22.	Vinde $\frac{1}{2}$ credit, $\frac{1}{4}$ poliță pr. 22 August $\frac{1}{4}$ cassa cu 1% discount lui G. Stoian marfă de	" 2289.40
" 24.	Bálinth trage asupra noastră o poliță pe ultimo l. c.	" 550.—
" 26.	M. Langa ne trimite un à conto	" 877.38
" 28.	Cumpără $\frac{1}{2}$ credit, $\frac{1}{2}$ cassa cu 3% discount marfă dela M. Fekete, Budapesta	" 3000.—
" 30.	Plătesce polița cu scadența de ađi	" 550.—
" 30.	Cheltueli și cont privat.	" 85.76

Pentru inventar Cursul Rentei este 88. — La marfă nu se pòrtă scontrii și în vânzare ce trece peste miu este a se înțelege vânzarea cu profit.

2) *Româna*: Avantajele și desavantajele concurenței (disertație).

3) *Germâna*: Ungarn unter Maria Theresias Regierung.

4) *Aritmetica comercială*: I. Ađi în 15. Mai trimitem unui banchier în Viena spre vânzare 25 bucăți losuri din 1854 à 128; $\frac{1}{2}\%$ Courtage, $\frac{1}{5}\%$ provisiune și 'l rugăm să ne cumpere în netto appoint à 59 (Curs Berlin la Viena) pr. 25 Iunie; 4% ; $\frac{1}{2}\%$ courtage. Aranjarea epistolei de netto appoint.

II. Primit din London următoarele mărfuri:

Nr. I. Btto Cwt. 27 " 2 " 21
 T^a " 2 " 1 " 14 à $\frac{55}{9}$ pr. Cwt.

Nr. II. Btto Cwt. 32 " 3 " 14
 T^a " 1 " 2 " 14 à $\frac{80}{6}$ " "

Spese în London Livre 3 " 10 " —; Comisiune 2 $\frac{0}{10}$; Curs 120; fracht până la Hamburg M. 107.50; Curs 59; fracht până la Braşov 748.55; Asiguraşa $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{100}$ dela fl. 2500.—; Vamă ad Nr. I. fl. 24.16 în aur; Vamă ad Nr. II. fl. 31.75 în aur; Agio 19 $\frac{0}{10}$.

Calcularea acestei facturii, împărşirea speselor după valóre, aranjarea facturei şi aflarea contului per 100 kg. în florin.

III. Cineva lasă totă averea sa fraşilor sei cu condişionea, ca aceştia să dea unei rudenii mai îndepărtate în decurs de 28 de ani la finea fie-cărui an o sumă de fl. 3278.50. Fraşii voesc să fiă scăpaşi de acestă îndatorire şi deci plătesc odată pentru totdeauna acestă sumă învoindu-se cu 4 $\frac{0}{10}$ interese dela interese. Ce sumă vor plăti?

5) *Maghiara*: A magyar testörség alapitása és annak működése a magyar irodalom terén.

6) *Correspondenşa comercială*: a) Ofertă de credit cambial din partea unui bancher arătând şi condişionile, ce le acordă, (românesce).

b) Acceptarea ofertei, (răspuns românesce).

c) Ofertă de serviciu propriu pentru a fi primit într'un contoar, (în l. germână).

d) Comandă de mărfuri, (în l. maghiară).

e) Răspuns la acestă comandă. Esecutarea comandeii şi arătarea, că s'au schimbat preşurile pe viitor (în l. francesă).

6. Reforme, adiustări, inovațiuni și adaptări în ale școlilor medii în an. 1894—5.

A) Planul de învățământ.

1) Cu anul acesta școlar începând s'a sistat propunerea *limbei germâne și în cl. II gimn.*, având cu anul viitoriu școl. a să începe propunerea ei numai în cl. III. gimn.

2. În cl. II. gimn. în locul *Germânei* sistate s'aŭ sporit *órele de Română cu 1*, ridicându-se numărul lor la 4 óre pe săptămână.

3. În cl. VIII. gimn. *órele de Psihologiă s'aŭ sporit cu 1 óră* pe săptămână, propunându-se *Psihologia și Logica* în aceeași clasă cu 3 óre pe săptămână, ér *Elina* s'a redus cu 1 óră, la 3 óre pe săptămână.

4. În cl. VI. gimn. s'a întrodus *Higiena* ca studiu extraordinar obligat pentru toți școlarii numitei clase cu 2 óre pe săptămână.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

B) Salariile profesoriale.

Cu anul școlar curent, mulțămită interesului viu, ce'l pórta autoritățile noastre administrative pentru prosperarea corpului profesoral și astfel a școlilor, căci școla sunt profesorii, s'a împlinit o dorință vechiă și justă a corpului didactic: *s'aŭ sistemisat în mod definitiv salariile profesoriale*, aducându-se în potrivélă cu exigențele mari ale vieții de tóte zilele.

Sistemisarea cea nouă s'a făcut astfel:

a) Salariu de profesor definitiv	1200 fl.
Cinci cuincuenalii de câte	100 „
Banii de quartir	200 „
b) Pentru directorul (pe lângă salariul de profesor definitiv) adaus	300 „
Banii de quartir	300 „
c) Salariu de profesor provisor (fără alte emolumente)	900 „
d) Salariu de profesor suplent (fără alte emolumente)	800 „
e) Salariu de profesor secundar definitiv	800 „
Cinci cuincuenalii de câte	80 „
Banii de quartir	150 „

- f) Salariu de profesor secundar provisor și catechet
(fără alte emolumente) 600 fl.
- g) Dirigenții școlii comerciale și reale primesc o remunerațiune de câte 150 „
- h) Remunerațiunea bibliotecarului 100 „

C) **Lucrări de organizare a unor colecțiuni pentru mijlocele de învățământ.**

a) *Colecția numismatică* până acum neclasificată și nearan-
giată s'a clasificat științificesce la muzeul național din Buda-
pesta. Cu arangiarea și îngrijirea ei a fost încredințat în cali-
tate de custode d-l profesor Dr. Iosif Blaga, care a compus in-
ventariul detaiat al tuturor numilor, arangiând numii sistematic
și organizând astfel frumoasa noastră colecțiune, care de-aci ina-
inte va contribui și ea la aprofundarea instrucțiunii în studiile
istorice. Raport mai detaiat despre starea acestei colecțiuni ur-
meză mai jos (v. pag. 87 și 88.).

b) În anul acesta s'aŭ pus primele baze pentru înființarea
unui *muzeu istoric-filologic*, menit a sprijini instrucțiunea limbilor
clasice și a istoriei. Spre acest scop s'aŭ comandat deja ta-
blouri istorice reprezentând clădiri, orașe, scene și tipuri din
antichitate, evul mediu și nou, în valoare de 60 fl. Organizarea de-
finitivă a muzeului însă va fi o lucrare rezervată anului școlar
procsim.

c) Tot în anul viitor școlar numai se va pute esecuta în
faptă și descentralisarea bibliotecii școlarilor, înființându-se
biblioteci de clasă deosebite pentru fiă-care clasă superiără. Pla-
nul descentralisării este deja lucrat gata până în detaiuri. Ur-
meză numai dislocarea cărților.

d) Colecțiunea *utensiliilor și a modelelor de desemn* s'a re-
vidat și organizat, compunându-se și pentru această colecțiune un
inventar amănunțit, ceea-ce a lipsit până acum.

D) **Adiustări în edificiul școlar și în salele de învățământ.**

a) În edificiul gimnasiului și în sala de gimnastică s'a in-
trodus *gasul aerian*.

b) S'aŭ înzestrat cu *bănci noue* clasa III și IV gimn.

E) V a r i a.

a) Școlarii s'au despărțit la *exortațiuni în 2 secțiuni*, căci pe de-o parte numărul cel mare al școlarilor dela toate școlile medii, ăr pe de altă parte diferența cea mare de etate între școlarii, făceau ilusoriu efectul moralisător al exortațiunilor. Secțiunile (1. constă din studenții gimnasiului superior și ai școlei comerciale, 2. din școlarii gimnasiului inferior și ai realei) au oră de exortațiune alternativ, una într'o Duminecă sau sârbătoare, alta în procsima Duminecă sau sârbătoare dela 8-9 ore dimineața.

b) Pentru inlesnirea număróselor agende de cancelariă ale direcțiunii școlare, forurile administrative ale școlelor au pus la dispoziția directorului *un cancelist*.

c) Din interesele fundațiunii reposatului de piă memoriă *D. Ionciovici*, Eforia școlară a înființat un mic *internat*, în care au fost plasați în anul școlar curent 3 școlari dela școlele noastre medii, anume: C. Sporea VII. gimn., Ad. Dămian II. com. și Stef. Mircan II gimn. Internatul pórta numele nobilului fondator. BCU Cluj / Central University Library Cluj

d) *Mobilierul școlei* s'a înmulțit cu 2 dulapuri mari cu geamuri, unul pentru biblioteca profesorală, altul pentru colecțiunea hartelor și cu un pult cu geamuri, întocmit anume pentru colecțiunea numismatică.

e) În locul bureților, ce serviaū până acum la ștergerea tablelor mari din clasă, s'au introdus *ștergătoare de piele*, cari sunt neasămēnat mai ieftine decât bureții și în toate privințele mai bune și mai trainice.

f) *S'au văpsit din nou toate tablele mari* din clase.

g) S'a făcut încercarea în 2 sale de învățământ a obduce *podinile cu firnais*, pentru a împiedeca formarea de praf, care este atât de dăunos-sănătății. Resultatul n'a fost pe deplin satisfăcător, întru cât firnaisul costă prea mult și efectul lui după 3-4 luni nu sē mai cunósce. Încercările se vor continua.

Nota. Sporul în diferitele colecțiuni de mijlóce de învățământ a se vedé în capitulul următorii.

7. Mijlocele de învățământ.

A) Biblioteca.

Biblioteca școlilor medii conține 5343 opuri în 6353 volume și 1812 fasc.; în decursul anului s'a sporit cu 231 volume și 126 fasc. Dintre aceste sunt 54 vol. și 110 fasc. *cumpărate* și anume:

a) Pentru biblioteca profesorilor:

1. V. Alecsandri, poezii și teatru, Bucuresci,	1875	3 vol.
2. I. Grozescu, poezii	Arad 1869	1 „
3. Alfavita sufletescă	Sibiiu 1803	1 „
4. D. Obradovici, adunarea de lucruri moralicești, trad. de D. Țichindeal	Buda 1808	1 „
5. Sinopsis, adecă cuprinderea în scurt acei vechi și acei noie scripturi	Sibiiu 1808	1 „
6. D. Țichindeal, Fabule moralicești . . .	Buda 1814	1 „
7. I. Alexi, Gramat. dac.-rom.	Viennae 1826	1 „
8. Cuvântare despre posturile bisericii grecești a răsăritului	Buda 1828	1 „
9. P. Maller, Gramatică ungurească	„ 1832	1 „
10. P. Maller, a doua parte a gramaticii ungu- resci.	Buda 1833	1 „
11. Barac, Folia Duminicii	Brașov 1837	2 „
12. A. Gavra, Lecsicon de conversație istoricesc-reli- gionar	Buda 1847	1 „
13. Z. Carcalechi, Bibliot. românească	1829	1 „
14. P. Iorgovici, Observații de limba românească	1799	1 „
15. V. Popp, Disertație despre tipografiile româ- nești, Sibiiu	1838	1 „
16. C. Diaconovici-Loga, Epistolariul românesc, Buda	1841	1 „
17. Monumentul Șineai-Clainian	„ 1844	1 „
18. T. Cipariu, Pincipia de limbă și scriptură, Blaș	1866	1 „
19. T. Cipariu, Elemente de limba română	„ 1864	1 „
20. G. Asachi, Nuvele istorice a României .	Iași 1867	1 „
21. I. Leunis, Synopsis der Pflanzenkunde, Hannover	1886	3 „
22. G. Saporta, Die Pflanzenwelt vor dem Erscheinen des Menschen, übers. von Vogt, Braunschweig	1881	1 „

23. M. Fuss, Flora Transsilvaniae excursoria, Cibinii 1866 1 vol.
 24. A. Wagner, Grundlegung der politischen Oekonomie*) Leipzig 1892 1 „
 25. A. Schäffle, Handbuch der politischen Oekonomie, Tübingen 1873 1 „
 26. I. Stuart Mill, Grundsätze der politischen Oekonomie, Leipzig 1881 3 „
 27. I. Stuart Mill, System der deductiven und induktiven Logik Braunschweig 1868 2 „
 28. Th. Ziegler, Geschichte der Pädagogik, München 1895 1 „
 29. Ürmössy L., Tizenhét év Erdély történetéből, 1849—1866. Temesvár 1894 1 „
 30. Hunfalvy P., Az oláhok története . Budapest 1894 2 „
 31. A. Maltzew, Die Liturgien der ort. kat. Kirche des Morgenlandes Berlin 1894 1 „
 32. W. Sievers, Europa, Eine allgemeine Landeskunde, Leipzig 1894 1 „
 33. Naturwissenschaftliche Rundschau, IX. Jahrg. Braunschweig / Central University Library Cluj 1894 52 fas.
 34. Zeitschrift für den physikalischen u. chemis. Unterricht, Berlin 1894 6 „
 35. Zeitschrift für den mathem. u. naturwissenschaft. Unterricht Leipzig 1894 8 „
 36. Zeitschrift für oesterreichische Gymnasien, Wien 1894 12 „
 37. Jahrbüch. für Nationaloekonom. u. Statistik, Jena 1894 12 „
 38. Századok. A magyar történelmi társulat közlönye, Budapest 1894 10 „
 39. Egyetemes philologiai közlöny . . Budapest 1894 10 „

b) Pentru biblioteca școlară:

1. Convorbiri literare. Anul XXVII, București . . 1894 2 vol.
 2. Stanley, Intunecimele Africei, București . . . 1894 1 „
 3. S. Marian, Ornitologia poporană română, Cernăuți 1883 2 „
 4. D. Ollănescu, Ode, epode, carmen seculare, Bucur. 1891 1 „
 5. Gr. Ventură, Teatru, București 1893 1 „
 6. P. Ispirescu, Legende sau basmele Românilor . . 1892 1 „

*) Cumpărat din donațiunea de 15 fl., făcută școlii comerciale de Păr. protopresb. B. Baiulescu.

7. P. Dulfu, *Isprăvile lui Păcală*, epopeă populară . 1894 1 vol.
 8. I. Negruzzi, *Scrieri complete* vol. I., București . 1893 1 „
 9. *Convorbiri literare*, Anul XXVIII, București . . 1894 2 „

Celelalte cărți, adecă 177 volume și 16 fasc. le-a-

primit biblioteca ca *daruri* și anume:

Dela Academia română	13	vol.	—	fasc.
„ Ministeriul de culte regesc ungar	20	„	—	„
„ Consist. archidiec. din Sibiu	1	vol.	—	„
„ Școlile medii din Ungaria . (programe)	77	„	—	„
„ Camera comercială din Brașov	1	„	—	„
„ Universitatea săs. din Sibiu	1	„	—	„
„ Filiala „Albina“	1	„	—	„
„ D-șóra Vautier	1	„	—	„
„ D-l F. Szabó	9	„	—	„
„ „ Z. Boiu	1	„	—	„
„ „ I. Roșca (București)	7	„	—	„
„ „ N. de Șustai	25	„	16	„
„ „ Cserni B.	3	„	—	„
„ „ Bodnár Zs.	1	„	—	„
„ „ P. Gârboviceanu	1	„	—	„
„ „ I. cav. Pușcariu	2	„	—	„
„ „ I. Georgian	1	„	—	„
„ „ G. Popp	1	„	—	„
„ „ Dr. E. Gusbeth	3	„	—	„
„ „ Bart. Baiulescu	1	„	—	„
„ „ V. Onițiu	1	„	—	„
„ „ I. Bogdan	1	„	—	„
„ „ I. C. Panțu	1	„	—	„
„ „ Dr. I. Bunea	1	„	—	„
„ „ V. Gămulea	3	„	—	„

Notă: *D-nul Traian H. Popă* a donat 19 volume pentru de-a fi distribuite ca premii la școlarii distinși în studiul limbii române și a istoriei.

D-nul D. R. Cordescu a donat 26 esemplare din opul „Desbinarea bisericii rom. din Ardeal,“ de Popu.

B) Musee și colecțiuni.

1. Museul istoric-filologic.

Pentru museul *istoric-filologic*, care se va organiza definitiv numai în anul școlar viitor, s'au pus primele baze în anul acesta prin următoarele obiecte:

a) *Cumpărate:*

1.	3 tablouri mari istorice de I. Lohmeyer	fl.	6.
2.	25 " " " " H. Hemmleb	"	12.60
3.	3 " " " " E. Langl.	"	7.20
4.	8 " " istor.-cult. de Dr. H. Luchs	"	6.—
5.	Opul: „Bilder aus dem Alterthum“ cu 20 de tablouri colorate de Leutemann	"	3.—
6.	" „Das alte Rom“ (20 tablouri mari) legat, de C. Ziegler	"	18.—
7.	Un tablou mare pentru intuițiunea costumului antic femeiesc de Ed. Launitz	"	3.60

Suma: fl. 56.40

Pentru tragerea tablourilor pe cartone și obducerea cu lac s'au cheltuit fl. 22.45

b) *Donațiuni:*

1. O cupă vechiă de aramă, — de d-l N. de Șustai, presid. de tribunal în pensiuine.

2. O cruce de argint cu interiorul de lemn fin sculptat, — de părintele ieromonach Dionisie Mihuiț.

3. O rișniță militară romană de petră, aflată pe hotarul comunei Chișlaca (comit. Aradului), donată de d-l paroch gr. or. din Chișlaca: Petru Leucuța.

2. Colecțiunea numismatică.

Gimnasiul nostru a avut adunate și păstrate la o parte un însemnat număr de numi, constând din bani și monete comemorative — aur, argint, plumb, nikel, bronz, aramă și hârtia — din mai multe state și din diferite timpuri.

Din acest material s'a arangiat o frumoasă colecțiune numismatică. Fiăcare num este determinat după inscripțiunea, ce o are, în privința timpului, statului și domnitorului. Unii, cari nu s'au putut determina aci, au fost duși de d-l custode Dr. I. Blaga cu o ocaziune la Buda-Pesta la museul național, unde au fost determinați de d-l Dr. Lad. Réthy.

Numii sunt expuși pe un pult cu geamuri de sticlă, făcut anume, aședat fiind fiecare num pe un bilet de hârtiă, care îi dă descrierea și sunt toți introduși — cu descriere cu tot — într'un protocol, ce servește ca inventar.

În colecțiunea noastră avem piese din următoarele state: statul roman antic 63, elin antic 8; din statele moderne: Austria-Ungaria-Transilvania 147 (din secl. 14, 15, 16, 17, 18, 19), România 23 (secl. 18 și 19), Sârbia 5 (secl. 19), Bulgaria 6 (secl. 19), Turcia 20 (secl. 17, 18, 19), Grecia 5 (secl. 19), Italia 11 (sec. 19), Sicilia 2 (secl. 18), Spania 2 (secl. 16 și 19), Helveția 2 (sec. 19), Franția 8 (secl. 18 și 19), Statele germane 37 (secl. 16, 17, 18 și 19), Polonia 22 (secl. 16, 17 și 18), Anglia 4 (secl. 19), Belgia 2 (secl. 19), Nederlanda 1 (secl. 19), Dania 1 (secl. 19), Finlanda 2 (secl. 19), Rusia 22 (secl. 18 și 19), Statele-Unite 1 (secl. 19) și Argentina 1 (secl. 19).

Peste tot sunt 396 piese.

Afară de aceste mai sunt 89 piese — toate aramă — cari avându-le în mai multe esemplare, nu s'au arangiat în colecțiune, ci se păstrează separat. În total deci avem: **485 numi.**

După calitate sunt în colecțiune: aur 3, argint 220, nikel și plumb 5; aramă și bronz 157, hârtiă 11 piese.

O parte însemnată din colecțiunea noastră o avem donată de d-l N. de Șustai, president de tribunal în pensiuine.

În decursul anului au donat: D-șora Victoria Branisce 10 piese, I. C. Panțu 16, P. Nistor 1, I. Bodeanu 1, A. Eremia 3, I. Demian 1, V. Vetrice 1, Vl. Banciu 12, I. Bercu 10, C. Sulică 7, G. Navrea 1, G. Popa 1, M. Sorescu 1, I. Boamben 5, M. Popovici 2, Tr. Iarca 7, N. Mănecuță 1, I. Șeitan 1, D. Bêrsan 2, Voiculescu 1, N. Popovici 1, G. Vasilescu 1, I. Garoiu 2, I. Opriș 2, I. Gămulea 8, I. Pușcariu 1, Radu Popa 3, Chr. Kertsch 1 și Tr. Suci 1.

3. Museul de istoria naturală.

Museul de istoria naturală s'a înmulțit în decursul anului cu următoarele obiecte:

I. Donațiuni:

1. *Un diamant* dăruit de d-l C. de Steriu.

2. *O frumoasă colecțiune* dăruită de renumitul explorator Dr. E. Holub, adunată în călătoriile sale din Africa și anume:

A) *Animale.*

a) *Aves*: 1. *Nectarinia senegalensis*. 2. *Terpsiphone perspicillata*. 3. *Macronix Capensis*. 4. *Urolestes melanoleucus*. 5. *Corvus scapulatus*. 6. *Vidua principalis*. 7. *Pyromelano oryx*. 8. *Trachyphonus Levaillantii*.

b) *Hexapoda* (diptera): 1. *Pachydactylus Capensis*. 2. *Dermatoestrus strepsicorontis*.

c) *Gastropoda*: 1. *Bula digitalis*. 2. *Nassa speciosa*. 3. *Purpura trochlea*. 4. *Helix*. 5. *Achantina tigrina*. 6. *Cyprea mauritiana*. 7. *Patella granularis*. 8. *Patella granatina*.

d) *Lamellibranchiata*: 1. *Mactra Splengleri*. 2. *Spec. Mytilus*.

e) *Bryozoa*: 1. *Menipea cirrata*. 2. *Menipea triseriata*. 3. *Diastopora*.

f) *Crustacea*: 1. *Balanus*.

g) *Echinodermata*: 1. *Echinus angulosus*.

h) *Coelenterata*: 1. *Madrepora Hemprichii*. 2. *Fungia agariciformis*. 3. *Sertularia operculata*. 4. Specie de coral. 5. *Aglaophaenia*. 6. *Fungiaria*.

B) *Plante.*

1. *Abrus precatorius*, păstăi și semințe. 2. *Arachis hypogaea*. 3. Fructul arborelui *Strychnos*. 4. Fructul unui arbore de lângă cataractele lui Zambesi. 5. Fructul unui palmier numit Mo-Kuluany din văile lui Zambesi. 6. *Acacia detinens*, fruct. 7. *Mesembryanthemum*, fructe. 8. *Rylicia buxifolia*. 9. Mo-bele, o specie de *Sorghum*, fructe. 10. Sămânță și spice de Mo-Ausa, singura specie de cereale de lângă riul Zambesi. 11. Bumbac sălbatic. 12. *Adansonia digitata*, Boabab. 13. *Protea*, sămânță. 14. *Irriidea papilata*. 15. *Irriidea callophylis*.

C) Minerale.

1. Melaphyr. 2. Șist întunecat și roșietic. 3. Massă eruptivă, în care se află adese diamante. 4. Mineral de cupru. 5. Cuarț. 6. Crocydolit.

II. S'a ă cumpărat

pe speșele institutului preparate și modele dela firma V. Fric din Praga în preț de 103 fl. 50 cr. Acește sunt:

1. Un herbarium de 1000 specii din Europa centrală. 2. Flora artefacta. Seria A (modele de plante). 3. Modele de bureți: 24 specii de bureți bunii, 24 specii de bureți veninoși. 4. Un model anatomic din papier maché presintând capul omeșesc, pe care se pot vedé musculii, arteriile, vinele și nervii. 5. O presă de lemn pentru plante.

4. Cabinetul fizical.

La finea anului școlastic 1893—4 cabinetul fizical a constat din 216 aparate în valóre de 1578.30 fl. și 2339.35 mărcii germane.

În anul școlastic present s'a ă procurat: 6 elemente Leclanche, 1 aparat fotografic și 1 ochean. Acește 3 aparate în prețul total de 80 fl. Așa că cu finea anului școl. present, starea cabinetului fizical este: 219 aparate în valóre de 1658.30 fl. și 2339.35 mărcii.

5. Cabinetul chemic și colecțiunea merceologică.

Cabinetul chemic constă din 210 flacóne cu diferite corpuri și reagenții. Aparatele diferite sunt cuprinșe sub 70 de numeri. În anul acesta școl. s'a ă procurat mai multe chemicalii și aparate chemice.

Cabinetul merceologic și technologic cuprinde un număr mare de probe și mustre de mărfuri arangiate în două dulapuri mari. Sporirea din anul acesta constă din unele mustre și probe dăruite de mai mulți școlari.

6. Colecțiunea hartelor istorice și geografice.

La finea anului școlar 1893/4 școléle nóștre medii aveau cu totul 69 harte istorice, 132 harte geografice și 6 tabele ethnografice. În decursul anului școlar 1894/5 acéstă colecțiune

s'a sporit cu 1 hartă istorică și cu 3 harte geografice. Prin urmare colecțiunea hartelor la școlile noastre medii constă la finea anului școlar 1894/5 din 70 harte istorice, 135 harte geografice și 6 tabele ethnografice.

7. Desemnul liber.

Colecțiunea mijloacelor de învățământ pentru desenul liber se compune din : a) 6 opuri științifice în 4 volume și 26 fascic. b) 982 de tabele cu modele de desen tipărite, litografate sau colorate. c) 55 piese de modele de Terra cotta sau ghips. d) un aparat pentru desenul perspectiv.

Pentru această colecțiune s'a procurat în anul curent modele de ghips în preț de 70 fl.

C) Reviste și ziare.

Pentru cabinetul de lectură a corpului profesoral și pentru bibliotecă s'a comandat următoarele reviste :

- 1) Revista pentru archeologie și filologie, direct. G. Tocilescu.
- 2) Archiva societ. științif. liter. din Iași.
- 3) Revista nouă.
- 4) Convorbiri literare.
- 5) Vatra.
- 6) Revista pedagogică de C. C. Dimitrescu.
- 7) Zeitschrift für Schulgeographie de Seibert.
- 8) Zeitschrift für d. matemat. u. naturwissenschaftl. Unterricht von Hoffmann.
- 9) Zeitschrift für Schulgesundheitspflege von Kotelmann.
- 10) Lehrproben u. Lehrgänge f. Gymnas. u. Realschulen von Richter u. Meier.
- 11) Magazin für Lehr u. Lernmittel aller Länder von Schröder.
- 12) Zeitschrift für d. physik. u. chemischen Unterricht von Poske.
- 13) Natur und Offenbarung de Asschendorf.
- 14) Naturwissenschaftliche Rundschau v. Vieweg.
- 15) Magazin für Litteratur de O. Neumann-Hofer.
- 16) Zeitschrift für österreich. Gymnasien de Hartl.
- 17) Jahrbücher für Nationaloeconomie und Statistik.
- 18) Weltmarkt.
- 19) Századok.
- 20) Egyetemes philologiai közlöny.
- 21) Hivatalos közlöny.

Din partea onoratelor Redacțiunii ni s'a trimis gratuit : 22) Gazeta Transilvaniei. 23) Telegraful Român. 24) Fôia dieces. 25) Monitorul oficial al României. 26) Spitalul 27) Herkules.

8. Fonduri administrate de corpul profesoral.

A) Fondul pentru ajutorarea școlărilor sêraci și a școlărilor bolnavi.

Saldul din anul trecut	fl. 1633.12
De atunci aũ mai intrat:	
Dela direcțiune din vîndarea clasific. tipărite	„ 17.—
Dela d-l Ed. Piblinger în memoria lui Ios. Vasadi	fi. 15.97
Dela tinerimea academică din Brașov și jur venitul unei petreceri cu joc	„ 56.71
Dela d-l prof. P. Dan	„ 1.—
Dela domnișorele române din Brașov la mórtea profesorei Aug. El. Glodariu	„ 19.50
Dela dîmna Susana Andrei Murêșan	„ 5.—
Dela institutul Albina ajutor	„ 100.—
Dela un anonim	„ 1.—
Interese	„ 109.06
	<hr/>
BCU Cluj / Central University Library (Suma	fi. 1958.36
S'a cheltuit pentru medicină și cassă de fer	„ 126.40
Rêmân cu încheierea anului școl. 189 ¹ / ₅	fi. 1831.96
Acéstă sumă se află la „Albina“ și în efecte.	

B) Fondul „Bálașa St. Blebea“

pentru premiarea școlărilor distinși în musică.

Saldul din anul trecut	fl. 277.04
Aũ intrat ca interese	„ 14.47
	<hr/>
Suma	fi. 291.51

Mulțămită publică.

Direcțiunea școlară exprimă adencă mulțămită și recunoștință tuturor donatorilor, cari au contribuit la înavățirea bibliotecii, a colecțiunilor, precum și la sporirea fondului pentru ajutorarea școlarilor sêraci și a școlarilor bolnavi dela școlele nôstre. Cu această ocașiune direcțiunea îi rógă să binevoiescã a păstra și pentru viitor acelaș interes pentru prosperarea școllelor nôstre, și în special apellézã la marinositatea domnilor autori români, a autorităților și corporațiunilor științifice, să binevoiescã a dărui câte un exemplar din opurile d-lor pe sêma bibliotecii institutului nostru de creștere și învêțãmânt.

9. Societatea de lecturã „Ioan Popasu“ a studenților dela gimnasiu și școla comercialã.

În anul școlariu 1894—5 societatea acêsta a fost condusã de D-l profesor Ioan B. Boiu. Membrii ordinari ai ei au fost studenții de cl. VIII. și VII. gimn. și cei din cl. III. și II. comercialã cu totul 104; membrii extra-ordinari sê recrutezã din cl. VI. și V. gimn. și din cl. I. comercialã; au fost: 98. Numêrul total al membrilor: 202.

Societatea dispune cu finea anului școl. curent de o avere de 1250 fl. 26 cr. în bani, depuși la filiala din Brașov a institutului de credit și economii „Albina“. Întratele anului fac 224 fl. 10 cr. (la care se va alătura ulterior restanța de taxe a membrilor, ce se va incasa la extradarea testimoniilor de direcțiunea școlară dela membrii restanțieri), êr eșitele 89 fl. 23 cr. Rêmâne decî la încheierea socotelilor un adaus de 134 fl. 87 cr. la capitalul societății.

Biblioteca societății s'a sporit în decursul anului cu 63 opuri în 63 volume, dintre cari 28 donațiuni. Astfel biblioteca societății numêrã cu finea anului școlastic 1230 de volume.

Societatea a ținut 19 ședințe ordinare, 5 extraordinare și 1 publicã, în cari s'au cetit mai multe lucrãri originale și traduceri, critice; s'au declamat poezii și s'a cultivat de corul și orchestra societății musica vocalã și instrumentalã.

10. Stipendiștii.

	Numele stipendiștilor		Fundațiunea	Suma florin
1	S. Borchina	cl. VIII gimn.	Comuna Reșinari	100
2	Ć. Pincu	" VIII "	Fondul grănițaresc	150
3	I. Scutu	" VIII "	Fund. Francisc-Iosefină	60
4	N. Sulică	" VIII "	Biserica St. Nicolae	50
5	M. Sturza	" VIII "	Fund. Ghiba-Birta	150
6	Eug. Munteanu	" VIII "	Fundațiunea Gozsdu	150
7	Vas. Meșter	" VII "	" Kőszegi	20
8	Aur. Moga	" VI "	" Gozsdu	50
9	Z. Popovici	" VI "	" "	100
10)	Em. Stoica	" VI "	" Cologea	60
11	Teof. Roșca	" VI "	" Peioviți	50
12	I. Moldovan	III com.	Biserica St. Nicolae	25
13	I. Arghiriade	" III "	" " "	50
14	Cl. Boeriu	" III "	Fundațiunea Șulujană	60
15	G. Măciucă	" III "	Biserica St. Nicolae	50
16	I. Stinghe	" III "	" " "	50
17	R. Tocanie	" II "	" " "	40
18	N. Zamfir	" I "	" " "	50
19	M. Navrea	" IV reală	" " "	50
20	I. Vlaicu	" III "	" " "	50
21	V. Puf	" III "	" " "	50
22	Vas. Neguț	" II gim.	" " "	50
23	I. Găvruş	" III "	Fundațiunea Gozsdu	50

În *Internatul Cristurian*, instituit conform testamentului de comitetul parochial al bisericii St. Nicolae din Scheiū (Brașov) și sub dirigința părintelui protopresbiter și catechet *B. Baiulescu*, s'aū întreținut cu tóte cele trebuincioase școlarii: I. Scurtu și I. Binig VIII gimn., I. Zėrnovean din cl. III com. și R. Dogariu, cl. IV reală. Spesele întreținerii au fost 666 fl. v. a.

II. Școla elementară capitală

de patru clase ordinare și două paralele pentru copii și cinci clase pentru copile.

a) În clasele de copii și de copile se învață următoarele obiecte: Religiunea. — Eserciții intuitive. — Cetirea și scrierea română, maghiară și germană. — Gramatica română. — Gramatica germană. — Gramatica maghiară. — Aritmetica. —

Geografia și istoria patriei, constituțiunea statutui. — Cunoștințe din istoria naturală și fizică. — Caligrafia. — Desemnul. — Cântările. — Gimnastica. — Grădinăritul.

b) Învățătorii la școla de tóte dîilele: a) La școla de copii: 1) George Bellissimus, director. — 2. Ión Vătășan. — 3. Ión Dariu. — 4. Candid Mușlea. — 5. Nic. Stoicovici. — 6. Ión Prișeu. b) La școla de fetețe: 1) Ión Aron, director. — 2. Nic. Oancea. — 3. Zosim Butnar. — 4. Iosif Aron. — 5. Nicolau Bârsan. — 6. Stefan Popovici.

c) La școla de repetițiune: Nicolau Stoicovici la copii și Iosif Aron la copile.

d) Grădinăritul l'a propus: Candid Mușlea la copii, Nic. Oancea la copile. — Cântările în cl. III și IV de copii și IV și V de copile le-a propus Nicolae Popovici. — Desemnul liber l'a propus Karl Kootz.

După amedî elevele claselor II—V aũ fost instruite în tot félul de lucruri de mîna femeesci de dómna Elena ved. G. Russu, învățătoare definitivă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

12. Notițe istorice din viața școlară a an. 1894—5.

1. *Inceperea anului școl.* — După-ce în 31 August v. 1894 s'aũ ținut esamenale supletorii și de emendare, a urmat 1—3 Septemvre înscrierea școlărilor. Duminecă în 4 Septemvre s'a sevășit în biserica Sf. Nicolae din Scheiu solemnitatea bisericescă a invocării Duchului sfint pentru începerea anului școlărilor. După serviciul divin, la care a participat întreg corpul profesoral și toți școlării, directorul școlărilor medii a deschis în sala cea mare a institutului în mod festiv anul școlărilor print'r'un discurs, în care a stăruit cu deosebire să infiltreze în inima tinerimii dragostea de muncă. Tot atunci s'aũ și cetit legile școlare. În 5. Septemvre s'a împărțit școlărilor programa órelor, ér în 7 Septemvre s'aũ început prelegerile.

2. *Festivități școlare.* Duminecă în 18 Septemvre 1894 s'a serbat după serviciul divin în biserica Sft. Nicolae *diua Sfintei Sofii*, a patróniei școlărilor noastre cu sfințirea apei și cu un discurs solemn „*Despre caracter*“, rostit de d-l profesor Nic.

Bogdan. Corul studenților a cântat 3 piese sub conducerea d-lui dirigent Nic. Popovici.

În 30 Novembre v. 1894, *ziua sfântului apostol Andrei*, ca ziua comemorativă a marelui arhieru și protector al școlilor noastre *Andrei baron de Șaguna* s'a ținut exortațiune festivă de d-l profesor Ioan Popea despre „marele Andrei”, asistând întreg corpul profesoral. După exortațiune școlile au participat la parastasul ținut pentru odichna sufletescă a metropolitului Șaguna în biserica sfântului Nicolae.

După obiceiul din anii trecuți s'a petrecut și în anul acesta școlar în sala festivă a școlilor un *act de binefacere*, împărțindu-se în mod solemn haine între școlarii săraci din partea bisericii Sfântului Nicolae, a Reuniunii femeilor române și a domnei E. Kertsch în ajunul Crăciunului.

În 22 Ianuariu v. 1895 și-a ținut *societatea de lectură* „Ioan Popasu” a studenților *ședința sa festivă* asistând un public numeros. Programul acestei ședințe a fost :

1. „Cuvânt de deschidere” de conducătorul societății, prof. I. Baptist Boiu.

2. „Un marș eroic” esec. de orchestra societății.

3. V. Alecsandri „Ovidiu”, fragment din actul V., declamat de A. Bogdan și I. Sporea, cl. VII gimn.

4. „Ursita mea”, de Gr. Ștefănescu, esec. de corul vocal.

5. „Basmul român”, disertațiune de Sextil Pușcariu, cl. VIII gimn.

6. a) „Cântec de lăgăn”, b) „Pizzicato Gavotte”, de C. Latan, executate de orchestra societății.

7. „Țiganul la miere”, anecdotă de Th. D. Șperanță, declamată de T. Herseni, cl. III. com.

8. a) „Serenadă”, b) „Bobocel și inele”, de I. Vidu, esec. de corul vocal.

9. „Marș românesc”, de Mazalik, esec. de orchestra societății.

În 29 Iunie v. 1895, ziua sfinților apostoli Petru și Pavel, s'a încheiat anul școlar. După serviciul divin în biserica sfântului Nicolae școlarii, corpul profesoral și un public numeros s'a adunat în sala festivă a gimnasiului, unde directorul institutului a rostit un discurs ocașional, dându'și samă despre munca săvârșită în acest an școlar. Cu ocașiunea acesta s'au publicat clasi-

ficațiunile și s'aū distribuit premiile în cărți, în valóre de circa 100 fl.

3. *Escursiuni școlare.* — În 6 Septemvře v. 1894 s'a ținut escursiunea obicnuită de tómnă a șcólelor nóstre la *Poiană*.

În 27 Septemvře v. 1894 clasa II și III comercială a făcut o *escursiune școlară* sub conducerea d-lor profesori I. Socaciu, I. C. Panțu și A. Vlaicu în România, pentru de-a visita *stabilimentele mari industriale de pe Valea Prahovei* (Azuga, Bușteni, Sinaia), fiind întimpinati și călăuziți pretutindenți cu cea mai mare prevenire. La cheltuielile acestei escursiuni a contribuit gremiul comercianților români din Brașov cu 100 fl. v. a., pentru acest nobil ajutor direcțiunea își exprimă cea mai căldurosă mulțămită.

Cl. II și III comercială a mai vizitat sub conducerea d-lui profesor A. Vlaicu *fabrica de bere* a lui I. Haberman din Brașovul-vechiu.

În 1 și 2 Octomvře v. 1894 a făcut gimnasiul superior o *escursiune școlară la Zărnești*, sub conducerea d-lor profesori V. Onițiu, L. Nastasi, I. Popea, Dr. I. Bunea, Nic. Pilția, P. Roșca și Pomp. Dan, pentru de-a visita pasul celebru de stânci dela pólele Pietrii Craiului, cunoscut sub numele „*Prăpăstii*“. Ospitalitatea prietinosă, cu care aū întimpinat și găzduit Românii zărneșteni pe studenții noștri cu această ocasiune, ne îndemná a da și în acest loc espresiune sincerei nóstre mulțămite.

În 23 Aprilie v. 1895 școlarii clasei V. gimn. aū făcut o escursiune școlară la *ruinele Taberei Romane* de lângă riul Birsă, între comunele Râșnov și Vulcani, sub conducerea D-lui director V. Onițiu. La reușita escursiunei a contribuit mult prevenirea D-lui paroch din Râșnov N. Teculescu.

4. *Visitațiunii școlare.* — Domnul consilier reg. și dir. suprem *Iosif Elischer*, a vizitat în calitatea sa de comisariu guvernial gimnasiul și școla reală în zilele de 30 Aprilie până în 4 Maiu v. 1895 inclus., asistând la prelegeri în diferitele clase și cercetând de-amăruntul atât localitățile și colecțiunile școlare, cât și lucrările scripturistice ale școlarilor. Observațiunile făcute cu ocasiunea acestor visitațiuni Magnificența Sa a binevoit a le împărtăși corpului profesoral în conferența ținută în 5 Maiu v. 1895. În 3 Iuniu v. 1895 D-l Dr. *Farkas* din Budapesta

esmis de ministeriu a făcut inspecțiunea sanitară a școlilor noastre. —

5. *Esamene.* — În 10 Sept. v. 1894 s'a ținut *esamenul ulterior de maturitate la gimnasiu* în prezența D-lui protopresbiter Ioan Petric, comisariu consistorial și a D-lui Téglás Gábor, comisariu guvernial. S'a ținut la acest termin 8 abiturienți (dintre cari 2 au repetat esamenul numai din câte un studiu). Resultatul esamenului a fost, că abiturienții: *Toma Boată, Aurel Ciato, Ioan Dobre, Aurel Florea și Em. Grama* au fost declarați *maturi*, ér 3 inși au fost reieptați pe un an.

La școla comercială s'a ținut *esamenul ulterior de maturitate* în 21 Sept. v. în prezența D-lor comisari Nic. Strévoiu (din partea V. Consistoriu), Carol Kakujay (din p. ministrului de culte și instr. publ.) și Gerard Lázár (din p. minist. de comerciu). Au repetat esamenul din câte 2 studii *I. Cipu și I. Dimitriu* și au fost declarați *maturi* pentru cariera practică comercială.

1895. a) *Esamenele de încheiere* cu cl. VIII. gimn. și III. com. s'a ținut în 12 și 13 Mai v.

b) *Esamenul scripturistic de maturitate la gimnasiu și comerciale* s'a ținut în zilele de 15—20 Mai v. 1895.

c) *Esamenul oral de maturitate la comerciale* s'a ținut în 14 și 15 Iunie v. 1895 în prezența D-lui Nic. Strévoiu, comisariu consistorial, a D-lui Kakujay Károly, comisariul ministeriului de culte și instrucțiune publică și a D-lui Koós Ferencz, comisariul ministeriului de comerciu. La acest esamen au fost admiși: 22 abiturienți. S'a ținut 21 de inși.

Resultatul esamenului:

Maturi cu forțe bine: Vasile Baboie, Clement Boeri și George Măciucă; — *cu bine:* Stefan Banciu, George Cristof, Ioan Moldovan, George Furnică, Axente Murășan, Bartolomeiu Nencic, Eugen Vancu, Teodor Zernovean; — *cu suficient:* Vasile Arjoca, Gheorghe Butnariu, Adrian Cristea, Nistor Dobrin, Ioan Ilie, Victor Ripescu, Ioan Stinghe și Ioan Zernoveanu. — Reieptați din câte un studiu pe Septembrie au fost 2 candidați.

d) *Esamenul oral de maturitate la gimnasiu* s'a ținut în zilele de 19 și 20 Iunie v. 1895 sub presiunea Preacuvioșier Sale D-lui archimandrit și vicariu archiepp. Dr. Ilarion Pușcariu,

comisariu consistorial, în prezența D-lui *Téglás Gábor*, directorul școlii reale de stat din Déva ca comisariu guvernial. La acest examen au fost admiși 26 abiturienți. S-au prezentat 23 de inși.

Resultatul examenului:

Maturii cu forțe bine: Mariu Sturza, Nic. Sulică, Neagoe Popea; — **cu bine:** I. Binig, Valent. Bude, Emil Dan, Dumitru Eremiă, Ilie Onă, Teod. Papp, Cornel Popea, I. Scurtu, G. Stoian; — **cu suficient:** Șerban Borchină, I. Cădariu, Eugen Munteanu, Nicolae Muscă, G. Olteanu, Sim. Pécurariu și Ioan Stoian. — Au fost *reieptați din câte 1 studiu* pe Septembrie 4 inși.

Maturisanții intenționează a se dedica la următoarele cariere: 1 la teologie, 5 la litere, 4 la drepturi, 6 la medicină, 2 la tehnică, 2 la armată, 1 la silvicultură și 1 la belearte.

e) *Esamenle publice de încheiere* la școlile medii s-au ținut în zilele de 22 și 23 Iunie v. 1895, ér la școlile primare în 11 și 12 Iunie.

Implinirea datorițelor creștinesci.

În zilele de Duminecă și la sărbătorile împărătesci se adună la 8 ore dimineața alternativ, odată școlarii din clasele superioare, odată cei din clasele inferioare ale școlilor medii și după exortația îndatinată merg la 9 ore însoțiți de catechet la biserică. Peste érnă școlarii nu sunt duși la biserică, ci asistă numai la exortația. — De două-ori pe an, în postul Crăciunului și în postul Pascilor, se mărturisesc și se cuminecă toți școlarii de confesiunea gr. or. și gr. cat.

13. Date statistice.

a) Statistica școlărilor înmatriculați la școlile medii după clase.

Clasa	Numărul școlărilor						S u m a t o t a l ă					
	înmatricul.	ordinari	benevoli	au părăs. șc.	au murit	privatiști	înmatricul.	ordinari	benevoli	au pără. școl.	au murit	privatiști
VIII. gimn.	33	30	3	2	—	—						
VII. „	23	23	—	—	1	—						
VI. „	35	35	—	—	—	—						
V. „	36	36	—	2	—	—						
IV. „	42	42	—	1	—	—						
III. „	50	50	—	—	—	—						
II. „	46	46	—	1	—	—						
I. „	60	60	—	2	—	—						
L a c l a s e g i m n a z i a l e :							325	322	3	8	1	
IV. reală	23	23	—	—	—	—						
III. „	30	30	—	1	—	—						
II. „	37	37	—	4	1	—						
I. „	58	58	—	2	—	—						
L a r e a l e :							148	148	—	7	1	
III. com.	27	25	2	1	—	—						
II. „	30	30	—	1	1	—						
I. „	31	31	—	2	—	—						
L a c o m e r c i a l e :							88	86	2	4	1	
L a ș c o l e l e m e d i e c u t o t u l :							561	556	5	10	3	

c) Școlarii examinați din școlile medii după etatea lor
la finea anului școlar.

C l a s a	A n i î m p l i n i ț i											L a o l a ț ă		
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		21	mai mulți
I gimn.	2	10	23	15	6	2	—	—	—	—	—	—	—	58
II "	—	1	14	9	14	6	1	—	—	—	—	—	—	45
III "	—	—	3	10	12	12	7	6	—	—	—	—	—	50
IV "	—	—	—	—	7	14	9	8	2	1	—	—	—	41
V "	—	—	—	—	2	3	10	11	5	3	—	—	—	34
VI "	—	—	—	—	—	3	4	7	10	7	4	—	—	35
VII "	—	—	—	—	—	—	—	2	8	7	5	—	—	22
VIII "	—	—	—	—	—	—	—	1	8	8	7	4	—	28
I reală	—	6	13	19	12	6	—	—	—	—	—	—	—	56
II "	—	—	1	5	15	6	5	—	—	—	—	—	—	32
III "	—	—	—	2	14	6	5	2	—	—	—	—	—	29
IV "	—	—	—	—	1	6	5	7	2	2	—	—	—	23
I comerc.	—	—	—	—	—	2	8	9	6	2	1	1	—	29
II "	—	—	—	—	—	—	3	8	6	6	5	—	—	28
III "	—	—	—	—	—	—	—	5	9	6	2	2	1	25

d) Școlarii examinați din școlile medii după locul,
de unde sunt.

	L o c u l	Gimnasia	Școala reală	Școala com.	S u m a
1	Brașov, oraș	39	32	22	93
2	Brașov, comitat	41	21	9	71
3	Alte comitate	224	70	49	343
4	România	9	14	3	26
5	Germania	—	1	—	1
6	Bulgaria	—	2	—	2

f) Numărul elevilor școlii elementare capitale.

a) În școla de tôte ȃilele.

1. Copĩi:		2. Copile:	
Clasa IV	68	Clasa V	20
„ III	79	„ IV	30
„ II a)	68	„ III	47
„ II b)	68	„ II	71
„ I a)	60	„ I a)	34
„ I b)	59	„ I b)	34
	<u>Suma 402</u>		<u>Suma 236</u>

b) În școla de repetiȃune.

1) Despărt. de copii . . . 47 | 2) Despărt. de copile . . . 43

BCU Cluj / Central University Library Cluj

g) Suma totală

a școlarilor inmatriculaȃi la școlele centrale a fost în anul școlas. 1894—95:

La gimnasiu	325
„ școla reală	148
„ „ comercială	88
„ „ primară de copii	402
„ „ „ „ fete	236
„ „ de repetiȃune (copii)	47
„ „ „ „ (fete)	43
	<u>Suma 1289</u>

Așadară față cu numărul de 1220 școlari din anul 1893—94 rezultă în anul de față o creștere de 69 școlari.

14. Insciințare pentru anul viitorii.

Anul școlar 1895—96 se va începe cu 1-a Septembre 1895 st. v. Părinții, cari doresc a'și da copii la aceste școle, sunt poftiți a se presenta cu fiii sêu cu ficele lor în cancelaria Direcțiunei în zilele de 1, 2 și 3 Septembre v. pentru inmatriculare. Din cauza aglomerării mari în cl. I. gimn. și reală: în ziua primă în aceste clase se vor inmatricula numai școlarii cu nota generală de *forte bine*, în ziua a doua cei cu *bine*, ér în ziua a treia cei cu *suficient*, — între cești din urmă în prima liniă școlarii din Brașov și comitat. In celelalte clase inmatricularea se va face fără aceste restricțiuni după ordinea presentării. — Școlarii, cari se inmatriculează pentru prima óră la școlele noastre medii, vor produce testimoniu școlastic, de botez, de vaccinare (altoire) și revaccinare. In 31 August dela 8—12 óre a. m. și dela 2—5 óre p. m. se vor ținé esamenele supletorii și de emendare. Cei-ce s'ar presenta mai târziu, aú să petiționeze la direcțiune, dovedind cu atestat valabil cauza întârzierii.

Didactrul, care se va depune numai decât la inmatriculare este pentru gr. or. și gr. cat. de 7 fl. 30 cr. în gimn. inf. și școla reală, ér în gimn. sup. și școla comercială 11 fl. 50 cr. v. a.; pentru cei de alte confesiuni împătrat.

Cei-ce se inmatriculează pentru prima dată la aceste școle, plătesc odată pentru totdeuna 2 fl. v. a. ca taxă de primire.

De didactru se scutesc cei lipsiți de mijlóce sub anumite condițiuni, cari se pot afla dela Direcțiune.

Toți școlarii, cari întră în I. gimn. sêu reală pot fi supuși la examen de primire conform normativelor esistente. Esamenul de primire se va ținé în 31 Aug. și 1 Sept.

Clasificațiunea școlarilor din școléle medii la finea an. școl. 1894—95.

A) Gimnasiul. Clasa I. gimnasială.

N u m e l e	Locul născeréi	religiunea	nota generală
1. Argăsélă Vasilie	Turcheș	gr. or.	nesufic.
2. Băcilă Alexandru	Ucea infer.	" "	nesufic.
3. Badiulescu Alecs.	Bucurescî	" "	bine
4. Banciu Octavian	Satulung	" "	bine
5. Bârsan Dumitru	Turcheș	" "	suficient
6. Boeriù Ión	Veneția infer.	gr. cat.	fórté bine
7. Boeriù Iosif	Șinca vechiă	" "	nesufic.
8. Bogdan Aureliù	Brașov	gr. or.	bine
9. Brotea Romul	Mateeaș	" "	nesufic. (1)
10. Căldărea Ión	Zărnești	" "	fórté bine
11. Cațaveiù Vasilie	Lissa	" "	bine
12. Cântă George	Comăna infer.	gr. cat.	suficient
13. Christodorescu Ión	Craiova	gr. or.	fórté bine
14. Cucu Vasilie	Ucea infer.	" "	fórté bine
15. Dan Stefan	Zărnești	" "	bine
16. Davidescu Arseniù	Brașov	" "	suficient
17. Enciu Andrei	Zărnești	" "	bine
18. Garoiù Andrei	"	" "	suficient
19. Garoiù Iancu	"	" "	fórté bine
20. Garoiù Stefan	"	" "	nesufic. (1)
21. Gavrilescu Nicolae	Cața	" "	suficient
22. Ghiroiaș Octavian	Bucium	gr. cat.	bine
23. Greceanu Ión	Zizin	gr. or.	fórté bine
24. Halmaghi Stefan	Comăna infer.	gr. cat.	suficient

N u m e l e	Locul născereii	religiunea	nota generală
25. Lacea Vasilie	Braşov	gr. or.	nesufic. (1)
26. Manu Emil	Bistriţa	gr. cat.	bine
27. Mardan Ión	Sâmbăta super.	gr. or.	nesufic. (2)
28. Mardan Victor	Sâmbăta super.	gr. or.	nesufic. (1)
29. Moldovan George	Şinca vechiă	gr. cat.	suficient
30. Naneşiu Iacob	Ludişor	" "	nesufic. (1)
31. Odor Mateiu	Turcheş	gr. or.	bine
32. Ola Victor	Intors. Buzeului	" "	bine
33. Oprişiu Valeriu	Dridif	gr. cat.	suficient
34. Panţu Ión	Turcheş	gr. or.	nesufic.
35. Pişcu Ión	Zărneşti	" "	nesufic. (2)
36. Pop George	Braşov	" "	bine
37. Pop Ladislău	Comăna infer.	" "	suficient
38. Pop Traian	Şinca vechiă	gr. cat.	nesufic. (2)
39. Popa Constantin	Braşov	gr. or.	förte bine
40. Popa Pompiliu	Veneţia super.	" "	nesufic. (2)
41. Popea Radu	Satulung	" "	suficient
42. Popovicu Virgil	Braşov	" "	suficient
43. Pralea Ión	Sărata	" "	förte bine
44. Preşmerean George	Braşov	" "	bine
45. Rafiroiu Ión	Arpătac	" "	förte bine
46. Renghea Iosif	Rêşnov	" "	nesufic.
47. Sasu Daniil	Hurez	gr. cat.	suficient
48. Şenchea Aurel	Zărneşti	gr. or.	suficient
49. Spêrchez Stefan	"	" "	nesufic. (2)
50. Sporea Ión	Vama Buzului	" "	förte bine
51. Stelea Ión	Voivodeniî micu	" "	suficient
52. Stinghe Nicolae	Braşov	" "	bine
53. Şolca George	Felmer	" "	suficient
54. Stoica Emilian	Veneţia infer.	" "	förte bine
55. Sulică Constantin	Braşov	" "	förte bine
56. Tăban George	Feldióra	" "	nesufic. (1)
57. Tohänean Ión	Satulung	" "	förte bine
58. Zărnovean Nicolae	Braşov	" "	suficient

Clasa II. gimnazială.

1. Bărsan Alexan.	Corbi	gr. or.	nesufic. (1)
2. Bărsan Moise	Beclean	" "	suficient
3. Borcoman Zach.	Ştena	" "	bine
4. Bude Octaviu	Zărneşti	" "	förte bine
5. Buta Ión	Jiber	" "	suficient

N u m e l e	Locul născereii	religiunea	nota generală
6. Chimbir Emil	Șopotul vechiu	gr. or.	nesufic.
7. Cioflec Constan.	Arpătac	" "	suficient
8. Cocan Ilarié	Mândra	" "	bine
9. Dadarlat Ión	București	" "	nesufic. (1)
10. Dăian Mihail	Sângătin	" "	suficient
11. Danielopol Nic.	București	" "	förte bine
12. Debu Vasile	Șercăița	" "	nesufic. (2)
13. Dogariu George	Marcoș	" "	nesufic. (1)
14. Dogariu Pompiliu	Satulung	" "	nesufic. (1)
15. Drăguș George	"	" "	förte bine
16. Fulea Dionisiu	Hëghig	" "	suficient
17. Garoiu George	Zërnești	" "	suficient
18. Ghirdă Eugen	Dăișóra	" "	bine
19. Glăjar Vasilie	Bod	" "	förte bine
20. Grecean Dumitru	Mărtănuș	" "	förte bine
21. Gurgău Ión	Satulung	" "	nesufic. (1)
22. Gușăila Pavel	Pojorta	gr. cat.	bine
23. Mircan Stefan	Turcheș	gr. or.	förte bine
24. Moldovenescu Mir.	Tohanul nou	" "	suficient
25. Motóșcă Vasilie	Heghig	" "	förte bine
26. Nastase Jacob	Fofeldea	" "	suficient
27. Neguț Vasile	Brașov	" "	bine
28. Nicóra Mateiü	Rucăr	" "	förte bine
29. Óncea Aurel	Brașov	" "	bine
30. Pop Caius	"	" "	bine
31. Popa Traian	Șinca nouă	" "	bine
32. Pop Corneliu	Comána infer.	" "	suficient
33. Popescu Eugen	Mateiaș	" "	förte bine
34. Plotogea Ilariu	Tohanul nou	" "	nesufic. (2)
35. Popișter George	Feldióra	" "	förte bine
36. Popovici Iosif	Sângeorgiu	" "	bine
37. Pralea Victor	Breaza	" "	nesufic. (1)
38. Preda Dumitru	Brașov	" "	nesufic. (1)
39. Răduleț Mateiü	Berivoii mari	" "	nesufic.
40. Stănescu Mihail	Brașov	" "	förte bine
41. Stinghe Radu	"	" "	suficient
42. Stoica George	Veneția infer.	gr. cat.	nesufic. (1)
43. Tănăsescu Ión	Tohanul nou	gr. or.	suficient
44. Vas George	Voila	" "	bine
45. Voina Constantin	Brașov	" "	förte bine

Clasa III. gimnazială.

Numele	Locul nașterii	religiunea	nota generală
1. Bărescu George	Lupșa	gr. or.	bine
2. Bărbat Nicolau	Șercăița	" "	nesufic. (1)
3. Borcoman George	Cohalm	" "	bine
4. Bude Virgil	Zărnesci	" "	suficient
5. Budiu Ión	Lipova	" "	suficient
6. Cașas George	Vălcele (Elöp.)	" "	suficient
7. Cernea Octavian	Cincu-mare	gr. cat.	nesufic. (1)
8. Cocișu George	Retișdorf	gr. or.	suficient
9. Coman Ión	Vama Buzăului	" "	nesufic. (1)
10. Constantin Nic.	Brașov	" "	bine
11. Doboliță Acsente	Hérseni	" "	förte bine
12. Fétu Ión	Comăna infer.	gr. cat.	förte bine
13. Frâncu Ión	Comăna super.	gr. or.	suficient
14. Furnică Nicolaü	Brașov	" "	suficient
15. Furtună Nicolau	Covasna	" "	suficient
16. Gavët Constantin	Satu-lung	" "	bine
17. Gävrus Ión	"	" "	förte bine
18. Golea George	"	" "	bine
19. Iarca Traian	Turcheș (Săcele)	" "	bine
20. Kraushaar Adolf	Bucuresci (R.)	rel. mos.	suficient
21. Lancea Nicolaü	Comăna-inf.	gr. or.	bine
22. Langa Corneliu	Comăna infer.	" "	nesufic. (1)
23. Minea Tite	Turcheș	" "	förte bine
24. Mitter Ión	Cernecea	" "	nesufic. (2)
25. Moza Constantin	Vălcele (Elöp.)	" "	förte bine
26. Moldovan Iovian	Șinca-veche	gr. cat.	suficient
27. Morariü Ión	Ștena	gr. or.	bine
28. Mursa Coriolan	Căprióra	" "	nesuficient
29. Navrea George	Brașov	" "	suficient
30. Nicola Andreiü	Vidra-infer.	" "	nesufic. (2)
31. Nistor Aurel	Arpătac	" "	förte bine
32. Oana Zenovie	Părăü	" "	suficient
33. Orghidan Nicolae	Brașov	" "	suficient
34. Păsérariü Nicolae	Vad	gr. cat.	förte bine
35. Petru Mihaiü	Doboli	gr. or.	nesufic. (1)
36. Popa George iun.	Satu-lung	" "	nesufic. (1)
37. Popa George sen.	Lisa	" "	förte bine
38. Popa Nicolae	Țințari	" "	suficient
39. Pușcariu Ión	Poiana mărului	" "	bine
40. Raicu Victor	Cohalm	gr. cat.	förte bine
41. Reit Emilian	Pörta (Bran)	gr. or.	suficient

N u m e l e	Locul naşterii	religiunea	nota generală
42. Roşculeţ Nicolae	Satulung	gr. or.	nesufic. (1)
43. Sfetcoviţă Spirea	Giurgiu (Rom.)	" "	nesufic. (2)
44. Şică Dumitru	Paloş	" "	bine
45. Stoica Aurel	Veneţia-infer.	" "	suficient
46. Stoica George	" "	" "	suficient
47. Suciş Traian	Bogata	" "	förte bine
48. Taflan George	Mândra	" "	förte bine
49. Voina Vasile	Braşov	" "	bine
50. Balea Alecsandru	Lissa	" "	suficient

Clasa IV gimnazială.

1 Balca Ión	Bran	gr. or.	nesuficient
2 Balcăş Iacob	Vlădeni	" "	bine
3 Banciu Vladimir	Satulung	" "	förte bine
4 Beleşta Ilie	Mândra	" "	förte bine
5 Boeriu Traian	Telechi-Recea	gr. cat.	förte bine
6 Boamben Ión	Braşov	gr. or.	nesuficient
7 Căldărea Nicolae	Zărneşti	" "	förte bine
8 Caţaveiţă Damasc.	Lisa	" "	suficient
9 Curcubetă Iord.	Vlădeni	" "	bine
10 Dan Ión	Mândra	" "	suficient
11 Demian Ión	Breţcu	" "	nesuficient
12 Drăguş Ión	Satulung	" "	suficient
13 Enciu Ilariu	Telina	" "	suficient
14 Eremie Alexe	Bacifalu	" "	suficient
15 Filip Adrian	Lugaşul de jos	" "	nesuficient
16 Furdui Ión	Abrud-sat	" "	nesuficient
17 Ganea George	Lisa	" "	suficient
18 Garoiu Ión	Zărneşti	" "	förte bine
19 Garoiu Nicolae	"	" "	nesuficient
20 Herseni George	Herseni	" "	bine
21 Kovaş Ivan	Lukovişte(Göm.)	protest.	förte bine
22 Lupşan Ión	Braşov	gr. or.	suficient
23 Nemeşiu Iuliu	"	" "	nesuficient
24 Odor Nicolae	Turcheşiu	" "	nesuficient
25 Pop Laurenţiu	Comăna inf.	gr. cat.	nesuficient
26 Popa Septimiu	Veneţia inf.	gr. or.	nesuficient
27 Potcova Ciprian	Vlădeni	" "	förte bine
28 Purece Dumitru	Budila	" "	nesufic. (2)
29 Popa-Radu Oct.	Sibiiu	gr. cat.	nesufic. (2)
30 Roşca Sofronie	Ungra	gr. or.	förte bine

Numele	Locul nașterii	religiunea	nota generală
31 Șenchea Emiliu	Zărnești	gr. or.	nesuficient
32 Sorescu Mircea	Brașov	" "	nesufic. (1)
33 Stelea Galaction	Voivodenți	" "	nesufic. (2)
34 Stefani Ión	Birchiș	" "	nesuficient
35 Stoica Dionisie	Rotbav	" "	förte bine
36 Stoica Victor	Veneția inf.	" "	nesuficient
37 Tocit George	Purcăreni	" "	förte bine
38 Tulbure George	Hălmeag	" "	förte bine
39 Tuțurea Nicolae	Beclean	" "	suficient
40 Zacharia Bart.	Ludișor	" "	bine
41 Zărnovean Vasile	Brașov	" "	nesufic. (1)

Clasa V. gimnazială.

1 Balea Moise	Cărpeneș	gr. or.	nesufic. (2)
2 Bârsan Iosif	Șinca vechiă	gr. cat.	suficient
3 Bogdan Alecsan.	Brașov	gr. or.	förte bine
4 Buzea Nicolae	Cohalm	" "	suficient
5 Cărpinișan Ión	Réhäu	" "	suficient
6 Comanescu Aurel	Ghimbav	" "	nesuficient
7 Comanicu Ión	Veneția infer.	" "	förte bine
8 Comanicu Nicolae	" "	" "	bine
9 Comșa Alecsandru	Mândra	" "	suficient
10 Comșa Virgil	Baia de Criș	" "	bine
11 Dan Vasilie	Cociuba	" "	nesufic. (2)
12 Duma Nicolae	Tehereu	" "	nesuficient
13 Dumitrescu Ión	Ticușul rom.	" "	nesufic. (1)
14 Dunca Gavril	Jood	" "	nesufic. (1)
15 Enescu Moise	Șimon (Bran)	" "	förte bine
16 Ganea Galaction	Pojorta	gr. cat.	suficient
17 Gonțea Ilariu	Șimon (Bran)	gr. or.	förte bine
18 Jurca Constantin	Boroș-Șebiș	" "	bine
19 Lăzărescu Iuliu	Caprióra	" "	nesufic. (1)
20 Lazea Ilie	Netotu	gr. cat.	bine
21 Leucută Simion	Chișlaca	gr. or.	suficient
22 Mercheșan Iosif	Feldióra	" "	förte bine
23 Nastea George	Șinca nouă	" "	suficient
24 Nariță George	Sohodol	" "	suficient
25 Pop George	Brașov	" "	suficient
26 Pop Gherasim	Mărgineni	" "	suficient
27 Popa Alecsandru	Lissa	" "	nesuficient
28 Popea Ión	Satu-lung	" "	bine

N u m e l e	Locul nasterii	religiunea	nota generală
29 Runcan Vasile	Măgura (Bran)	gr. or.	bine
30 Sglimbea Emilian	Cuciulata	" "	bine
31 Stanca Sebastian	Petroșeni	" "	suficient
32 Tănase Ión	Totoiți	" "	nesufic. (2)
33 Vetrice Varnava	Cuciulata	" "	bine
34 Zernovean Dumitru	Brașov	" "	bine

Clasa VI. gimnazială.

1 Băeșan Alecsandru	Bucium Isbita	gr. or.	suficient
2 Bărsan Zaharia	Sân-Petru	" "	nesufic. (1)
3 Boier Petru	Grid	" "	suficient
4 Burlea George	Hurez	" "	suficient
5 Cibian Nicolae	Techereu	" "	nesufic. (1)
6 Cioban Virgiliu	Roșia-montană	" "	nesufic. (1)
7 Comanescu Iosif	Ghimbav	" "	nesufic. (2)
8 Deleu Ión	Pereciu	gr. cat.	bine
9 Dițiu Nicolae	Oradea-mare	" "	bine
10 Florian Octavian	Balda	" "	bine
11 Hêrtógă Ieronim	Noul-săsesc	gr. or.	bine
12 Hoportean Vasile	Vaidasig	" "	nesufic. (2)
13 Kertsch-Pen. Christ.	Ploesci (Rom.)	" "	suficient
14 Ludu Andreiți	Beclean	" "	bine
15 Lula Petru	Turdaș	" "	nesufic. (2)
16 Macaveiu Ión	Bucium-Seasa	gr. cat.	fôrte bine
17 Mănecută Ilie	Poiana-Mărului	gr. or.	suficient
18 Mețian Aron	Zêrnesci	" "	suficient
19 Mețian Traian	"	" "	nesufic. (1)
20 Minea Ión	Turcheș	" "	fôrte bine
21 Moga Aurel	Vâlcele	" "	bine
22 Naneș George	Voivodenii-mici	" "	bine
23 Opreș Octavian	Ucea infer.	" "	bine
24 Panciovan Corn.	Heuerdorf	" "	suficient
25 Popoviciu Mihaiu	Brașov	" "	suficient
26 Popoviciu Zenobie	Săsăuș	" "	bine
27 Pușcariu Victor	Sohodol	" "	suficient
28 Răduleț Vasile	Berivoiți mari	" "	nesufic. (1)
29 Roșca Teofil	Ungra	" "	bine
30 Sglimbea Octav.	Cuciulata	" "	bine
31 Șerban Dănilă	Voila	gr. cat.	fôrte bine

N u m e l e	Locul născerei	religiunea	nota generală
32 Socol Aureliu	Bandul de Câmp.	gr. cat.	bine
33 Stoica Emilian	Săsăuș	gr. or.	förte bine
34 Tămaș Nicolae	Voivodeni mic	" "	förte bine
35 Tipeiu Bartolomei	Zărnesci	" "	nesufic. (1)

Clasa VII. gimnasială.

1 Bărbuceanu Ștefan	Brașov	gr. or.	bine
2 Bogdan Aurel	București	" "	bine
3 Botto Janko	Lukoviște (Göm)	protest.	suficient
4 Câmpian Ión	Bezni	gr. or.	nesufic. (1)
5 Chicomban Nic.	Brașov	" "	nesuficient
6 Ciuleiu Ión	Fântâna	" "	förte bine
7 Cojan Emilian	Brau	" "	nesufic. (2)
8 Dan Pavel	Tritul superior	gr. cat.	nesufic. (1)
9 Dimian Const.	Brețcu	gr. or.	förte bine
10 Făgărășan Aurel	Drăguș	" "	suficient
11 Frateș Romul	Preșmer	" "	förte bine
12 Ghircoiaș Victor	Bucium	gr. cat.	bine
13 Glodariu Const.	Brașov	gr. or.	suficient
14 Hociotă Ilie	Săliște	" "	suficient
15 Meșter Vasile	Jood	gr. cat.	förte bine
16 Morariu Petru	Bocșa-rom.	gr. or.	suficient
17 Nógheea George	Brau	" "	förte bine
18 Popovici Iosif	Cliciova	" "	bine
19 Prișcu Radu	Brașov	" "	nesuficient
20 Săbădeanu Romul	"	" "	nesuficient
21 Șortan Ión	Sohodol	" "	bine
22 Șporea Const.	Buzău Trei Scău.	" "	förte bine

Clasa VIII. gimnasială.

1 Angelina Iosif	Berecheiü	gr. or.	suficient
2 Bidu Constantin	Brașov	" "	suficient
3 Binig Ioan	Șona	" "	förte bine
4 Borchina Șerban	Rășinari	" "	suficient
5 Breban George	Ghilad	" "	bine
6 Bude Valentin	Zărnesci	" "	förte bine
7 Cădar Ioan	Lugoș	" "	suficient
8 Cerbu Sabin	Părău	" "	nesufic. (1)
9 Chimbir Pavel	Oravița	" "	nesufic. (1)

N u m e l e	Locul născerei	religiunea	nota generală
10 Dan Emil	Zărnesci	gr. or.	förte bine
11 Eremie Dumitru	Bacifalu	" "	förte bine
12 Lazea Lazar	Netot	gr. cat.	bine
13 Moldovan Ión	Teiuş	" "	suficient
14 Muntean Eugen	Oraviţa mont.	gr. or.	suficient
15 Muscă Nicolae	Varviz	gr. cat.	suficient
16 Oana Ilie	Părău	gr. or.	förte bine
17 Pap Teodor	St. Ana vechiă	" "	förte bine
18 Păcurar Simeon	Bănat-Comloş	" "	bine
19 Pincu Cornel	Nicolinţ	" "	nesufic. (1)
20 Popea Cornel	Brăila (Rom.)	" "	bine
21 Popea Neagoe	Satulung	" "	förte bine
22 Popovici Terentie	Ghimbav	" "	suficient
23 Puşcariu Sextil	Braşov	" "	förte bine
24 Rudnean Roman	Novoselo	" "	bine
25 Scurtu Ioan	Braşov	" "	förte bine
26 Stoian George	Bran	" "	förte bine
27 Sturza Mariu	Şepreuş	" "	förte bine
28 Sulică Nicolae	Braşov	" "	förte bine

B) Şcoala reală.

Clasa I. reală.

N u m e l e	Locul născerei	religiunea	nota generală
1 Băcilă Marcu	Ucea-infer.	gr. or.	nesuficient
2 Baiu Nicolau	Zărneşti	" "	suficient
3 Bărsean George	Dârste	" "	suficient
4 Buta Ión	Predeal	" "	suficient
5 Chicomban Traian	Braşov	" "	förte bine
6 Cioflec Romul	Arpătac	" "	suficient
7 Colţescu Aleks.	"	gr. cat.	nesufic. (1)
8 Dobrescu Traian	Şerbănesci-pod.	gr. or.	suficient
9 Gămulea Ión	Braşov	" "	nesufic. (1)
10 Gărbacea George	Bran	" "	nesufic. (1)
11 Ghircoiaş Valeriu	Bucium	gr. cat.	suficient
12 Grădinar Stefan	Braşov	gr. or.	suficient

N u m e l e	Locul nașterii	religiunea	nota generală
13 Hârbea Nedelcu	Brașov	gr. or.	nesufic. (1)
14 Lazea Corneliu	Netot	gr. cat.	suficient
15 Lupea Emilian	Sărata	gr. or.	suficient
16 Lupescu Jacob	Buzău (Rom.)	mosaică	nesuficient
17 Marcu Dumitru	Ghimbav	gr. or.	suficient
18 Măsariu Ión	Sărata	" "	bine
19 Micudă Vasile	Zărnești	" "	förte bine
20 Mocan Nicolae	Cernat	" "	suficient
21 Moldovan Stefan	Alba-Iulia	" "	suficient
22 Motântan Geza	Brașov	" "	suficient
23 Muntean George	Covasna	" "	förte bine
24 Neguțiu Octavian	Brașov	" "	nesufic. (1)
25 Nema Nicolau	Arpătac	" "	förte bine
26 Nicolaă Dumitru	Sinaia (Rom.)	" "	suficient
27 Nistor Alecsandru	Satulung	" "	förte bine
28 Nistor Pompiliu	Arpătac	" "	förte bine
29 Olaru George	Lisneü	" "	suficient
30 Pascoli Ventură	Rusciuc (Bulg.)	" "	suficient
31 Paul Vasile	Brăila (Rom.)	" "	suficient
32 Pivariu Nicolae	Brașov	" "	suficient
33 Popa Radu	Satulung	" "	bine
34 Popovicı Iosif	Brașov	" "	suficient
35 Pușcariu Ión	Moeciul-infer.	" "	suficient
36 Radu Ilie	Lisneü	gr. cat.	suficient
37 Radu Miron	"	" "	bine
38 Roșculeț Alecese	Satulung	gr. or.	nesufic. (1)
39 Scorobetiü Trandaf.	Streza-Cârțișóra	" "	förte bine
40 Sfetea Aurel	Brașov	" "	bine
41 Sfetea Nicolae	"	" "	nesufic. (1)
42 Stinghé George	"	" "	suficient
43 Stoian Nicolae	Cernat	" "	bine
44 Stoica Octavian	Săsăuș	" "	suficient
45 Strimtu Ión	Tohanul vechiü	gr. cat.	bine
46 Telean Nicolau	Zărnești	gr. or.	bine
47 Ticușan Eremiă	Intorsura Buzău.	" "	förte bine
48 Tocanie George	Pitești (Rom.)	" "	suficient
49 Tocitu Constantin	Purcăreni	" "	suficient
50 Tulbure Ión	Hălmeag	" "	förte bine
51 Vlaicu Ión	Brașov	" "	bine
52 Voiculescu Ión	Lelești (Rom.)	" "	suficient
53 Voina Dragomir	Satulung	" "	nesufic. (1)
54 Zăgan Ariton	Vaidarecea	gr. cat.	suficient
55 Zahariă Ilarion	Ludișor	gr. or.	suficient
56 Zamfir Ión	Brașov	" "	suficient

Clasa II. reală.

Numele	Locul nașterii	religiunea	nota generală
1 Berbece Ión	Cheia (Bran)	gr. or.	nesuficient
2 Căpșină Dumitru	Brașov	" "	suficient
3 Carnabat Stefan	Giurgiu (Rom.)	" "	nesuficient
4 Chifa Emil	Turda	" "	suficient
5 Comanescu Emil	Codlea	" "	förte bine
6 Comșa Valeriu	Zărnesці	" "	bine
7 Crețoiu Constant.	Brașov	" "	bine
8 Fătuleț Andreiu	Hărman	" "	förte bine
9 Frigător Ión	Brașov	" "	suficient
10 Grădinar Alexe	Rășnov	" "	nesufic. (1)
11 Gridan Ión	Tohanul vechiu	gr. cat.	suficient
12 Halmaghi George	Comăna infer.	" "	nesufic. (1)
13 Monea Pavel	Str. Cărțișóra	gr. or.	förte bine
14 Moșoiu Axente	Șimon (Bran)	" "	bine
15 Motoc Maxim	Șăscior (Făgăr.)	" "	förte bine
16 Muntean Vlad	Purcăreni	" "	suficient
17 Negru Șofronie	E.-Szt.-György	" "	förte bine
18 Oancea Ión	Cernat	" "	bine
19 Ocean Octavian	Țarova (Bănat)	" "	suficient
20 Pop Victor	Uzun (Treisc.)	" "	bine
21 Pralea George	Bréza	" "	suficient
22 Prejmerean George	Brașov	" "	nesufic. (1)
23 Proca Ión	Cristian (Braș.)	" "	förte bine
24 Proca Ștefan	"	" "	bine
25 Raicof Stanislau	Ruscіuc (Bulg.)	" "	suficient
26 Sasu Nicolae	Hurez	" "	bine
27 Scorobet Ión	Cărțișóra (Făg.)	" "	bine
28 Spuderca George	Brașov	" "	suficient
29 Stîngu Nicolae	Calbor	" "	nesufic. (1)
30 Storfer Iosif	Bucuresci	mosaică	bine
31 Țirea George	Brașov	gr. or.	förte bine
32 Vonica Ilie	Poiana (Sibiu)	" "	suficient

Clasa III. reală.

1 Budich Curt	Freiberg (Saxon)	ev. lut.	suficient
2 Ciriack Bruno	Bucuresci (R.)	" "	suficient
3 Clinciū Andreiū	Zărnești	gr. or.	förte bine
4 Cociș Ioan	Vad	gr. cat.	suficient
5 Colesiu Ioan	Zărnești	gr. or.	förte bine

N u m e l e	Local născereî	religiunea	nota generală
6 Crăciun Nicolae	Tohanu-Vechiû	gr. cat.	suficient
7 Dobrescu Ión	Șerbănescî (R.)	gr. or.	suficient
8 Eremia Dumitru	Măxinenî	" "	suficient
9 Flucușiu Filon	Șinca-Nouă	" "	bine
10 Jebelean Alecsan.	Margita-Mare	" "	suficient
11 Leucă Achim	Arpătac	" "	suficient
12 Nasopol Belisariu	Ploiescî (R.)	" "	förte bine
13 Moian George	Voila	" "	suficient
14 Oancea Nicolae	Brașov	" "	förte bine
15 Ovesea Ión	Cernat	" "	förte bine
16 Podariu Ión	Vlădenî	" "	förte bine
17 Plotogea Bucur	Moeciul inf.	" "	suficient
18 Plotogea Nicolaû	" "	" "	suficient
19 Popp Iuliu	Bistrița	gr. cat.	suficient
20 Pufu Virgil	Brașov	gr. or.	förte bine
21 Rusu Stelian	"	" "	suficient
22 Stinghe Teodor	"	" "	nesufic. (1)
23 Străvoiu Stan	"	" "	nesufic. (1)
24 Taflan Nicolae	"	" "	suficient
25 Târlungeanu George	Brețcu	" "	nesufic. (1)
26 Țișca Emilian	Bran-Șimon	" "	förte bine
27 Vasinca Simion	Bedeleu	" "	suficient
28 Vlaicu Ión	Brașov	" "	suficient
29 Zahariă Victor	Intors.-Buzëului	" "	suficient

Clasa IV. reală.

1 Băgiu Nicodim	Dobârlëu	gr. or.	suficient
2 Dêrlogea Nicolae	Calbor	" "	suficient
3 Dogariu Romul	Marcoș	" "	förte bine
4 Eliu Pompiliu	Plosca-Baia	gr. cat.	suficient
5 Enea Vasilie	Brașov	gr. or.	nesuficient
6 Enescu Iuliu	Bran-Șimon	" "	nesufic. (1)
7 Eremie Ión	Brăila	" "	suficient
8 Flucuș Teofil	Șinca-nouă	" "	suficient
9 Furnică Nicolau	Brașov	" "	suficient
10 Lăpëdat Ión	Cernat	" "	förte bine
11 Lupan George	Brașov	" "	suficient
12 Măciucă George	"	" "	bine
13 Mărin Ión	Hăghig	" "	suficient
14 Mușlea Vasile	Brașov	" "	suficient
15 Navrea Mihail	"	" "	bine

N u m e l e	Locul naşterii	religiunea	nota generală
16 Pleşa Ión	Zărneşti	gr. or.	suficient
17 Poteca Nicolae	Craiova	" "	suficient
18 Radu Traian	Tohanu-vechiu	gr. cat.	förte bine
19 Răsoiu Dumitru	Sălişte	gr. or.	nesufic. (1)
20 Şeitan Ión	Satu-lung	" "	nesufic. (1)
21 Tiu Constantin	Braşov	" "	suficient
22 Urdea Virgil	Cernat	" "	suficient
23 Voina Andrei	Braşov	" "	nesufic. (1)

C) Şcôla comercială.

Clasa I. comercială.

N u m e l e	Locul naşterii	religiunea	nota generală
1. Bărbat Petru	Şercăiţa	gr. or.	suficient
2. Bogdan Nicolae	B. Crişciur	" "	suficient
3. Branga Nicolae	Poiana	" "	suficient
4. Bumbescu Victor	Terova	" "	suficient
5. Ciugudean Iuliu	Poiana	" "	suficient
6. Grădinar Vasile	Braşov	" "	nesufic. (1)
7. Harambaşa Ioan	Mehadia	" "	förte bine
8. Iordan Nicolae	Sibiu	" "	suficient
9. Jucu Coriolan	Lugoş	gr. cat.	förte bine
10. Lenger Ión	Liget	gr. or.	suficient
11. Măcelariu Alecs.	Mercurea	" "	nesufic. (1)
12. Magdu Liviu	Chiş-Orosin	" "	suficient
13. Marcea Dumitru	Braşov	" "	nesufic. (2)
14. Minişian Petru	Cenadul sêrbesc	" "	förte bine
15. Negrea Acsente	Pojorta	gr. cat.	förte bine
16. Oltean Aurel	Rêsnov	gr. or.	suficient
17. Purchêrea Alecs.	Borduşani (R.)	" "	nesuficient
18. Purecel Radu	Turcheş	" "	förte bine
19. Radeş Ión	Berivoi mic	gr. cat.	suficient
20. Radu Nicolae	Jupa	gr. or.	nesufic. (1)
21. Raţiu Traian	Blaş	gr. cat.	suficient
22. Rimbeş Nicolae	Voivodeni mic	gr. or.	förte bine

N u m e l e	Locul născerei	religiunea	nota generală
23. Stănescu Haral.	Braşov	gr. or.	suficient
24. Sterian Valeriu	"	" "	förte bine
25. Vasiloiu Petru	Bucoveţi	" "	suficient
26. Voina George D.	Dărste	" "	suficient
27. Voina George	Satulung	" "	suficient
28. Vraciu Lazar	Velişóra	" "	förte bine
29. Zamfir Nicolae	Braşov	" "	nesufic (2)

Clasa II. comercială.

1. Badiu Octavian	Zărnesci	gr. or.	suficient
2. Băloiu Arghir	Cernat	" "	suficient
3. Băluţ George	Cugir	gr. cat.	bine
4. Bariţiu George	Abrud	" "	nesufic. (1)
5. Bercu Nicolae	Turcheş	gr. or.	förte bine
6. Bómbén George	Braşov	" "	suficient
7. Burz Pompiliu	Neagra	" "	suficient
8. Buzdugan Ilariu	Maceu	" "	suficient
9. Comşa Ión	Sălişte	" "	bine
10. Cristian Ión	Berivoi mic	" "	suficient
11. Damian Adam	Hértégan	" "	bine
12. Dejenariu Ión	Făgăraş	" "	bine
13. Golea Ión	Săcele	" "	nesufic. (1)
14. Moldovan Nicolae	Alba-Iulia	" "	suficient
15. Moşoiu Valente	Cernat	" "	suficient
16. Oancea Ión	Braşov	" "	förte bine
17. Pop Teodor	Haţeg	" "	suficient
18. Pop Samoil	Bistriţa	" "	nesufic. (1)
19. Popovici Aflon	Mărul	" "	förte bine
20. Popovici Atanasiu	Ribicióra	" "	bine
21. Preda Ieronim	Avrig	" "	bine
22. Preşmerean Vasile	Braşov	" "	suficient
23. Rădoiu Stefan	Părul rotund	" "	nesuficient
24. Simu Corneliu	Reşiţa	" "	suficient
25. Stănescu George	Braşov	" "	suficient
26. Stoica George	Tohanul vechiu	gr. cat.	förte bine
27. Şuşoiu Ión	Vaar	gr. or.	bine
28. Tocanie Romul	Braşov	" "	förte bine

Clasa III. comercială.

N u m e l e	Locul născerei	religiunea	nota generală
1. Arghiriade Ioan	Braşov	gr. or.	suficient
2. Arjoca Vasile	Lugoş	" "	suficient
3. Baboe Vasile	Braşov	" "	förte bine
4. Banciu Stefan	Turcheş	" "	suficient
5. Boer Clemente	Telechi-Recea	gr. cat.	förte bine
6. Cocorandu Ioan	Braşov	gr. or.	suficient
7. Cristea Adrian	Sibiu	" "	suficient
8. Cristof George	Braşov	" "	bine
9. Dobrin Nistor	Arpaşul inf.	" "	bine
10. Furnică George	Braşov	" "	bine
11. Herseni Traian	Hêrseni	" "	nesuficient
12. Ilie Ioan	Zêrneşti	" "	suficient
13. Măciucă George	Braşov	" "	förte bine
14. Moldovan Ioan	"	" "	förte bine
15. Mureşan Axente	Bocşa montană	" "	bine
16. Nencic Bartolom.	Zêrneşti	" "	bine
17. Popp Iuliu	Bobohalma	" "	suficient
18. Preda George	Braşov	" "	suficient
19. Rădocea George	Bucureşti	gr. cat.	nesufic. (1)
20. Russu Tarcuiniu	Braşov	gr. or.	suficient
21. Stinghe Ioan	"	" "	bine
22. Şona Ioan	Zêrneşti.	" "	nesuficient
23. Vancu Eugen	Beiuş	gr. cat.	förte bine
24. Zêrnovean Ioan	Braşov	gr. or.	bine
25. Zêrnovean Teod.	"	" "	förte bine

Lista premiaților din școlile medii.

I. gimn.: Căldărea Ión, Cristodorescu Ión, Garoiu Ión, Grecean Ión, Pralea Ión, Rafiroiu Ión, Sulică Constantin, Tohănean Ión.

II. gimn.: Glăjar Vasilie, Grecean Vasilie, Motocșă Vasilie, Popescu Eugeniu, Popișteriu George, Nicoră Mateiu, Drăguș George, Danielopol Nicolae, Mircan Stefan.

III. gimn.: Minea Ión, Păsăriu Nicol., Popa George sen., Găvrus Ión, Moga Constantin, Taflan George, Suciș Traian.

IV. gimn.: Banciu Vladimir, Garoiu Ión, Beletșă Ilie, Boreriu Traian, Tulbure George, Tocit George, Stoica Dionisie, Poctovă Ciprian, Căldărea Nicolae.

V. gimn.: Bogdan Alecsandru, Comanicu Ión, Mercheșan Iosif, Enescu Moise, Gonța Ilarie.

VI. gimn.: Minea Ión, Macaveiu Ión, Stoica Emilian, Șerban Daniil, Tămaș Nicolae.

VII. gimn.: Frateș Romul, Meșter Vasilie, Nóghea George, Ciuleiș Ión.

I. reală: Tulbure Ión, Nistor Pompiliu, Muntean George, Nema Nicolae, Scorobet Trandafir.

II. reală: Fătuleș Andrei, Monea Pavel, Motoc Maxim, Negru Sofron, Proca Ión, Țirea George.

III. reală: Pufu Virgil, Podariu Ión, Coleș Ión, Țișca Emil, Ovesea Ión.

IV. reală: Radu Traian, Lăpădat Ión, Dogariu Romul.

I. com. Negrea Acsente, Minișan Petru, Rimbeș Nicolae, Jucu Coriolan, Sterian Valeriu, Vraciu Lazar.

II. com. Óncea Ión, Stoica George, Bercu Nicolae, Tocanie Romul.

CUPRINSUL.

	Pag.
Conferențele pedagogice ale corpului profesoral	1—40

Date școlare:

1. Personalul didactic	41
2. Schimbări în corpul didactic	45
3. Materialul propus în anul școl. 1894—95	46
4. Lucrări scripturistice din limba română	75
5. Temele lucrate la examenul script. de maturit.	77
6. Reforme, adiustări, inovațiuni etc.	81
7. Mijlocele de învățământ	84
8. Fonduri administr. de corpul prof.	92
9. Societatea de lectură „Ioan Popasu”	93
10. Stipendiul	94
11. Școala elementară capitală	94
12. Notițe istorice din viața școl. a an. 1894—5	95
13. Date statistice	100
14. Înștiințare pentru anul viitoriu	105
15. Clasificatiunea școlarilor	107
16. Lista școlarilor premiați	121

ERRATA.

Pag. 32 rândul din urmă a titlului cl. III. în loc de „analisa sistematică” e a se citi: „*analisa sintactică*”.
